

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 7 -8/2009.
srpanj-kolovoz

**SVEĆENIČKA
GODINA**

IZDAJE:

Nadbiskupski ordinarijat Zadar
J. Biankinija 2, 23000 Zadar
tel. 023/208-650,
faks: 208-640;
e-mail: vjesnikzadnadb@net.hr

ODGOVARA:

Mons. Ivan Prenda,
nadbiskup zadarski

UREDNIŠTVO:

Mons. Ivan Mustać, don Josip
Lenkić, prof. Ines Grbić, prof.
Livio Marijan, mons. Rozario
Šutrin

FOTOGRAFIJE:

Ines Grbić i don Srećko Petrov

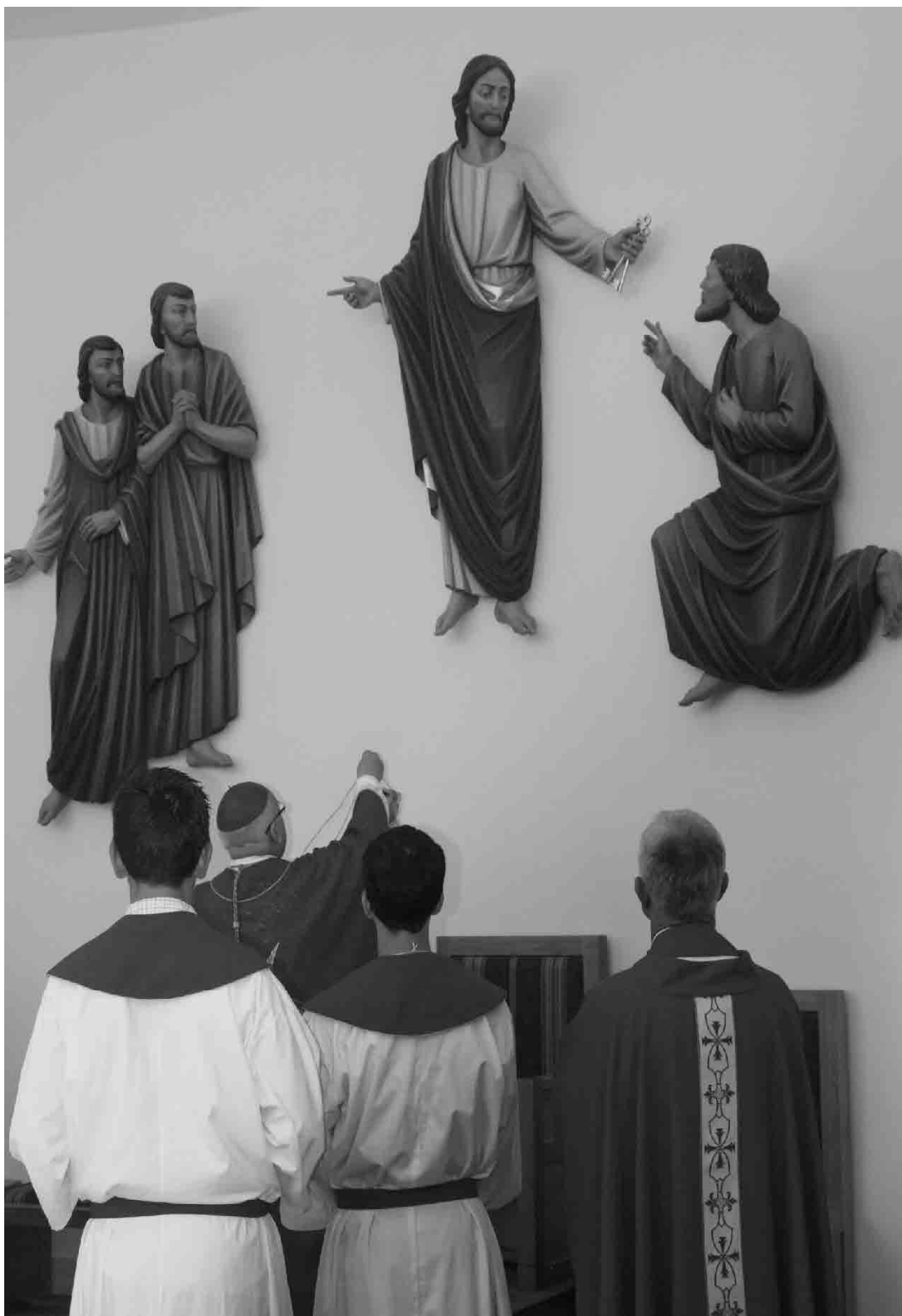
RAČUNALNI SLOG:

Livio Marijan

TISAK:

MEDIA Zadar

Na korica ma: Proslava Gospe od
Zečeva i Spomenik don Eugenu Šutrinu

Krist podjeljuje Petru prvenstvo, župna crkva sv. Petra, Zadar-Ploče

KOJI JE CILJ (CILJEVI) SVEĆENIČKE GODINE ? – I

Sveti Otac Benedikt XVI., kako znamo, svečanom Večernjom na svetkovinu Presvetoga Srca Isusova, 19. lipnja ove godine, otvorio je Svećeničku godinu. Od tada pa nadalje u više navrata iznosi motive, povod i ciljeve te Godine. Želim s vama, braćo svećenici otvorena srca - jer «za vas sam biskup a s vama sam svećenik», da parafriziram sv. Augustina, - otvorena srca slušati, ove Svećeničke godine, Petrova nasljednika i vidljivu glavu Crkve. Njegova učiteljska riječ je prebogata i može nam u naš život i shvaćanje svećeništva unijeti mnogo svijetla.

Čini mi se da je potrebno naše razmišljanje o gore postavljenom pitanju započeti s Papinim pismom povodom Svećeničke godine. On je u tom pismu upućenom «braći u svećeništvu» opisao Svećeničku godinu. Papa je htio da se svećenička godina slavi zajedno s obilježavanjem 150. obljetnice «rođendana za nebo» to jest preminuća svetog Ivana Marije Vianneya, župnika Arškoga, nebeskog zaštitnika župnika, koji je preminuo 4. kolovoza 1859. godine. Papa svim svećenicima u svijetu predlaže jednostavan i stvaran hod po uzoru na Arškog župnika.

Benedikt XVI. prije svega ističe «neizmjeran dar svećenika ne samo za Crkvu nego i za čitav svijet». Papa spominje apostolske napore, neumorno i skrovito služenje, ljubav brojnih svećenika, bezrezervno predanje služenju Bogu i bližnjemu, unatoč teškoćama i neshvaćanjima, katkada i progonima sve do vrhovnoga svjedočanstva krvlju.

Papa se nije ustručavao pred Crkvom i svijetom iznijeti «i situacije, nikada dovoljno oplakane, u kojima ista Crkva pati zbog nevjernosti nekih svojih službenika, a svijet u tome nalazi razlog za sablazan i odbacivanje» i vjere i Crkve.

U svijetlim primjerima Crkve kao i u onim problematičnima u njezinu životu koje se tiču klera, Papa vidi povod za isticanje cilja Svećeničke godine.

«Ona je posvećena promicanju nužne nutarnje obnove svih svećenika radi njihova čvršćeg i učinkovitijeg svjedočenja u današnjem svijetu». Služeći se životnom pedagogijom da «verba movent», a «exempla trahunt», nama svećenicima stavlja pred oči srca i vjere lik svetoga Župnika Arškoga. On navodi u svome pismu čimbenike koji su učinili Arškog župnika 'pastirom po Srcu Božjemu'.

Ivan Vianney je «bio jako ponizan čovjek i svjestan da je kao svećenik najdragocijeniji dar božanskog milosrđa za svoj narod».

Ovdje se možemo zaustaviti pred otajstvom svakoga od nas. Da, svakoga od nas jer Bog u svojoj mudrosti ljubavi ima jedinstven pristup svakome od nas iako smo svi pozvani biti dionici jedinstvenog Kristova svećeništva. Usuđujem se reći da je življeno svećeništvo u svakome od nas u onoj mjeri istinsko koliko je svaki od nas svjestan «da sam kao svećenik najdragocijeniji dar božanskog milosrđa za svoj narod». Ne vidim naime nijedan drugi i veći razlog našega postojanja i našega svećeništva.

Župnik Arški je znao, kaže Papa u svome pismu, «da je pozvan utjeloviti Kristovu prisutnost, svjedočeći njegovu spasonosnu ljubav. Ono što najprije moramo naučiti jest posvemašnje poistovjećivanje Arškog župnika sa svojom službom. Uistinu nije riječ o tome da se zaboravi kako je bitna učinkovitost otajstva neovisna o svetosti službenika; ali također se ne može zanemariti izvanredna plodnost koja nastaje u susretu između objektivne svetosti otajstva i subjektivne svetosti službenika».

Nameće nam se (kratki) zaključak: postoji uzajmni utjecaj pastoralnog djelovanja i svetosti u našem životu. Ta zbilja svećeničkog života traži nova produbljivanja.

SVETA STOLICA

Pismo pape Benedikta XVI. uz proglašenje Svećeničke godine povodom 150. obljetnice smrti Ivana Marije Vianneya

Svećenici – neprocjenjivi dar za Crkvu i čovječanstvo

Draga braćo u svećeništvu!

Prigodom predstojeće svetkovine Presvetog Srca Isusova, u petak 19. lipnja – na dan koji je tradicionalno posvećen molitvi za posvećenje svećenika – odlučio sam službeno proglasiti "Svećeničku godinu" u prigodi 150. obljetnice "rođenja za nebo" ("dies natalis") Ivana Marije Vianneya (Jean-Baptiste Marie Vianney), sveca zaštitnika svih župnika na svijetu (1). Ta godina, koja želi potaknuti snažniju zauzetost za duhovnu obnovu svih svećenika u cilju njihova snažnijeg i prodornijeg svjedočenja evanđelja u današnjem svijetu, završit će se na istu svetkovinu 2010. godine. "Svećeništvo je ljubav Isusova srca", običavao je govoriti sveti Arški župnik (2). Taj dirljivi izraz omogućuje nam prije svega s nježnošću se i zahvalnošću spomenuti neprocjenjivog dara kojeg svećenici predstavljaju ne samo za Crkvu, već i za samo čovječanstvo. Mislim na sve one prezbitere koji vjernicima i čitavome svijetu ponizno i svakodnevno nude Kristove riječi i geste, nastojeći se sjediniti s Njim u svojim mislima, volji, osjećajima i čitavim svojim životom. Kako im ne odati priznanje za njihove apostolske napore, njihovo neumorno i samozatajno služenje, njihovu ljubav kojom teže zagrliti sve? I kako ne pohvaliti vjernu odvažnost tolikih svećenika koji usprkos svim

poteškoćama i nerazumijevanjima ostaju vjerni svojem pozivu biti "Kristovi prijatelji", koje je on po imenu pozvao, sebi odabrao i poslao?

Ja sam još uvijek čuvam u svom srcu uspomenu na prvoga župnika uz kojeg sam vršio svoju službu kao mladi svećenik: on mi je ostavio primjer bespridržajnog posvećenja svojoj pastoralnoj službi; u njoj ga je snašla i smrt dok je nosio popudbinu jednom teškom bolesniku. U sjećanje mi se vraćaju bezbrojna subraća koju sam susretao i s kojima se i dalje susrećem, također tijekom svojih pastoralnih putovanja u razne države, koji iz dana u dan velikodušno i predano obavljaju svoju svećeničku službu. Ali spomenuti izraz koji koristi sveti župnik doziva u svijest također probodeno Kristovo srce i trnovu krunu kojom je ono obavijeno. Pred mojim su očima, stoga, i bezbrojne patnje kroz koje prolaze svećenici, bilo zato što su dionici ljudskih iskustava boli i trpljenja u raznoraznim njihovim očitovanjima, bilo zato što su neshvaćeni od strane onih kojima služe. Kako ne spomenuti također tolike svećenike čije se dostojanstvo gazi, koje se sprječava da vrše svoje poslanje i katkad progoni, čak do te mjere da daju najviše svjedočanstvo prolivene krvi za Krista?

Ima, nažalost, također žaljenja vrijednih situacija, u kojima sama

Crkva trpi zbog nevjernosti nekih svojih službenika. Razlog je to zbog koje se svijet sablažnjava i okreće leđa Crkvi. Ono što ponajviše može koristiti u tim slučajevima Crkvi nije toliko podrobno otkrivanje svih slabosti svojih službenika, koliko obnovljena i radosna svijest o veličini Božjega dara, konkretiziranog u izvanrednim primjerima velikodušnih pastira, redovnika koji izgaraju od ljubavi prema Bogu i dušama te mudrih i strpljivih duhovnika. Učenja i primjeri svetog Ivana Marije Vianneya mogu u tome pogledu pružiti svima značajnu uporisanu točku: Arški župnik je bio veoma ponizan, ali itekako svjestan, kao svećenik, da je neizmjerni dar za svoj narod: "Dobri pastir, pastir po Božjem srcu, je najveće blago koje dobri Bog može dati nekoj župi i jedan od najdragocjenijih darova božanskog milosrđa" (3). Kada bi govorio o svećeništvu naprosto nije nalazio riječi da opiše veličinu dara i zadaće povjerene jednom ljudskom stvorenju. "O kako je svećenik velik!... Kada bi to shvatio, umro bi... Bog ga sluša: on izgovori dvije riječi a Naš Gospodin silazi s neba na njegov glas i zatvara se u malu hostiju..." (4). Objašnjavajući svojih vjernicima važnost sakramenta govorio je: "Bez sakramenta Reda, ne bismo imali Gospodina. Tko ga je stavio tamo u svetohranište? Svećenik. Tko je dočekao vašu dušu kada je prvi put ulazila u život? Svećenik. Tko je hrani i krijepi na njezinu zemaljskom putovanju? Svećenik. Tko će je pripremiti da se pojavi pred Božjim licem, perući je po posljednji put u krvi Isusa Krista? Svećenik, uvijek svećenik. A ako bi ta duša umrla [zbog grijeha] tko će je podići na novi život, tko će joj vratiti spokoj i mir? Ponovno svećenik... Poslije Boga, svećenik je svet!... On će sama sebe shvatiti tek u nebu" (5). Ove riječi, koje su izašle iz svećeničkog srca jednog župnika, mogu se činiti pretjeranim. Ipak, iz njih se da nazrijeti koliko je on mnogo cijenio sakrament svećeništva. Kao da ga je

preplavljivao bezgranični osjećaj odgovornosti. "Ako bismo dobro shvatili što je svećenik na zemlji, umrli bismo, ali ne od straha, već od ljubavi... Bez svećenika, smrt i muka Našega Gospodina bili bi beskorisni. Svećenik je taj koji nastavlja djelo otkupljenja na zemlji... Kakve bi koristi bilo od kuća pune zlata kada ne bi bilo nikoga da otvori njezina vrata? Svećenik posjeduje ključ nebeskih blaga: on otvara vrata; on je ekonom dobroga Boga; upravitelj njegovih dobara... Ostavite župu dvadeset godina bez svećenika i u njoj će se na koncu klanjati životinjama... Svećenik nije svećenik za sebe, već za vas" (6).

Došao je u Ars, seoce od 230 stanovnika. Biskup ga je unaprijed upozorio da se ondje do vjere malo drži. "U toj župi nema mnogo Božje ljubavi, ali ćete je vi ondje donijeti". Bio je, stoga, potpuno svjestan da odlazi tamo utjeloviti Kristovu prisutnost i svjedočiti njegovu spasenjsku nježnost: "[Bože moj], udijelite mi obraćenje moje župe; voljan sam trpjeti sve što hoćete, čitav svoj život!", tom je molitvom započeo svoje poslanje (7). U obraćenje svoje župe sveti je župnik uložio sve svoje snage, uvijek mu je na prvome mjestu bio odgoj kršćanskog puka koji mu je povjeren. Draga braćo u svećeništvu, zamolimo Gospodina Isusa milost da i mi uzmognemo usvojiti pastoralnu metodu svetog Ivana Marije Vianneya! U prvom redu moramo naučiti potpuno se poistovjetiti sa svojom službom. U Isusu, osoba i poslanje teže tome da budu jedno: cjelokupno njegovo spasenjsko djelovanje bilo je i jest izraz njegove "sinovske svijesti" da, od vječnosti, stoji pred Ocem u stavu pokoravanja njegovoj volji s ljubavlju. Svećenik također mora – ponizno i zbiljski – težiti tom poistovjećivanju. To zacijelo ne znači zaboraviti da je bitna učinkovitost službenika neovisna o svetosti njegove službe; ali ne smije se također smetnuti s uma izvanrednu plodnost koju ima susret između

stvarne svetosti službe i osobne svetosti poslužitelja. Arški je župnik odmah prionuo toj poniznoj i strpljivoj zadaći usklađivanja svoga života poslužitelja sa svetošću povjerene mu službe, odlučivši "prebivati", čak i fizički, u svojoj župnoj crkvi: "Netom što je došao izabrao je crkvu za dom u kojem će boraviti... Ulazio je u crkvu prije zore i iz nje izlazio tek nakon večernjeg Anđelova pozdravljenja. Ondje ga se moralo tražiti kada ga se trebalo", čita se u njegovu prvom životopisu (8).

Pobožno pretjerivanje njegova životopisca ne smije nas navesti da zanemarimo činjenicu da je sveti župnik znao također aktivno "prebivati" na čitavom području svoje župe: redovito je pohodio bolesnike i obitelji; organizirao je pučke misije i proslave zaštitnika župe; prikupljao je i raspolagao novcem za karitativna i misionarska djela; objeljavao je svoju crkvu i opskrbljivao je crkvenim namještajem; brinuo se za siromašne djevojke i odgajateljice iz "Providencea" (ustanova koju je sam osnovao); brinuo za obrazovanje djece; osnivao bratovštine i pozivao laike da surađuju s njim.

Njegov me primjer nekako sam od sebe potiče da istaknem prostore suradnje koje treba sve više proširivati na vjernike laike, s kojima prezbiteri čine jedan svećenički narod (9) i usred kojeg se, snagom ministerijalnog svećeništva, nalaze "da sve vode k jedinstvu ljubavi 'po tome što se svi uzajamno ljube bratskom ljubavlju i idu ususret jednim drugima s poštovanjem' (Rim 12, 10)" (10). U vezi s tim treba podsjetiti na topli poziv kojim Drugi vatikanski koncil potiče prezbitere da "iskreno priznaju i promiču dostojanstvo laikâ i poseban udio koji laici imaju u poslanju Crkve... Rado neka slušaju laike i bratski promatraju njihove želje, priznavajući njihovo iskustvo i mjerodavnost na raznim poljima ljudske djelatnosti, da bi tako mogli zajedno s njima razabirati znakove vremena" (11).

Svoje je župljane sveti župnik poučavao prije svega svjedočanstvom života. Na njegovu su primjeru vjernici učili moliti, zadržavajući se rado pred svetohraništem radi pohoda euharistijskom Isusu (12). "Nema potrebe mnogo govoriti već treba dobro moliti", tumačio im je župnik, "Zna se da je Isus ondje, u svetom tabernakulu: otvorimo mu svoje srce, radujmo se njegovoj svetoj prisutnosti. To je najbolja molitva" (13). I opominjao je: "Dodite na pričest, braćo moja, dodite k Isusu. Dodite živjeti od Njega da biste mogli živjeti s Njim..." (14). "Točno je da niste toga dostojni, ali vam je to potrebno" (15). Taj način odgoja vjernika euharistijskoj prisutnosti i pričesti bio je najučinkovitiji kada bi ga promatrali dok slavi svetu misu žrtvu. Oni koji su tome svjedočili kazuju da "nije bilo moguće pronaći lik koji bi bolje izrazio bogoslužje... Promatrao je hostiju s beskrajnom ljubavlju" (16). "Sva dobra djela zajedno nisu ravna misnoj žrtvi, jer su to ljudska djela, dok je sveta misa Božje djelo" (17), govorio je. Bio je uvjeren da o misi ovisi sav žar svećenikova života: "Razlog svećenikove malaksalosti leži u tome što ne slavi misu s dužnom pažnjom! Moj Bože, kako samo treba žaliti svećenika koji slavi misu kao da radi neku rutinsku stvar!" (18). Stekao je isto tako naviku da, dok slavi, uvijek prinosi također žrtvu vlastitog života: "Kako je dobro da svećenik svakog jutra prinese samoga sebe Bogu u žrtvi!" (19).

U toj dubokoj osobnoj poistovjećenosti sa žrtvom križa s jednakim je duhovnim poletom slavio i misu na oltaru i ispovijedao pokornike. Svećenici se ne bi smjeli nikada pomiriti s praznim ispovjedaonicama ili prividnom ravnodušnošću vjernika prema tome sakramentu. U doba svetog župnika, u Francuskoj, ispovijed nije bila ni lakša, niti joj se češće pristupalo no u naše dane, jer je revolucionarni vihor dugo vremena

zatirao vjersku praksu. Ali on je na svaki način, propovijedu i uvjeravanjima, pokušavao pomoći svojim vjernicima da ponovno otkriju značenje i ljepotu sakramenta pokore, predstavljajući je kao duboki zahtjev euharistijske prisutnosti. Stvorio je tako kreposni krug. Provodeći dugo vremena u crkvi pred svetohraništem potaknuo je vjernike da se povedu za njegovim primjerom i dolaze pohoditi Isusa, znajući, istodobno, da će ondje sigurno naći svoga župnika, spremna saslušati ih i udijeliti im oproštenje. Kasnije je počelo dolaziti sve veće mnoštvo pokornika iz cijele Francuske zbog čega je u ispovjedaonici znao boraviti i po 16 sati dnevno. Govorilo se tada da je Ars postao "velika bolnica duša" (20). Njegov prvi životopisac je napisao: "Milost koju je postizao [za obraćanje grešnika] bila je toliko snažna da ih je išla tražiti ne ostavljajući im ni tren predaha" (21). Sveti župnik na isto misli kada kaže: "Nije grešnik taj koji se vraća Bogu da traži od njega oproštenje, već sam Bog hita za grešnikom i vraća ga k sebi" (22). "Taj dobri Spasitelj je tako pun ljubavi da nas traži posvuda" (23).

Svi mi svećenici moramo osjetiti da se one riječi, koje je on stavio u usta Kristu, tiču nas osobno: "Dajem u zadatak mojim poslužiteljima da naviještaju grešnicima da sam uvijek spreman primiti ih, da je moje milosrđe neizmjereno" (24). Od svetog Arškog župnika mi se svećenici možemo naučiti ne samo nepokolebljivom pouzdanju u sakrament pokore koje nas potiče ponovno ga staviti u središte naših pastoralnih briga, već također metodu "dijaloga spasenja" koji taj sakrament za sobom povlači. Arški se župnik s različitim pokornicima različito ophodio. Svakog onoga koji bi dolazio u njegovu ispovjedaonicu nošen dubokom i poniznom potrebom za Božjim oproštenjem, on bi bodrio da uroni u "bujicu Božjega milosrđa" koja u svojoj silini sve nosi. I ako bi tko bio ožalošćen vlastitom slabošću i

nestalnošću i plašio se budućeg novog pada, župnik mu je otkrivao Božje tajne riječima koje plijene svojom dirljivom ljepotom: "Dobri Bog sve zna. I prije no što ste pristupili ispovjedi, on već zna da ćete ponovno sagriješiti a ipak vam oprašta. Kako je velika ljubav našega Boga: tolika je da rado zaboravlja budućnost, samo da bi nam oprostio!" (25). Onima koji bi se, naprotiv, optuživali mlako i ravnodušno vlastitim bi bolnim suzama ozbiljno pokazao koliko je taj stav "odbojan": "Plačem zato što vi ne plaćete" (26), znao bi reći. "Kad ne bi samo Gospodin bio tako dobar! Ali on je tako dobar! Treba biti beščutan pa se tako ophoditi s tako dobrim ocem!" (27). Budio je kajanje u srcu mlakih, prisiljavajući ih da vide, vlastitim očima, Božje trpljenje zbog njihovih grijeha koje se odražava na licu svećenika koji ih je ispovijedao. Onome, pak, koji bi mu dolazio željan i spreman za dublji duhovni život, širom je otvarao bezdan Božje ljubavi, objašnjavajući neizrecivu ljepotu koju donosi život u sjedinjenosti s Bogom i u njegovoj prisutnosti: "Sve pred Božjim očima, sve s Bogom, sve kako bi omiljeli Bogu... Kako je to lijepo!" (28). Učio ih je ovako moliti: "Bože moj, udijeli mi milost da te ljubim onoliko koliko mi je moguće ljubiti te" (29).

Arški je župnik u svome vremenu znao preobraziti srce i živote tolikih ljudi, jer im je pomogao da iskuse Gospodinovu milosrdnu ljubav. I u našem je dobu prijeko potreban takav jedan navještaj i takvo jedno svjedočanstvo istine ljubavi: Deus caritas est (1 Iv 4, 8). Ivan Marija Vianney je riječju i sakramentima svoga Isusa izgrađivao svoj narod, premda ga je često obuzimala strepnja jer je bio uvjeren da je nedorastao toj službi, tako da je više put poželio pobjeći od odgovornosti župne službe za koju se smatrao nedostojnim. Usprkos tome, primjernom je poslušnošću ostao uvijek na svome mjestu, jer je izgarao u

apostolskom žaru za spasenje duša. Strogim je isposništvom nastojao potpuno prionuti vlastitom pozivu i poslanju: "Velika je nesreća za nas župnike – žalio se svetac – da nam duša otupi" (30); pod tim je mislio na opasnost da se pastir navikne na grešnost ili ravnodušnost u kojem mnogi u njegovu stadu žive. Bdjenjem i postom je obuzdavao tijelo, kako se ono ne bi pobunilo protiv njegove svećeničke duše. Nije bježao ni od mrtvljenja za dobro duša koje su mu bile povjerene i kako bi time pridonio okajanju tolikih grijeha koje je čuo na ispovijedi. Nekom je subratu svećeniku tumačio: "Reći ću vam koji je moj recept: zadajem grešnicima malu pokoru a ostalo ja činim namjesto njih" (31). Pored konkretne pokore kojima se Arški župnik podvrgavao, za sve ostaje valjana srž njegova nauka: Isus je za duše prolio svoju krv i svećenik se ne može posvetiti njihovu spasenju ako odbija imati osobni udio u "dragocjenoj žrtvi" otkupljenja.

I današnjem svijetu, kao i u teškim vremenima u kojima je živio Arški župnik, potrebno je da se prezbiteri u svom životu i djelovanju ističu odlučnim svjedočenjem evanđelja. S pravom primjećuje Pavao VI.: "Suvremeni čovjek radije sluša svjedoke no učitelje, i ako sluša učitelje čini to jer su svjedoci" (32). Kako ne bi iskusili egzistencijalnu prazninu u sebi i kako djelotvornost naše službe ne bi bila ugrožena, trebamo se uvijek iznova pitati: "Jesmo li doista prožeti Božjom riječju? Je li to hrana od koje živimo, više no što su to kruh i stvari ovoga svijeta? Poznajemo li je doista? Ljubimo li je? Je li naš duh toliko zaokupljen tom Riječju da ona ostavlja traga u našem životu i oblikuje našu misao?" (33). Kao što je Isus pozvao dvanaesticu da budu s njim (usp. Mk 3, 14) a tek kasnije ih poslao propovijedati, tako su i u našim danima svećenici pozvani prigrliti taj "novi način života" koji je uveo

Gospodin Isus i kojeg su usvojili apostoli (34).

Upravo to bespridržajno prijanjanje uz taj "novi način života" karakterizirao je svećeničku službu Arškog župnika. Papa Ivan XXIII. u enciklici *Sacerdoti nostri primordia*, koja je objavljena 1959. godine, na 100. obljetnicu smrti Ivana Marije Vianneya, predstavio ga je kao isposnika s posebnim osvrtom na "tri evanđeoska savjeta", koje papa smatra nužnim također za prezbitere. "Premda svećenici zbog kleričkog staleža nisu dužni prigrliti evanđeoske savjete, oni im se ipak nude, kao i svim ostalim vjernicima, kao redoviti put kršćanskog posvećenja" (35). Arški je župnik znao živjeti "evanđeoske savjete" na način primjeren svom prezbiterskom zvanju. Njegovo siromaštvo, naime, nije bilo siromaštvo jednog redovnika ili monaha, već siromaštvo koje se traži od svećenika: premda je raspolagao s mnogo novca (budući da su imućniji hodočasnici davali izdašna sredstva za njegova karitativna djela), znao je da je sve darovano njegovoj crkvi, njegovim siromasima, njegovoj siročadi, djevojkama iz njegove "Provance" (36), obiteljima koje su najviše oskudijevale. Zato je on "bio bogat kada je trebalo davati drugima, a vrlo siromašan prema sebi" (37). Ovako bi to tumačio: "Moja je tajna jednostavna: sve dati i ništa ne zadržati" (38). Kada ne bi imao novca, siromašnima koji su mu se obraćali govorio je zadovoljan: "danas sam siromašan kao i vi, jedan sam od vas" (39). Tako je, na kraju života, potpuno mirno mogao reći: "Nemam više ništa. Dobri Bog me sada može pozvati kada hoće!" (40). I njegova je čistoća bila čistoća koja se traži od svećenika za njegovu službu. Može se reći da je to bila čistoća koja priliči onome koji mora svakoga dana doticati euharistiju i koji je svakoga dana gleda sa svim zanosom srca i sa istim je zanosom daje svojim vjernicima. O njemu su govorili da je "čistoća zračila iz njegova pogleda"; vjernici su to opažali kada bi

gledao svetohranište zaljubljenim pogledom (41). I poslušnost svetog Ivana Marije Vianneya, na kraju, našla je svoj puni izraz u svjesnom prihvaćanju svakodnevnih zahtjeva njegove službe. Poznato je koliko ga je mučila da je neprikladan za župnu službu i želja da pobjegne i "negdje u osami plače čitav život" (42). Samo poslušnost i velika ljubav prema dušama uspjeli su ga uvjeriti da ostane na svome mjestu. Samom sebi i svojim vjernicima je tumačio: "Ne postoje dva dobra načina da se služi Bogu, već samo jedan: služiti mu kako on želi da mu se služi" (43). Njegovo zlatno pravilo za život u poslušnosti glasilo je: "Čini samo ono što se može prinijeti dobrom Bogu" (44).

U kontekstu duhovnosti jačane vršenjem evanđeoskih savjeta, želim svećenicima, u ovoj godini koja je njima posvećena, uputiti poseban poziva da prihvate novo proljeće koje Duh u našim danima budi u Crkvi, među ostalim, također kroz crkvene pokrete i nove zajednice. "Duh daje mnoge darove... On puše gdje hoće. Čini to na neočekivan način, na neočekivani mjestima i u nepredviđenim i novim oblicima... ali nam pokazuje također da On djeluje zbog jedinog Tijela i u jedinstvu jedinoga Tijela" (45). U vezi s tim, vrijedi izjava dekreta Presbyterorum ordinis: "Ispitujući duhove jesu li od Boga, s osjećajem vjere neka (prezbiteri) otkriju mnogovrsne karizme laikâ, kako one neznatne tako i one više, te ih radosno priznaju i brižljivo promiču" (46). Ti darovi koji mnoge potiču na uzvišeniji duhovni život, mogu koristiti ne samo vjernicima laicima, već i samim poslužiteljima. Iz zajedništva zaređenih poslužitelja i karizmi, naime, može proizići "vrijedan poticaj za novu zauzetost Crkve u naviještanju i svjedočenju evanđelja nade i ljubavi u svakom kutku zemlje" (47). Htio bih nadalje nadodati, tragom apostolske pobudnice Pastores dabo vobis pape

Ivana Pavla II., da zaređena služba ima duboku "zajedničarsku (komunitarnu) formu" i može se vršiti samo u zajedništvu prezbiterâ s njihovim biskupom (48). Potrebno je da se to zajedništvo svećenikâ s njihovim biskupom, koje se temelji na sakramentu reda i biva vidljivo u euharistijskom slavlju, pretvori u razne konkretne oblike stvarnog i prisnog svećeničkog bratstva (49). Jedino će tako svećenici znati živjeti u punini dar celibata i biti kadri izgrađivati kršćanske zajednice u kojima će se ponavljati čudesa što su se događala pri prvom naviještaju evanđelja.

Pavlova godina koje se primiće svom kraju poziva nas upraviti svoj pogled također prema Apostolu narodâ, koji predstavlja divni primjer svećenika, koji se potpuno "dao" svojoj službi. "Jer ljubav nas Kristova obuzima – pisao je – kad promatramo ovo: jedan za sve umrije, svi dakle umriješe" (2 Kor 5, 14). I dodaje: "i za sve umrije da oni koji žive ne žive više sebi, nego onomu koji za njih umrije i uskrsnu" (5, 15). Ima li boljeg programa od toga za svećenika koji je odlučio zaputiti se putom kršćanskog savršenstva?

Dragi svećenici, proslava 150. obljetnice smrti svetog Ivana Marije Vianneya (1859.) slijedi neposredno nakon upravo završenih proslava 150. obljetnice lurdskih ukazanja (1858.). Već 1959. godine blaženi papa Ivan XXIII. je primijetio: "Neposredno prije no što će Arški župnik zaključiti svoj dugi životni vijek ispunjen zaslugama, Djeвица se Marija, na drugom kraju Francuske, ukazala jednoj poniznoj i čistoj djevojčici i prenijela joj poruku molitve i pokore koja i stotinu godina kasnije još uvijek nastavlja donositi obilne plodove. Život toga svećenika, čije se stote obljetnice smrti spominjemo, već je unaprijed bio živa ilustracija velikih nadnaravnih istina kojima je bila poučena vidjelica iz Massabiellea. On sâm je prema Bezgrešnom začecu Presvete Djevice gajio veliku pobožnost; godine 1836.

posvetio je svoju župu Mariji začetoj bez grijeha i dočekao s velikom vjerom i radošću proglašenje te dogme 1854. godine" (50). Sveti je župnik uvijek svoje vjernike podsjećao da "Isus Krist nakon što nam je dao sve ono što nam je mogao dati, želi nama sada ostaviti ono što mu je najdragocjenije, to jest svoju svetu Majku" (51).

Presvetoj Djevici povjeravam ovu Svećeničku godinu. Molim je da probudi u srcu svakog prezbitera velikodušnu i novu zauzetost za one ideale potpunog predanja Kristu i Crkvi koji su nadahnjivali misao i djelo svetog Arškog župnika. Svojim gorljivim molitvenim životom i svojom žarkom ljubavlju prema raspetom Isusu Ivan Marija Vianney rastao je iz dana u dan u svojem bespridržajnom predanju Bogu i Crkvi. Neka njegov primjer probudi u svećenicima ono

svjedočanstvo jedinstva s biskupom, jednih s drugima i s laicima koje je, danas kao i uvijek, toliko nužno. Uprkos zlu koje je u svijetu, Kristove riječi upućene njegovim apostolima na Posljednjoj večeri i dalje su aktualne: "U svijetu imate muku, ali hrabri budite - ja sam pobijedio svijet!" (Iv 16, 33). Vjera u božanskog Učitelja daje nam snagu gledati s povjerenjem u budućnost. Dragi svećenici, Krist računa na vas. Po primjeru svetog Arškog župnika, pustite da vas On osvoji. Tako ćete i vi, u današnjem svijetu, biti glasnici nade, pomirenja i mira!

S mojim blagoslovom.

Iz Vatikana, 16. lipnja 2009.

Benedikt XVI.

(1) Svecem zaštitnikom svih župnika na svijetu proglasio ga je Vrhovni svećenik Pio XI. 1929. godine.

(2) "Le Sacerdoce, c'est l'amour du cœur de Jésus" (u Le curé d'Ars. Sa pensée - Son cœur. Présentés par l'Abbé Bernard Nodet, izd. Xavier Mappus, Foi Vivante, 1966., str. 98). U nastavku: Nodet. Ista je rečenica citirana također u Katekizmu Katoličke Crkve, 1589.

(3) Nodet, str. 101.

(4) Ibid., str. 97.

(5) Ibid., str. 98-99.

(6) Ibid., str. 98-100.

(7) Ibid., str. 183.

(8) Monnin A., Il Curato d'Ars. Vita di Gian-Battista-Maria Vianney, sv. I, izd. Marietti, Torino 1870., str. 122.

(9) Usp. Lumen gentium, 10.

(10) Presbyterorum ordinis, 9.

(11) Ibid.

(12) "Promatranje (kontemplacija) je pogled vjere. 'Ja gledam njega i on gleda mene', kazao je svom svetom župniku seljak iz Arsa moleći pred svetohraništem" (Katekizam Katoličke Crkve, 2715).

(13) Nodet, str. 85.

(14) Ibid., str. 114.

(15) Ibid., str. 119.

(16) Monnin A., nav. dj., II, str. 430 sl.

(17) Nodet, str. 105.

(18) Ibid., str. 105.

(19) Ibid., str. 104.

(20) Monnin A., nav. dj., II, str. 293.

(21) Ibid., II, str. 10.

(22) Nodet, str. 128.

(23) Ibid., str. 50.

(24) Ibid., str. 131.

(25) Ibid., str. 130.

(26) Ibid., str. 27.

(27) Ibid., str. 139.

(28) Ibid., str. 28.

(29) Ibid., str. 77.

(30) Ibid., str. 102.

(31) Ibid., str. 189.

(32) Evangelii nuntiandi, 41.

(33) Benedikt XVI., Homilija na misi s podjelom sakramenta potvrde, 9. 4. 2009.

(34) Usp. Benedikt XVI., Discorso all'Assemblea plenaria della Congregazione del Clero (Govor na Plenarnoj skupštini Kongregacije za kler), 16. 3. 2009.

(35) P. I.

(36) Naziv koji je dao kući u kojoj je bilo smješteno i odgajano više od 60 napuštenih djevojaka. Da bi je održao bio je spreman na sve: "J'ai fait tous les commerces imaginables", govorio je sa smijehom (Nodet, str. 214).

(37) Nodet, str. 216.

(38) Ibid., str. 215.

(39) Ibid., str. 216.

(40) Ibid., str. 214.

(41) Usp. ibid., str. 112.

(42) Usp. ibid., str. 82-84; 102-103.

(43) Ibid., str. 75.

(44) Ibid., str. 76.

(45) Benedikt XVI., Omelia nella Veglia di Pentecoste (Homilija na duhovskom bdjenju), 3. 6. 2006.

(46) Br. 9.

(47) Benedikt XVI., Discorso ai Vescovi amici del Movimento dei Focolari e della Comunità di Sant'Egidio (Govor biskupima prijateljima

Pokreta fokolara i Zajednice svetog Egidija), 8. 2. 2007.

(48) Usp. br. 17.

(49) Usp. Ivan Pavao II., Ap. pob. Pastores dabo vobis, 74.

(50) Enc. Sacerdotii nostri primordia, P. III.

(51) Nodet, str. 244.

Svećeničko ređenje u Katedrali sv. Stošije, 27. lipnja 2009.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Izjava Hrvatske biskupske konferencije o medicinskoj oplodnji

Zagreb, 7. srpnja 2009.

Prateći razvoj medicine i znanosti, Učiteljstvo Katoličke Crkve je u svojim enciklikama i napucima u više navrata iznijelo svoj jasan i nedvosmislen stav o medicinskoj oplodnji, kao i drugim pitanjima koja se tiču ljudske spolnosti i prokreacije. Želeći dati doprinos aktualnoj raspravi o Prijedlogu zakona o medicinskoj oplodnji osjećamo obvezu istaknuti neka temeljna načela na kojima se temelji stav Katoličke Crkve i koja valja uzeti u obzir prilikom donošenja odluka o tom delikatnom pitanju:

Priznavanje dostojanstva osobe svakoga ljudskog bića od začeća do naravne smrti, uz posljedični subjektivitet prava na život i tjelesni integritet.

Jedinstvo braka, koje sa sobom nosi uzajamno poštivanje prava supružnika da postanu otac i majka samo jedno s drugim.

Dar ljudskog života mora se ostvariti u braku s pomoću čina koji specifično i isključivo pripadaju supruzima, u skladu sa zakonima što su upisani u njihove osobe i u njihovo sjedinjenje, jer ljubav i rađanje idu zajedno i ne smiju se nasilno razdvajati. U nastojanjima da se pravno regulira područje ljudske prokreacije želimo izraziti potporu svim onim sudionicama u procesima odlučivanja koji se pridržavaju tih iznesenih načela. Naposljetku, u cilju sprečavanja teških i dalekosežnih posljedica, apeliramo da se donese takvo zakonsko rješenje koje će onemogućiti narušavanje dostojanstva uključenih osoba – napose djeteta, prava na život i tjelesnu cjelovitost od začeća, dostojanstvo braka i dostojanstvo prenošenja života u braku te koje će primjerenim odredbama spriječiti svaku moguću zloporabu.

Ured za obitelj HBK

Doprinos raspravi o medicinskoj oplodnji

Prijedlog Zakona o medicinskoj oplodnji (svibanj, 2009.), dostupan je na stranicama Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Vlade i Sabora. Vlada Republike Hrvatske ga je 8. lipnja uputila u saborsku proceduru i tamo se vodi kao Prijedlog zakona europski broj 360. Svoj izvještaj o njemu dalo je čak sedam saborskih odbora. Taj zakonski tekst duboko zadire u temeljne vrednote i temeljna prava

čovjeka, a prije svega u dostojanstvo braka i pravo na život.

Kao i većinom zakonskih inicijativa u Hrvatskoj posljednjih godina, u ime

usklađivanja domaće zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske Unije, i ovaj put se vrijeme za kvalitetnu i ozbiljnu javnu raspravu svodi na minimum. Naime, u dokumentu koji se zove Nacrt prijedloga zakona, na prvoj

stranici piše da je Prijedlog zakona (dakle kao da je predsaborska rasprava već završila), a na stranici 10 Saboru se predlaže da ga donese po hitnom postupku tj. u "jednom čitanju", pa zato na stranici 11 počinje tekst "Konačnog prijedloga zakona". Pojednostavljeno rečeno, predlagatelj je tri faze propisane Poslovníkom Hrvatskoga sabora sažeo u jednu jedinu, čime se umanjuje kvaliteta rasprave, a posljedično i kvaliteta zakona.

Učiteljstvo Katoličke Crkve stav o medicinskoj oplodnji zasniva na poštivanju triju temeljnih načela: prava na život i tjelesnu cjelovitost, bračnog jedinstva i nerazdvajanja bračnog čina od prokreacije. Stoga, katolici ne mogu prihvatiti medicinsku oplodnju (ni homolognu ni heterolognu) kao moralno dopustivo, jer se njome uvelike narušava dostojanstvo osobe, dostojanstvo braka i prenošenja života u braku, a gotovo uvijek dolazi do ugroze zdravlja i/ili života osoba uključenih u postupke medicinske oplodnje. Poglavitno se to odnosi na predrođenčad koju se u najranijim fazama života dovodi u smrtnu opasnost te izlaže zdravstvenim i drugim rizicima, od kojih mnogi još nisu niti dovoljno poznati niti do kraja istraženi. Umjesto logike ljubavi, uvodi se logika proizvodnje. Pri tome se javlja opasnost da se dijete smatra produktom reprodukcije izvan naravnih datosti, s kojim se po volji može raspolagati, umjesto da ga se shvaća kao plod ljubavi muškarca i žene unutar, ljudskoj spolnosti, specifičnog bračnog čina, čime oni zajedno sa Stvoriteljem sudjeluju u nastanku novog čovjeka, tog najvećeg dara koji daruju jedno drugome i svijetu.

Pomnim iščitavanjem Prijedloga zakona uočava se da je isti opterećen čitavim nizom problema kako terminološke i logičke, tako etičke i pravne naravi, a sadrži i nepotrebna ponavljanja te brojne nedorečenosti od

kojih najviše upada u oči to što zakon ostaje posve nejasan glede pitanja o stvaranju viškova zametaka i njihova pohranjivanja za što ne postoji niti izričita zabrana niti je za to predviđena kazna. U aktualnoj raspravi o Prijedlogu zakona osobito se problematiziraju odredbe koje predviđaju da se pristup medicinskoj oplodnji ograniči samo za bračne drugove, da pohranjivanje zametaka nije dijelom zakona te da se tako začetoj djeci prilikom stjecanja punoljetnosti zajamči pravo da saznaju za svoje podrijetlo i svoje biološke roditelje.

U Hrvatskoj je sve očitiji trend izjednačavanja bračne zajednice s drugim alternativnim oblicima zajedničkog života. Takva nastojanja koja vode omalovažavanju i obezvrjeđivanju braka kao zastarjele institucije u izravnom su proturječju sa stavom četiri petine hrvatskih građana utvrđenog u Europskoj studiji vrednota iz 2008. godine koji smatraju da brak nije zastarjela i prevladana institucija. Štoviše, Ustav RH u članku 61. izrijekom propisuje da je "obitelj pod osobitom zaštitom države" iza čega mora stajati interes države da djeca, ako je ikako moguće, imaju i oca i majku, pri čemu je zdrav brak temelj zdrave obitelji i za dijete najsigurniji oblik zajedništva. Dosljedno, Ustavom bi izrijekom trebalo zaštititi brak kao zajednicu muškarca i žene. Zaštita braka nije samo moralno, nego gospodarsko i društveno pitanje, jer bračna nestabilnost i poglavito rastava braka imaju pogubne posljedice na sve aspekte zdravlja supružnika i djece uključujući veći morbiditet i mortalitet, kao i na školski uspjeh i produktivnost te općenito uzrokuje siromaštvo i velike gospodarske gubitke.

Nadalje, smrzavanje zametaka je etički potpuno neprihvatljivo rješenje, a uslijed najnovijih dostignuća u području kriobiologije više nije niti nužno. Što se tiče prava djeteta da zna svoje roditelje ono je određeno

člankom 7. stavkom 1. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989. koji se u hrvatskom pravnom sustavu primjenjuje od 29. prosinca 1990. (Službeni list SFRJ – Međunarodni ugovori, br. 15/1990 i Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 12/1993: "Dijete ima pravo da zna tko su mu roditelji i pravo na njihovu skrb.").

Prijedlog zakona iznimno dopušta izbor spola čime se u biti otvara eugenička pandorina kutija, a s druge strane za razliku od zakonskih regulativa nekih drugih europskih zemalja poput Italije i Francuske ne predviđa zabranu i oštro kažnjavanje eugeničkih postupaka. Na taj se način otvara široko područje zloporabe, gdje se liječniku prepušta da proizvoljno odlučuje o sudbini „manje vrijednih” zametaka.

Upravo su kaznene odredbe možda i najproblematičnije poglavlje Prijedloga zakona. Novčane su kazne apsolutno neadekvatne s obzirom na dobiti koje je moguće ostvariti kršenjem zakona. Nije predviđena kombinacija zatvorske i novčane kazne, a kazna zatvora predviđena je za samo jedan oblik kršenja zakona (svakovrsne manipulacije s životinjskim spolnim stanicama i zamecima). Nije predviđena ni stroža kazna za višestruko kršenje ili ponavljanje kaznenog djela niti za organizirane skupine. Nije propisana kazna privremenog ili trajnog oduzimanja licence za rad (suspenzije) zdravstvenom osoblju koje prekrši odredbe zakona te nije propisana kazna za davanje lažne izjave. Takav pristup, nažalost ne upućuje na ozbiljnu namjeru predlagatelja da na taj način spriječi zloporabe i moguća kršenja zakona.

Uzimajući sve spomenuto u obzir zaključujemo da je zakonski prijedlog PZE 360 nedorađen i nedovršen zakonski akt na kojem bi, u svim njegovim sastavnicama, trebalo još dosta poraditi. Prijedlog zakona je

neprihvatljiv po više osnova, a ponajviše primjedbi odnosi se na heterolognu oplodnju. Postavlja se pitanje zašto se išlo u usvajanje rješenja poput mogućnosti davanja jajne stanice, kad to nije dozvoljeno važećim zakonom, a zabranjeno je i u nekim drugim europskim zemljama poput Austrije, Italije, Njemačke, Norveške i Švedske.

Uvažavajući opravdanu želju bračnih drugova za vlastitim potomstvom i duboku patnju koja proizlazi iz nemogućnosti ostvarivanja roditeljstva smatramo potrebnim ponuditi im moralno prihvatljiva rješenja. Optimalno bi bilo ozbiljno se usredotočiti na uzroke problema i pokušati ih u smislu cjelovite pripreme za začeće prvenstveno riješiti na što prirodnije i manje invazivne načine poput onih koje znanstveno dokazano nude moderne metode prirodnog planiranja obitelji (Billingsova ovulacijska metoda te FertilityCare sustav uz NaPro tehnologiju). Iznad svega, u sagledavanju i rješavanju problema s plodnošću, prema najnovijim spoznajama, neizostavno je potrebno obuhvatiti čitavu osobu u njezinim tjelesnim, duševnim, društvenim ali i duhovnim sastavnicama. Ovdje valja naglasiti kako medicinska oplodnja nije niti može biti liječenje neplodnosti, nego predstavlja nadomjestak liječenju, jer nakon postupaka medicinske oplodnje nitko od uključenih ne ozdravlja, već naprotiv, izlaže ih se dodatnim zdravstvenim rizicima.

S obzirom da je zakonski prijedlog pred izglasavanjem u Saboru, sve one koji će sudjelovati u odlučivanju, a smatraju se katoličkim vjernicima, vrijedi podsjetiti na Uputu Svete Stolice o nekim pitanjima vezanim uz sudjelovanje katolika u političkom životu iz 2002. godine u kojoj se ističe: „nije zadaća Crkve izložiti konkretna rješenja – za ovozemna pitanja koja je Bog prepustio slobodnom i odgovornom sudu svakog pojedinca,

premda je pravo i dužnost Crkve izreći moralne sudove o svjetovnim pitanjima kada se to traži od vjere ili moralnog zakona." (br. 3), što je upravo slučaj kad je riječ o Prijedlogu zakona o medicinskoj oplodnji. Valja nadalje imati na umu kako je „etički pluralizam neprihvatljiv" te nije opravdano shvaćati ga kao preduvjet demokracije (usp. br. 2). Izričita je obveza katolika, a poglavito onih koji su izravno uključeni u zakonodavna tijela da se suprotstave svakom zakonu koji napada ljudski život, jer takvi zakoni moraju braniti temeljno pravo na život počevši od njegova začeća do njegova svršetka. Uz to, katolicima nije dopušteno „sudjelovati u širenju javnoga mnijenja u korist takvog zakona niti za njega glasovati" (usp. Izjava o izazvanom pobačaju iz 1974., br. 22; okružnica *Evangelium vitae* iz 1995., br. 73).

Jednako tako „potrebno je čuvati i promicati obitelj, utemeljenu na monogamnu braku između osoba različita spola i zaštićenu u njezinu jedinstvu i postojanosti", pri čemu se „s njom ni na koji način ne mogu izjednačiti ostali oblici suživota, niti smiju kao takvi biti zakonom priznati." Nakon jasno izrečenog stava i protivljenja takvim zakonskim rješenjima, katolicima je dozvoljeno ponuditi vlastitu potporu prijedlozima koji smjeraju smanjenju štete nekog

zakona i negativnih učinaka na razini kulture i javne moralnosti. (usp. br. 4).

Kako bi takav pristup bio moguć nužno je formirati vlastitu vjerničku savjest. U tome, između ostalog, može biti od pomoći i najnoviji naputak Zbora za učenje vjere *Dignitas personae* (Dostojanstvo osobe) o nekim bioetičkim pitanjima. Naputak je objavljen na hrvatskom jeziku u knjizi dr. Stanka Lasića, *Pravo na rođenje u učenju Crkve* (izdanje *Centra za bioetiku*, Zagreb, 2009., str. 340-357) i u izdanju *Kršćanske sadašnjosti* kao zasebna knjižica (*Dokumenti Kršćanske sadašnjosti*, br. 154).

Kao doprinos raspravi i pomoć vjernicima katolicima te svim ljudima dobre volje koji žele upoznati stav Katoličke crkve i bolje se informirati o ovoj delikatnoj problematici, a osobito za katolike uključene u zakonodavne procese, Ured HBK za obitelj na svojim mrežnim stranicama (obitelj.hbk.hr), uz još neke korisne sadržaje, donosi pristup digitalnim izdanjima spomenutih dokumenata.

Naposljetku, želimo potaknuti sve one koji će sudjelovati u procesu odlučivanja da ne podlegnu etičkom relativizmu i pluralizmu, već da ostanu dosljedni u poštivanju temeljnih prava, općeljudskih vrednota i ćudoređa na kojima je hrvatsko društvo izgrađeno.

*Ured Hrvatske biskupske konferencije za obitelj,
Zagreb, srpanj 2009.*

Priopćenje Hrvatskog Caritasa o ukidanju zabrane rada trgovina nedjeljom i blagdanima

Hrvatski će Caritas i dalje zagovarati prava i potrebe stotina tisuća radnika u trgovini

„Moramo konstatirati da je ovo drugi neuspješni pokušaj Vlade RH, koja je dosadašnje zakonsko rješenje predložila, i Hrvatskog Sabora, koji ga je usvojio, da reguliraju rad trgovina nedjeljom na način koji će biti pravedan, koji će najbolje odgovarati potrebama, interesima i pravima hrvatskih građana i koji će biti u skladu s Ustavom RH. Nažalost, svi bitni razlozi koje smo do sada isticali, i zbog kojih su se Hrvatski Caritas i druge crkvene ustanove uključile u rješavanje ovoga pitanja, ponovno su aktualizirani. To su, prije svega, zaštita prava čovjeka na slobodu, odnosno pravo radnika na slobodnu nedjelju: prava zajamčena Ustavom RH. U odnosu na nepravdu koja se čini malom čovjeku i njegovu interesu da tjedni dan odmora može provesti sa svojom obitelji, naš se stav nije promijenio. Hrvatski će Caritas stoga i dalje zagovarati prava i potrebe stotina tisuća radnika u trgovini, od čega su čak 75% žene, koje staro, ponovno aktualizirano, zakonsko rješenje neadekvatno osigurava i štiti od mogućih zloupotreba. Stoga će se Hrvatski Caritas i dalje zalagati za radnike u trgovini, koji se bilo zbog straha ili nemoći, ne mogu sami izboriti za zaštitu svojih prava, potreba i interesa“.

Hrvatski Caritas

Izjava HBK o odluci Ustavnog suda o ukidanju zabrane rada trgovina nedjeljom

"Mi ćemo se i dalje zalagati za slobodnu nedjelju, za dostojanstvo radnika i njihovih obitelji koje su teško pogođene ovakvim odlukama. U svojim nastojanjima i dalje ćemo isticati snažne razloge za uspostavu slobodne nedjelje koji su humanistički, društveni, vjerski, pa i gospodarski i zdravstveni. A nažalost valja nam se zapitati tko upravlja Hrvatskom, da li oni kojima su to povjerili građani ili razni inozemni lanc“.

Tiskovni ured Hrvatske biskupske konferencije

Izjava Komisije "Iustitia et pax" Hrvatske biskupske konferencije o 20. obljetnici postojanja i djelovanja - (1989.-2009.)

Komisija "Iustitia et pax" Hrvatske biskupske konferencije nastavlja na tragu nadahnuća koja su tijekom dvaju desetljeća inspirirala njezino djelovanje, pa o svojoj 20. obljetnici objavljuje sljedeću izjavu prosvjeda i nade. Sadašnja duboka kriza ugrožava pravdu i mir u svijetu, u Europi i kod nas, pa zahtijeva da se kritički procijeni dosadašnje sustave i odnose te predloži

kako u novo doba unijeti više pravednosti i novu solidarnost.

1. Prezrena pravda

Financijska kriza, ponikla u Sjedinjenim Američkim Državama, zahvatila je čitav svijet, proizvela gospodarsku recesiju i prerasla u socijalnu dramu. Korijeni krize leže u tržišnom fundamentalizmu koji su pristaše neoliberalne ideologije

promicali u svojim zemljama i nametnuli čitavom svijetu, ali velika odgovornost počiva i na ostalim državama i njihovim politikama koje su dopustile primat privatnoga nad zajedničkim interesom, čime je potkopano izvorno značenje politike kao brige za zajedničko dobro. Sve ostalo su posljedice toga neprihvatljivog iskorjenjivanja politike iz etičkoga temelja i njezino ukorjenjivanje u logiku ekonomske i financijske moći. Sadašnja kriza je utoliko dramatični odraz duboke preobrazbe političkoga djelovanja u suvremenom društvu. A kako je političko djelovanje eminentno ljudsko djelovanje - onda navedena preobrazba svoje korijene ima u krivim antropološkim pretpostavkama - među njima se ističu reduciranje ljudske osobe na proizvođača i potrošača, te egoizam i korist kao vrhovna načela vrednovanja i političkoga djelovanja. Danas prevladavajući financijski kapitalizam razgradio je onaj prethodni, industrijski, u kojem se bila uspostavila kakva-takva ravnoteža između ljudskog rada i kapitala. Taj novi super-kapitalizam poticao je na nerazumnu potrošnju i sve veće zaduživanje, pa je razvio čitav niz složenih i mutnih financijskih "proizvoda", u koje je upakirao i tražbine koje nema tko vratiti (američke hipotekarne zajmove), a sve zbog postizanja skandaloznih ekstra-profita. Taj kockarski kazino-kapitalizam izložio je gubitcima mnoge štediše i investitore, pa su u vjetar otišle tisuće milijarda dolara, eura i kuna, a milijuni ljudi ostali su bez posla, doma, mirovina i ušteda. A kad je gospodarski pad zahvatio čitav svijet (recesija), neoliberalni bankari i špekulanti, koji su još jučer rogoborili protiv države i prava – u stilu država je preskupa, norme koče biznis... zavapili su u pomoć upravo – državi! I dogodila se velika nepravda: zbog rizika propasti čitavih gospodarstava, države su javnim novcem pritekale u pomoć

privatnim interesima, prvo bankama i osiguravajućim društvima, a potom i gospodarstvu. I ne samo nepravda, nego i apsurd: prekomjernu privatnu zaduženost počelo se "liječiti" sve većim javnim zaduživanjem, koje opterećuje i sadašnje naraštaje i one koji dolaze. A umjesto da kazne hazardere i pohlepnike, države spašavaju njihove banke i tvrtke da izbjegnu opću depresiju poput one od 1929. do 1930. godine. Sadašnja kriza, međutim, u svojoj biti nije primarno ni financijska, ni ekonomska, nego financijsko-ekonomska erupcija krivih – i utoliko neprihvatljivih – antropoloških pretpostavki na kojima počiva kompleks neoliberalne koncepcije države i društva. Ta koncepcija najprepoznatljivije lice pokazuje u SAD-u, ali se posredstvom moćnih utjecaja te jedine preostale velesile raširila po cijelom svijetu, otkrivajući istodobno i prave uzroke i razorne posljedice ekonomsko-tehničke i financijske globalizacije na osnovama dominantnih načela egoizma, koristi, interesa i dobiti, a sve opipljivije i grabeži, obmana, ucjena i samog lopovluka. Kriza nije mimošla ni našu domovinu, premda je razborita politika Hrvatske narodne banke donekle ublažila njezine učinke. Hrvatska se, kao dio globaliziranoga svijeta, zatekla u tom dramatičnom procesu bez sudjelovanja u uzrocima i, kao i ostale države u tranziciji ili razvoju, jednostavno je zapljusnuta, poput nezaustavljivog tsunamija, posljedicama krize. Hrvatska država i društvo su, što zbog nesretnih okolnosti iz daljnje i bliže povijesti, što zbog lakomislenih gospodarskih i socijalnih politika koje se temelje na logici rasprodaje nacionalnoga bogatstva, inozemnoga zaduživanja i nekontrolirane potrošnje bez pokrića, dovedeni do ruba dužničkoga ropstva i sveprisutne socijalne nesigurnosti s nasumičnim kresanjem socijalnih prava. Sve to je uzvratno utjecalo i stalno utječe na pomutnju u sustavu

vrijednosti u hrvatskome društvu, koji se treba temeljiti na cjelovitom poštivanju ljudskoga dostojanstva i na tom dostojanstvu utemeljenih neotuđivih ljudskih prava. Pojednostavljeno govoreći, javnu etiku je progutala politika, državnu politiku je progutala globalna ekonomija, ekonomiju su progutale globalne financije, financije je progutalo koristoljublje, koristoljublje je progutao egoizam, a egoizam sada povraća vlastitu bolesnu utrobu – krizu.

2. Ugroženi mir

Kriza i recesija danas ugrožavaju mir među ljudima i među narodima, a najviše pogađaju osiromašene srednje i niže slojeve razvijenih, ali i tranzicijskih zemalja. Špekulativni kapital još je prošlog ljeta bio izazvao porast cijena hrane i val nasilja u siromašnim zemljama Azije i Afrike. Neoliberalni imperijalizam poveo je dva rata da bi ovladao tuđim izvorima energije, dok jedna orijentalna despotija plinom ucjenjuje Europu već drugu zimu. Nestajanje višestranosti (multilateralnosti) i ravnoteže u međunarodnim odnosima ugrožava kolektivnu sigurnost te potiče na neprijateljstva i nacionalne egoizme. Takvim, sve "dopuštenijim" egoizmima pripada i ucjenjivačka politika susjeda prema Hrvatskoj. Komisija "Iustitia et pax" ne prihvaća koncept sukoba među civilizacijama i religijama, ali je svjesna da ekonomsko-tehničko i svjetonazorsko širenje zapadnjačkoga modela društva, a koji se temelji na apsolutiziranju koncepta života bez Boga i transcendencije, neminovno vodi u sučeljavanja i na religijskom planu, budući da su arapske, afričke i azijske kulture nezamislive bez utjecaja religioznog elementa. Stoga svaki susret zapadnjačkog svijeta tijekom procesa globalizacije s ostatkom svijeta predstavlja ujedno susret između (ne)vidljivih, ali djelatnih disparatnih elemenata: zapadnjačkog sekularizma s jedne strane i religioznog fundamentalizma s druge strane. Među njima na

praktičkom planu nema razlike. Oba nose u sebi, iako s drukčijim pobudama, razornu moć isključivosti i bojevnog mentaliteta. Val nemira i neizvjesnosti potresa svijet, ali i našu domovinu. Međutim, mnogi naši izbori pogoduju rastu nesigurnosti i ugroženosti. Tako je bilo krajnje neodgovorno rasprodati nizašto banke – saniravši ih prije toga javnim novcem na korist stranih kupaca – i telekomunikacije, a dijelom i energetiku, pa o tim vitalnim sektorima sad odlučuju strani vlasnici. Oni se u današnjoj recesiji brinu prvenstveno o sebi, pa izvlače kapital iz filijala u Hrvatskoj. Osim toga, kad europske države pomažu svoje banke, one ne dopuštaju da ta pomoć odlazi u strane zemlje, premda tamo djeluju njihove filijale. Mir među ljudima više ne ugrožava samo gruba sila, nego i nasilje među mladima, u školama i na sportskim stadionima, koje ostaje bez javne sankcije, a što sve vodi praktičnom bezakonju. Društvenu uzajamnost slabi i prepuštanje javnih usluga privatnom poslu, što je posebno zabrinjavajuće u zdravstvu, jer slabi jednakost i socijalnu koheziju, ali i u školstvu, jer onemogućuje jednakost djece na ulasku u život. Privatna sila se iskazuje i kroz uskraćivanje zaslužene plaće, neplaćanje prekovremenog rada i socijalnih davanja, te arbitrarna otpuštanja pod izlikom recesije. Ali pored nekažnjelog nasilja, hrvatsko društvo pokazuje i dva druga simptoma neoliberalne ovisnosti: s jedne strane potrošačku kratkoročnost svega, a s druge krajnje neodgovoran odnos prema zaduživanju. Prva je ovisnost znak našeg vremena, koje više ne poznaje prošlosti, a tjeskobno se kloni pogleda u budućnost, jer živi u sadašnjem trenutku i drži da sve potrebe, želje i strasti valja zadovoljiti bez odgađanja. Zbog toga se i prihvaća jednokratna uporaba mnogočega i kratkoročnost gotovo svega. Jedna nedavna anketa pokazuje da 60% naših sugrađana pri kupnji zadovoljava

određeni "životni stil", a samo 40% stvarne životne potrebe. Druga ovisnost već prerasta u ropstvo: to je život na kredit, život u minusu, što ga omogućuju kreditne kartice, leasinsi i zajmovi, najčešće s deviznom klauzulom i/ili promjenjivom kamatnom stopom. Dugovi naših sugrađana bankama penju se na fantastičnih 17 milijarda eura, što je 42% godišnje vrijednosti svih proizvoda i usluga, a naših tvrtka i banaka u inozemstvu na gotovo 29 milijarda eura, što je više od većine tranzicijskih država. Prosječna visina zaduženosti po zaposlenome kod nas iznosi 74.000 kuna, što je 16 prosječnih plaća. I dok krediti rastu po godišnjoj stopi od 22%, prosječna godišnja neto plaća (55.000 kuna) rasla je manje od 2%. Osim toga, naši sugrađani koriste 8,5 milijuna kreditnih kartica, a malo tko zna da se kamata na prekoračenja penje i do 15%. Ovo dužničko ropstvo prerasta u pravu dramu za pojedince, obitelji i tvrtke sada kad banke dižu kamatne stope i kad su nova zaduživanja gotovo nemoguća.

3. Nova pravednost

Bilo je za očekivati da će nakon financijske kataklizme države reagirati brže i staviti u red financijsko tržište, jer sustav nastao potkraj II. svjetskog rata već poodavno ne zadovoljava. U njegovim institucijama, a to su Međunarodni monetarni fond i Svjetska banka, nema velikih zemalja poput Kine, Indije, Japana i Brazila, ali ni zemalja u razvoju. S druge strane, te institucije već tri desetljeća uopće ne kontroliraju potpuno deregulirano financijsko tržište, kojim haraju lovci na najveći profit, izlažući nerazumnim rizicima investitore, štediše i čitave države. Skupina 20 gospodarski najjačih zemalja svijeta (G20) je u studenom prošle godine ukazala na slabosti toga sustava, a zatim je u početku travnja donijela niz odluka i pravila za banke, špekulativne fondove i agencije koje procjenjuju poslovni rizik. G20 međutim nije ustao protiv

poreznih i bankarskih "rajeva", tih utočišta porezne utaje, koji "peru" novac kriminalnog podrijetla i skrivaju kapital što ga iz siromašnih zemalja izvlače njihove korumpirane "elite". Zbog postojanja ovih "rajeva" države i javni proračuni gube milijarde dužnog poreza, što pridonosi da pakao siromaštva i obespravljenosti vlada u najsiromašnijim dijelovima svijeta. G20 isto tako nije doveo u pitanje sustav nerazumnog zaduživanja, ali ni nepravednu međunarodnu trgovinu, nego je samo inzistirao na odbijanju protekcionizma i zatvaranja. Svijet je danas pred izborom: ili nastaviti bezumnu trku glavom u zid, ili osigurati da u tržišnoj utakmici ne stradavaju slabiji, da se radna mjesta ne sele po logici najvećeg profita, ukratko da se umjesto pohlepe i rasipanja ozakone nova pravila, primjerice pravo zdravstvene potrebe i prehrambene suverenosti, dužnost umjerenosti u zaduživanju i u trošenju fosilnih energenata, carine na proizvode koji ne poštuju okoliš ili socijalna prava, svjetski porez na špekulativne transakcije... Za sve to neophodan je povratak države i politike na njihovo mjesto prvenstva i ulogu arbitra u demokratskom svijetu. Kako bi Europa sudjelovala u izgradnji post-liberalnog svijeta, potrebno je da se politički profilira i stekne djelotvornije institucije, što je moguće kad se usvoji Lisabonski ugovor EU. Svijet se jedino zajedno može boriti protiv globalističkih rizika i klimatskih promjena, a Europa tom svijetu ima što predložiti: ne samo humanističke vrijednosti kršćanske provenijencije, nego i načela - supsidijarnosti, razmjernosti, solidarnosti i socijalne tržišne ekonomije. Europa može predložiti i svoju prokušanu "metodu zajednice" kao način upravljanja onim o čemu se, po načelu supsidijarnosti, može djelotvornije odlučivati na razini svijeta negoli na kontinentima ili u državama, a to su univerzalna dobra poput mora, vode, zraka, energenata,

biološke raznovrsnosti i općenito neobnovljivih dobara čovječanstva. Komisija "Iustitia et pax" i od hrvatskih političara očekuje da sudjeluju u građenju sutrašnjeg svijeta, ponajprije u sklopu europskih integracija, gdje se upravo oblikuje energetska, pomorska i imigracijska politika, ali i u Hrvatskoj, gdje valja uvesti nove norme, da financije postanu servis gospodarstva, a da gospodarstvo bude u službi čovjeka i njegova rada. Jer ako ne bude brzih reforma – koje je moguće obaviti jedino u stanjima krize – prevladat će uvjerenje da se kozmetičkim izmjenama može sačuvati sadašnji "kriznogeni" sustav i nastaviti - business as usual. Komisija traži da hrvatski političari – na nacionalnoj i na mjesnoj razini – ne zanemare ustavnu obvezu izgradnje socijalne države. Ona podsjeća da su kršćani socijalni upravo zato što su kršćani, pa potiče javne vlasti da slijede primjer zemalja koje sada pomažu svojim ugroženim gospodarskim granama (primjerice automobilske industriji). Tako i hrvatska država treba sada pomoći prvenstveno mladima koji su se zadužili za svoje obrazovanje, kupnju stana, otvaranje poduzeća, primjerice beneficiranjem kamata ili moratorijem otplate; priteći u pomoć ratarima i ribarima, koji su se zadužili za kupnju zemlje i stoke, prerađivačkih kapaciteta, brodova i mreža; pomoći da se ugovorima za domaće brodare očuva znanje i zaposlenja graditelja brodova, da se potakne specijalizacija hrvatskih brodogradilišta za nove vrste plovila... Komisija smatra da treba odgoditi za druga vremena one projekte koju nisu od važnosti za prebrođivanje recesije i očuvanje radnih mjesta, te da državni novac treba usmjeriti na obnovljive oblike energije, očuvanje šuma, vode i mora, a u cilju povratka trajnim vrijednostima – umjerenosti, štednji i dugoročnosti. Članovi Komisije su svjesni da nije lako u uvjetima dvostrukog deficita – proračunskog i tekućih plaćanja –

ostvarivati te ciljeve, ali od njih se ne smije odustajati. Oni očekuju solidarnost svih, ali i novu poreznu politiku koja će manje oporezivati rad, a više kapital, posebice špekulativni, kao i igre na sreću.

4. Drukčiji mir

Posrtanje neoliberalnoga globalizma treba iskoristiti za polaganje novih temelja kolektivne sigurnosti i svjetskog mira, e da narodi ne budu suprotstavljeni u nemilosrdnoj utakmici bez pravila i pravde, te da čovjek svojem bližnjem ne bude vuk. Dobra volja za to postoji i kod nove američke administracije i kod Europske unije, pa se taj "trenutak milosti" ne smije propustiti, jer svijetu prijete mnoge opasnosti. Siromašnim prostranstvima Afrike već sada lutaju stotine tisuća klimatskih izbjeglica, već se vode ratovi za izvore pitke vode, naftu i plin, mineralna bogatstva... Jer, ako mir ne bude djelo pravde, ne će ga moći ni biti. Bolje uvjete za mir mora graditi i Europa, posebice prema onima koje je zaboravljala tijekom desetljeća totalitarnog komunizma. Europska solidarnost je danas na velikom, povijesnom ispitu. Pa, nakon što je "stara Europa" pomogla "mladoj" da se osovi na noge i investirala u njezina poduzeća i posebno banke, sad, u težim vremenima, ponovno je na ispitu njezin smisao za uzajamnost. EU treba pridonijeti miru i novim odnosima sa susjedima, posebice s jugoistokom Europe, ali i s Ukrajinom i Rusijom, a navlastito sa Sredozemljem i siromašnom Afrikom, kojoj "stara" Europa mnogo duguje. Drukčijem miru sa susjedima treba težiti i Hrvatska, miru zasnovanom na poštivanju međunarodnog prava, te istine i pravde, u prevladavanju rana iz nedavne prošlosti. Drukčiji mir treba graditi i među hrvatskim građanima i u tu svrhu Komisija traži od javnih vlasti i pravosuđa da se stane na put faktičkom bezakonju, da se progoni organizirani kriminal i korupcija, da se depolitizira policija i osposobi nadzorne službe,

uvede načelo "četiri oka" i rotaciju službenika kod diskrecijskih odluka, te striktno odvoji javnu upravu od izvršne vlasti. Komisija smatra da je dobro koristiti tuđa iskustva, ali ne slijepim slušanjem neodgovornih stranih birokrata, pa bili oni i iz Europske komisije, ili kopiranjem stranih zakona, posebno onih iz anglo-saksonskog

svijeta, koji Hrvatima kao kontinentalnim Europljanima nisu bliski, ni ideološki ni pravno. Između stranih iskustava treba odabrati ono što je razborito i blisko najboljoj hrvatskoj tradiciji i njezinoj vrijednosnoj, povijesnoj i kulturnoj pripadnosti Europi.

U Zagrebu, 3. lipnja 2009.

*Mons. dr. Vlado Košić, predsjednik Komisije
"Iustitia et pax" HBK*

Proslava blagdana sv. Leopolda Bogdana Mandića, Crkva Gospe od Zdravlja, Zadar, 2009.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

SVEĆENIČKA GODINA

NADBISKUPOVO PROGLAŠENJE SVEĆENIČKE GODINE U ZADARSKOJ NADBISKUPIJI

Zadar, Katedrala sv. Stošije, 27. lipnja 2009.

✠ U ime Kristovo. Amen

Draga braćo svećenici, dragi bogoslovi i sjemeništarcu, draga braćo i sestre Kristovi vjernici Zadarske nadbiskupije,

Sveti otac Papa Benedikt XVI. otvorio je, na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, 19. lipnja ove godine, u povodu 150. godišnjice smrti svetog Ivana Vianneya, župnika iz Arsa, Svećeničku godinu u Katoličkoj crkvi.

Predložio je da se Godina odvija pod geslom: *Kristova vjernost - svećenikova vjernost*. Želio je da svi prepoznaju neprocjenjivi dar svećeništva Crkvi i svijetu. Želio je da svećenici sa zahvalnoću i radošću žive svoj identitet izabranih, voljenih, posvećenih i poslanih u Crkvi i svijetu.

Pridružujemo se odluci Svetoga Oca i proglašavam Svećeničku godinu u našoj Zadarskoj nadbiskupiji. To činimo na najbolji mogući način, okupljeni ovdje na svećeničkom ređenju u našoj katedrali, moleći Dobroga Pastira da umnoži u Crkvi one koje je izabrao “da budu s njime i da ih pošalje”(Mk 3,14) Crkvi i svijetu.

Zadar, 27. lipnja 2009.

Mons. Ivan Prenda,
nadbiskup

NADBISKUPOVO PISMO BRAĆI U SVEĆENIŠTVU U ZADARSKOJ NADBISKUPIJI

Broj: 1400/2009.

Draga braćo svećenici!

Vama svojoj subraći u Kristovu svećeništvu, u našoj Nadbiskupiji zadarskoj, obraćam se na početku Svećeničke godine koju nam je darovao Petrov nasljednik, naš Sveti Otac Benedikt XVI. On je želio da "ona bude povlaštena prigoda da se iznese na vidjelo poslanje i svetost svećenika u službi Crkvi i čovječanstvu trećega tisućljeća".

Mi smo zato prvi pozvani vidjeti sebe u Božjem obećanju svome narodu: «Dat ću vam pastire po srcu svojemu» (Jer 3,15). Crkva pak u svećeništvu Novoga saveza, darovana po Kristu, vidi uporište svoga postojanja i poslanja u povijesti. «Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode» (Mt 28,19) i «Ovo činite meni na spomen» (Lk 22,19 i 1 Kor 11,24), tj. zapovijed naviještanja Evanđelja i obnavljanja žrtve njegova Tijela i prolivene Krvi za život svijeta jesu u središtu svećeničkog života i poslanja.

Papa je, kao što vam je poznato, otvorio Svećeničku godinu svečanom Večernjom službom, na blagdan Presvetoga Srca Isusova, 19. lipnja 2009. godine, u crkvi sv. Petra, u Rimu. Sveti Otac je nas svećenike tom prigodom poveo, u svome razmišljanju, na temelju Ef 2, 4-6, k probodenom Srcu Isusovu, izvoru našega svećeništva i pozvao nas "da izidemo iz samih sebe, da ostavimo svoje ljudske sigurnosti te da se pouzdamo u Nj, te slijedeći njegov primjer u predanju samih sebe, da postanemo, bez pridržaja, dar ljubavi. Jer "svećeništvo je ljubav Isusova srca", kako reče sv. Župnik iz Arsa.

Dok razmišljam o Svećeničkoj godini, u našoj Nadbiskupiji zaustavljam se pred svojim biskupskim služenjem u našoj Mjesnoj Crkvi, pred vama i vašim služenjem ovom Božjem narodu i pred našim zajedničkim služenjem Gospodinu i narodu. Žarka mi je želja da pred svakim našim vjernikom iziđe na vidjelo naše poslanje i naš trud da se po tom služenju sve više posvećujemo.

Popuno sam svjestan da je jako važno težiti za punim zajedništvom u Nadbiskupiji koje je potrebno da bismo bili pastoralno i duhovno plodni i uvjerljivi u svjedočenju istinske ljubavi prema Bogu i prema povjerenoj nam braći i sestrama, a posebno prema mladima. Jednako tako sam svjestan da smo svi mi, i ja i vi, pozvani u ovoj Svećeničkoj godini sve učiniti kako bi se uklonile određene zapreke koje stoje na putu ostvarivanja jedinstva u životu i radu našega prezbitarija. Božjom pomoću moguće je prevladati postojeće poteškoće. "I za nas vrijedi poziv na obraćenje," kaže nam Papa, i "traženje pomoći u Božjem milosrđu" te primjetio kako se svi crkveni ljudi s poniznošću i ustrajnom molitvom moraju obraćati presvetom Srcu Isusovu.

I ovom prigodom svima vama dajem punu podršku u vašem savjesnom življenju svećeničkog poslanja kao i u nastojanju da ponašanjem, nehajom ili krivnjom ne naneseimo štetu povjerenim nam dušama. Jer za "uspješnog službenika Božjega, potrebna je 'znanost ljubavi'", reče Sveti Otac Benedikt XVI.

Neka nas sve u našem prezbitariju Kristova ljubav poveže međusobno, i jednako tako s našim vjernicima u Nadbiskupiji. Pozivam vas sve, da s ljubavlju započnemo našu Svećeničku godinu u Nadbiskupiji u prigodi svećeničkog ređenja, u našoj katedrali u subotu, 27. lipnja ove godine, u 19 sati.

Primitite moj pozdrav i blagoslov.

Zadar, 21. lipnja 2009., na spomendan sv. Alozija Gonzage

+ Ivan, v. r.,
nadbiskup

NADBISKUPOVO PISMO BOGOSLOVIMA ZADARSKE NADBISKUPIJE ZA SVEĆENIČKU GODINU

Broj: 1418/2009.

Dragi bogoslovi!

Svjedoci ste da sam u subotu, 27. lipnja 2009, na dan svećeničkog ređenja u Katedrali, slijedeći odluku Svetoga Oca Benedikta XVI., proglasio Svećeničku godinu u našoj Nadbiskupiji zadarskoj. Za tu prigodu uputio sam posebna pisma Svećenicima naše Nadbiskupije kao i svim vjernicima u Nadbiskupiji. Ovim putem upućujem i Vama, našim bogoslovima-kandidatima za svećeništvo, svoju pastirsku riječ.

Ona je poziv svakome od Vas da u ovoj godini, prvo, na poseban način porastete u svijesti da ste ljubljeni, odabrani i pozvani da jednoga dana postanete dionici Kristova vječnog svećeništva i drugo da molite za svoju ustrajnost i za nezasluženi Božji dar novih svećeničkih zvanja našoj Nadbiskupiji.

Upotrijebio sam ovdje riječ ustrajnost u smislu ozbiljne duhovne i intelektualne izgradnje koja će biti temelj Vašeg budućeg blagoslovljenog djelovanja u našoj Nadbiskupiji.

Molite i za prezbiterij naše Nadbiskupije da bude vjeran poklonjenom daru svećeništva živeći ga radosno i vjerno u poslanju za Kristove vjernike u našoj Nadbiskupiji.

U svoje molitve stavite i našu najmlađu braću, sjemeništare, koji provjeravaju svoj put prema svećeništvu u našem sjemeništu "Zmajević".

Dok Vas izručujem zaštiti Marije, Majke Crkve, pozdravljam Vas i blagoslivljam.

Zadar, na svetkovinu svetih Petra i Pavla 2009.

+Ivan, v. r.,
nadbiskup

NADBISKUPOVO PISMO SJEMENIŠTARCIMA ZADARSKE NADBISKUPIJE ZA SVEĆENIČKU GODINU

Broj: 1417/2009.

Dragi sjemeništarcu!

Slijedeći poziv Svetoga Oca Benedikta XVI. da se svi u Crkvi pridružimo slavlju Svećeničke godine u Katoličkoj crkvi, kao što znate, proglasio sam, na dan svećeničkog ređenja, u Katedrali, u subotu, 27. lipnja 2009. godine, Svećeničku godinu u našoj Nadbiskupiji.

Ta Godina ima za cilj potaknuti svećenike u cijeloj Crkvi da prodube svoju povezanost s Kristom svećenikom te da Božji narod upozna što bolje veliki Božji dar svećeništva Crkvi i svijetu, te da moli za svoje svećenike.

Vi pak, naši sjemeništarcu na putu ste vlastitog provjeravanja zove li Vas Gospodin da ga slijedite u svećeništvu. Zato ste u Sjemeništu da Vam se pomogne u tome, ljudskim i kršćanskim odgojem, kako biste slobodno odgovorili na Gospodinovu ponudu.

Pozivam Vas da u ovoj Svećeničkoj godini molite za naše svećenike da budu svećenici po Srcu Isusovu. Molite za naše bogoslove da ustraju na putu prema svećeništvu. Molite i za nova svećenička zvanja u našoj Nadbiskupiji. Za sebe pak molite da

prepoznate Gospodinov glas kojim Vas poziva da ga, sada čista srca slijedite, a jednoga dana da kao dionici Njegova neprolazna svećeništva radite za Njegovu slavu i spašenje duša.

Primate moj pozdrav i blagoslov.

Zadar, na svetkovinu sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 2009.

+ Ivan, v. r.,
nadbiskup

NADBISKUPOVO PISMO REDOVNICAMA ZADARSKE NADBISKUPIJE ZA SVEĆENIČKU GODINU

Broj 1416/2009.

Poštovane i drage sestre redovnice!

Poslušavši glasu Svetoga Oca Benedikta XVI., proglasio sam Svećeničku godinu u našoj Zadarskoj nadbiskupiji, u subotu, 27. lipnja ove godine, u našoj Katedrali.

Kako Vam je poznato ta godina ima za cilj potaknuti svećenike na dublju povezanost s Kristom, našim Velikim Svećenikom ali i potaknuti cijelu Crkvu da prepozna još više veliki Kristov dar svećeništva i samoj Crkvi i svijetu.

U ovoj prigodi moga obraćanja Vama redovnicama, želim Vas zamoliti da kao sputnice u istom duhovnom pozivu, danomice svojim molitvama pratite nas svećenike u našem zahtjevnom pozivu u suočavanjima s duhom svijeta koji nas ni u čemu ne šteti.

Svećenici su potrebni ohrabrenja, da se ne umore. Potrebni su solidarnosti u Crkvi da ne dožive vjerničku ravnodušnost. Potrebni su vjerne suradnje kako bi mogli, iz dana u dan, ulagati sve svoje energije uma i srca u izgradnju Božjega naroda. Potrebni su strpljivosti koja "sve razumije, sve oprašta i svemu se nada". Vaša molitva će nam biti veliki dar u nastojanjima da budemo svećenici po Srcu Isusovu.

Primate izraze moga osobitog poštovanja i moje iskrene pozdrave.

Zadar, na svetkovinu sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 2009.

+ Ivan, v. r.,
nadbiskup

NADBISKUPOVO PISMO VJERNICIMA ZADARSKE NADBISKUPIJE ZA SVEĆENIČKU GODINU

Broj: 1397/2009.

Draga braćo i sestre!

Sveti Otac Benedikt XVI. na svečanoj Večernjoj službi, na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, 19. lipnja 2009. godine, u crkvi sv. Petra, u Rimu, proglasio je Svećeničku godinu u Katoličkoj crkvi. On želi da ta Svećenička godina bude „povlaštena prigoda da se iznese na vidjelo poslanje i svetost svećenika u službi Crkvi i čovječanstvu trećega tisućljeća.“

To je istodobno poziv svećenicima u Crkvi da, po uzoru našega brata u svećeništvu, svetoga Ivana Vianneya, po ljubavi prema Kristu i prema vjernicima, ostvarujemo svoju svetost. Vama, vjernicima je pak poziv da otkrivате sve više vrijednost poziva i služenja naših svećenika koje je potpuno okrenuto prema vama vjernicima. Bog je naime još u Starom zavjetu obećao svome narodu: „Dat ću vam pastire po svome Srcu“ (Jer 3,15). Tim riječima proroka Jeremije Bog svojem narodu obećava da ga nikada neće ostaviti bez pastira koji bi ga okupljali i vodili.

Crkva, Božji narod, uvijek ponovno doživljava ostvarenje toga proročkog navješćaja i u radosti nastavlja zahvaljivati Gospodinu. Ona zna da je sam Isus Krist živo, vrhovno i konačno ispunjenje Božjega obećanja: „Ja sam pastir dobri“ (Iv 10,11). On je umro za sve ljude da ih otkupi. U isto vrijeme povjerio je apostolima i njihovim nasljednicima službu pastira Božjega stada (Iv 21,15).

Krist je pak gledajući na potrebe svijeta izrekao one znamenite riječi-poziv svima u Crkvi, svih vremena: „Žetva je velika ali je radnika malo. Molite dakle Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju“ (Mt 9,37-38).

Posve je jasno da Crkva bez svećenika ne bi nikada mogla živjeti onu temeljnu poslušnost koja je u samoj biti njezina poslanja u povijesti: poslušnost Isusovoj zapovijedi: „Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode“ (Mt 28,19) i „Ovo činite meni na spomen“ (Lk 22,19; 1 Kor 11,24), to jest zapovijedi navješćanja Evanđelja i obnavljanja žrtve njegova predanog Tijela i prolivene Krvi za život svijeta (usp PDV 1).

Imajući sve to u vidu, obraćam se, kao pastir ove Crkve zadarske, svima vama s poticajem da, najprije, zahvaljujete Gospodinu za dar svećenika koji su vam poslani da vam naviještaju Riječ Božju, da slave s vama i za vas sveta Otajstva vjere i da upravljaju kao pastiri-župnici, vjerničkim zajednicama u našim župama.

Potičem vas također da poštujete, cijenite i volite svoje svećenike te da budete otvoreni njihovim poticajima kako biste rasli u vjeri i kršćanskom životu. Konačno, potičem vas da se molite za svoje svećenike da vjerno i s ljubavlju vrše svoje poslanje među vama i za vas.

To će svećenicima biti znak da ih prihvaćate, da surađujete s njima na vlastitom spasenju te da ima smisla biti svećenik i žrtvovati se za svoju braću, ako Gospodin pozove, sve do mučeništva, kako pokazuje nadavna povijest Crkve u Hrvata kada su na stotine svećenika položili svoj život za vjernost Bogu i ljudima.

Vama je poznato također da ima ljudi kojima nije uopće stalo do toga da bude svećenik u župi. Nekima nije važno što svećenik naviješta i što vrši u župnoj zajednici, a nekada su protivni odlukama mladih da slijede Krista u svećeničkom pozivu.

Pravi vjernik međutim želi imati svećenika u svojoj župi. Podržava svoga svećenika. Sluša njegove poticaje na ozbiljni duhovni život. Moli se da Bog dade snage njegovom župniku i svim svećenicima da mogu sve svoje snage duhovne i tjelesnu istrošiti za svoje vjernike.

Isto tako, u ovoj Svećeničkoj godini, pozivam vas da se redovito molite za nova svećenička zvanja. Crkvi su danas potrebni oduševljeni mladi ljudi koji će poći za Kristom i nastaviti njegovo djelo spasenja među vama i u našem vremenu.

Hrvatski narod dobro zna što su i za njegov opstanak, za njegovu pismenost, kulturu i umjetnost značili svećenici. Naš narod dobro zna kako je u svim olujama povijesti svećenik bio vjerni suputnik i supatnik svome narodu. Taj ponos našim svećenicima nitko ne može oduzeti.

I danas naši svećenici znadu da je svaki vjernik u našoj Crkvi njihov zadatak i poslanje. U vremenu velikih povijesnih promjena potrebno je učvrstiti vjeru u Boga, potrebno je živjeti Božje zapovijedi kako bismo opstali. Upravo je zadatak svećenika da vam pomognu živjeti istinske duhovne vrednote i tako izvršiti Kristovu zapovijed: „Idite, učinite sve ljude mojim učenicima i naučite ih da sve drže što sam vam zapovijedio“ (usp. Mt 28, 19-20).

U ovoj prigodi želim zahvaliti svim našim svećenicima za njihovu pastirsku ljubav prema vama, za sav trud i rad, za vjerno vršenje svećeničkih dužnosti, a posebno za ustrajno svećeničko svjedočenje lika Isusa Krista među vama.

Preporučujući vas i sve naše svećenike zagovoru Marije, Majke Crkve, sve vas pozdravljam i blagoslivljam u Gospodinu Isusu.

Zadar, 21. lipnja 2009, na spomendan sv. Alozija Gonzage,
svećenika Družbe Isusove

+ Ivan, v. r.
nadbiskup

Svećeničko redjenje, Katedrala sv. Stošije, 27. lipnja 2009., novoređenici koncelebriraju s Nadbiskupom

NADBISKUPOVA HOMILIJA NA SVEĆENIČKOM REĐENJU

Zadar, Katedrala 27. lipnja 2009.

(Čitanja: Jer 1, 4-10; Dj 10, 37-43; Iv 15, 9-17)

1. U ovaj dan, večeras, Gospodin opet pohađa svoju Crkvu u drevnoj Zadarskoj nadbiskupiji. Posredstvom moje apostolske službe obilježiti će zauvijek dvojicu naše mlade braće, naše đakone, Tomislava i Jerka i pribrojiti ih mnoštvu svećenika svoga Sina, našega Velikog svećenika. U čemu je veličina i ljepota događaja ređenja u ovoj katedrali i kada se događa bilo gdje? Što Bog dariva u svećeništvu, Crkvi i svijetu?

Divno su se složila dva glasa ovih dana, na početku Godine svećeništva; jedan bi izrečen u dubini burnog XIX. stoljeća iz usta svetoga Ivana Vianneya, župnika Arškoga a glasi: «Svećeništvo je ljubav Srca Isusova». Župnik iz Arsa je bio vrlo ponizan čovjek ali je bio svjestan da je kao svećenik veliki Božji dar svome narodu. On također reče: «Dobar pastir, pastir po srcu Božjemu jest najveće bogatstvo koje dobri Bog može podariti jednoj župi i jedan je od najdragocjeniji darova božanskog milosrđa... O kako je velik svećenik. Kad bi to shvatio umro bi. Bog svećenika sluša. On izgovori dvije riječi i naš Gospodin silazi s neba na njegov glas i zatvara se u malu hostiju... Ako bi se ukinuo sakrament sv. Reda, ne bismo imali Gospodina». Svojim vjernicima je govorio: «Tko je Gospodina doveo u tabernakul? Svećenik! Tko vas je dočekao na ulasku u život? Svećenik! Tko hrani dušu da bi imala snage da ispuni svoje zemaljsko hodočašće? Svećenik! Tko će dušu pripremiti da se pojavi pred Bogom, perući je posljednji put u Krvi Kristovoj? Svećenik! Uvijek svećenik! I ako ta duša umre zbog grijeha, tko će je uskrsnuti, tko će joj vratiti radost i mir? Opet svećenik! Poslije Boga svećenik je sve! I on sam će to sve

shvatiti tek u nebu!» «Kad bismo shvatili što znači svećenik na zemlji umrli bismo, ne iz straha nego iz ljubavi. Bez svećenika, muka i smrt našega Gospodina bili bi uzaludne. Svećenik nastavlja djelo otkupljenja na zemlji. Što bi vrijedila kuća puna zlata kad ne bi bilo nekoga tko bi otvorio vrata? Svećenik ima ključ nebeskih dobara. On je taj koji otvara vrata k njima... Ostavite jednu župu kroz dvadeset godina bez svećenika, ljudi će se početi klanjati idolima... Svećenik nije za se svećenik nego za vas» (B. Nodet, Svećeništvo je ljubav Srca Isusova, str. 98-100).

Te tvrdnje svetoga župnika mogu izgledati pretjeranima. U njima se ipak zrcali njegovo visoko mišljenje koje je nosio u sebi o sakramentu svećeništva.

Drugi pak glas je odjeknuo ovih dana, na otvorenju Godine svećeništva pod svodovima sv. Petra u Rimu, ovom riječi: «Srce Božje treperi od sućuti. Na današnjoj svečanosti Presvetog Srca Isusova, Crkva predlaže našem razmatranju to otajstvo, otajstvo srca Boga sućutnoga koji izliva svu svoju ljubav na čovječanstvo». To je glas Petrova nasljednika Benedikta XVI.

To Srce izražava bit kršćanstva. U Kristu je objavljena i darovana sva revolucionarna novost Evanđelja: Ljubav koja nas spašava i daje nam život već je u Božjoj vječnosti, «sjedi zdesna Ocu» (Vjerovanje). Ivan Apostol i Evanđelist piše: «Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Jedinorođenoga Sina da nijedan koji povjeruje u njega ne bude izgubljen nego da ima život vječni» (3,16). Ta ljubav birala je u čovjekovoj povijesti svoje suradnike u izgradnji svijeta.

2. Mi se večeras vraćamo u svom razmišljanju toj činjenici i k ljudima koji su bili počašćeni Božjim odabranjem i ponudom da s njim dijele brigu za sudbinu čovjeka i svijeta. Taj tajanstveni susret Boga koji odabire i poziva na suradnju čovjeka koji se osjeća malenim i nedoraslim za tako ozbiljnu suradnju bili su dostatni za ostvarivanje Božjega djela u svijetu. Božja ljubav i iskreni doživljaj čovjekove nemoći pokazali su se kroz povijest Božjega naroda i Izraela i Crkve dobitnom kombinacijom.

I večeras imamo pred sobom dva mlada čovjeka koji su, svaki za sebe, tko zna koliko puta Bogu, od početka svoga puta do večeras, postavljali poput proroka Jeremije pitanje: „Mogu li biti Tvoj glasnik kad ne znam govoriti? Mogu li biti nad narodom da gradim i sadim kad sam slab, kad i sâm trebam Tvoju pomoć, Bože?“

3. Na to podsjeća i Crkva koja javno po Biskupu postavlja pitanje: „Znadeš li da su dostojni?“ Odgovor je Biskupu: „Jamčim da ih kršćanski puk koji je pitan i odgovorne osobe koje su izrazile svoje mišljenje smatraju dostojnim“. Propitivane su i njihove nakane i njihove ljudske i vjerničke kvalitete. Trebalo je doći do sigurnosti da je s tim sve u redu. No, Biskup stavlja pravi naglasak na razlog pripuštanja ređenju: „S pomoću Gospodina Boga i Spasitelja našega Isusa Krista ovu našu braću izabiremo za red prezbitera“. Crkva, po odgovornim ljudima i u konačnici po Biskupu, prepoznaje Božji poziv u ovim kandidatima-đakonima. U Boga se zatim uzdamo da će ljudska krhost, svjesna svoje slabosti, i jamstva ljubavi Božje, koja izabire, biti kadra vjernošću odgovoriti i nositi neizrecivi dar svećeništva. Uostalom prorok je na svoje jadikovke čuo odgovor: „Ne govori: 'Dijete sam!' Već idi k onima kojima te šaljem i reci sve ono što ću ti narediti. Ne boj ih se; jer ja sam s tobom da te izbavim“ (Jer 1,7-9).

4. Ovdje se želim zaustaviti još malo pred likom svećenika u njegovu poslanju utemeljenom na Kristu i povezano s Kristom kako ga vidi Crkva Božja. Svećenik, *službom svetog naučavanja* postaje dionik Krista učitelja. Crkva želi da svećenici svima dijele Božju riječ i potiče ih: „Razmatrajte Božji zakon, nastojte vjerovati što čitate, druge učiti što uzvjerovaste i sami vršiti što naučavaste. Neka, dakle, vaš nauk bude hrana narodu Božjem, miomiris vašega života radost Kristovim vjernicima da riječju i primjerom izgrađujete Božju kuću, to jest Crkvu.

Isto tako, dragi ređenici, nastaviti ćete Kristovo *djelo posvećivanja* ponajprije Kristovom žrtvom koja se prinosi na oltaru i u slavljenju otajstava vjere, sakramentima.. Crkva vas, po meni potiče: „Upoznajte dakle ono što činite i život uskladite s onim što vršite, da slaveći otajstva Gospodinove smrti i uskrsnuća, nastojite da vaši udovi odumiru svim manama i da živite novim životom“.

Krštenjem ćete pridruživati ljude Božjem narodu. *Sakramentom pokore* praštati ćete ljudima grijehe u ime Krista i Crkve. *Svetim uljem* krijepiti ćete bolesnike. Slavit ćete svete obrede i *preko cijeloga dana uzdizati hvale, zahvale i molbe* ne samo za Božji narod nego i za sav svijet. Budite, dakle, svjesni da ste uzeti između ljudi i postavljeni za ljude radi onoga što se odnosi na Boga...

5. Zato će vam, dragi ređenici, pred ovim narodom Božjim biti postavljena glasna pitanja o onome što vam Krist povjerava. Mislite li *svoju svećeničku službu cijeloga života vjerno vršiti?* (službom propovijedanja, pobožnim i vjernim slavljenjem Kristova otajstva u euharistijskoj žrtvi i u sakramentu pomirenje, ustrajno vršiti zapovijed molitve te se danomice sve tješnje povezivati, životom, radom i molitvom s Kristom vrhovnim svećenikom). Vidljivi svjedoci vaših

obećanja koje ste živomu Bogu dali jesu anđeli, zatim Crkva ovdje okupljena: biskup, prezbitarij i vjernici.

Ta javna pitanja i vaši odgovori izvor su nade za sav vjernički puk da neće nikada biti napušten na svom putu prema vječnom životu na koji je pozvan.

Sigurnost da ćete ustrajati, kaže Crkva, dobivate tako da službu vršite u punom zajedništvu s Kristom, glavom i pastirima i sjedinjeni sa svojim biskupom i braćom u prezbitariju i posve zauzeti da vjernike ujedinjujete u jednu obitelj te vodite u Duhu Svetom.

6. Draga braćo i sestre, mogli ste zapaziti da riječi poticaja na svetost u svećeničkom životu koje sam uzeo iz svetog bogoslužja ređenja očituju želju Crkve da ima pastire koji uživaju visoki moralni ugled u zajednici vjernika i u građanskom životu. O tome je jasnu riječ, punu ljubavi, izrekao Sveti Otac Benedikt na otvorenju Godine svećeništva. U riječi evanđelja, naviještenoga na ovoj Misi koju je i Papa naveo u spomenutoj prigodi čuli smo najsigurniji put moralne veličine Kristovih svećenika. Krist traži od svojih učenika: «Ostanite u mojoj ljubavi» (Iv 15,9). Sveti Otac reče: «Ako je istina da je Isusov poziv upućen svim vjernicima, taj poziv je još snažniji nama svećenicima. Kako se ne sjetiti s ganućem da je izravno iz Božanskog Srca izišao dar našega svećeništva. Kako zaboraviti da smo mi svećenici pozvani blago i odlučno biti u službi općeg svećeništva laika? Naše je poslanje prijeko potrebno za Crkvu i svijet. I traži potpunu vjernost Kristu i

neprestano jedinstvo s njim. Ono «ostati u njegovoj ljubavi» traži da trajno težimo za svetošću, da ostanemo u Kristovoj ljubavi kao što je to činio sv. Ivana Marija Vianney. Iz zajedništva s Kristom imat ćemo pravu sliku svoga svećeničkog identiteta.

U naše vrijeme kao i u teškim vremenima svetog Župnika Arškoga potrebno je da se svećenici u svome životu i radu odlikuju snažnim evanđeoskim svjedočenjem. Opravdano je primjetio Pavao VI. Suvremeni čovjek radije sluša svjedoke nego učitelje. A ako sluša učitelje, sluša ih zato jer su svjedoci. Da se ne bi pojavila praznina u nama i da ne bude kompromitirana djelotvornost u našem služenju moramo se uvijek iznova pitati: jesmo li prožeti riječju Božjom. Je li ona hrana od koje živimo, više od kruha i stvari ovoga svijeta? Poznajemo li je? Volimo li je? Obuzima li nas iznutra ta riječ do te mjere da daje obilježje našem životu i oblikuje našu misao? O tome što je Sveti Otac obilato progovorio u Pismu nama svećenicima imat ćemo prilike razmišljati tijekom Godine našega svećeništva. S ljubavlju nam je poručio: *Neka vam moje poslano pismo bude ohrabrenje i poticaj da ova godina bude prilika da napredujete u prijateljstvu s Kristom, koji na nas svoje prijatelje računa da kao njegovi službenici širimo i učvrstimo njegovo Kraljevstvo, da širimo njegovu ljubav i njegovu istinu te da osvojeni od Krista budete njegovi glasnici nade, pomirenja i mira.* To želim vama, dragi ređenici kao svim svećenicima naše Nadbiskupije. Amen.

48. SVEĆENIČKI DAN ZADARSKE NADBISKUPIJE

Privlaka, 22. svibnja 2009.

NADBISKUPOVA HOMILIJA

(*Misna čitanja*: Dj 20, 19-28; Ps. 23; Iv 12, 24-26)

Draga braćo u svećeništvu!

1. Naš ovogodišnji svećenički dan odvija se pred sam početak Godine svećeništva u Katoličkoj crkvi i u mislima na svećenika-žrtvu ubijenu iz mržnje na Boga, don Eugena Šutrina i u mislima na našu ubijenu i poginulu braću u Zadarskoj nadbiskupiji i Hrvatskoj. U ovome danu zaustavit ćemo se posebno i pred stvarnošću hrvatskog svećeničkog martirologija XX. stoljeća. Mi smo pak, svećenici, »onoga kojega smakoše, objesivši ga na drvo« (Dj 10,39). »On je predan zbog naših grijeha i uskrsnuo radi našega opravdanja« (Rim 4,25). On je *martis* = svjedok, koji daje svjedočanstvo za zbilju koju je vidio i koju poznaje. Isus Krist Sin Božji, svjedok je u najizvrsnijem smislu riječi. On je svjedok svoga Oca. Pred ljudskim sudom koji predstavlja Pilat izrekao je ovu riječ: »Ja sam se rodio i došao na svijet zato da posvjedočim istinu« (Iv 18,37). Potvrdi svoje svjedočanstvo smrću na križu. U Otkrivenju, knjizi mučenika-svjedoka, Isus je dva puta nazvan »svjedokom vjernim« (1,5; 3,14). Govor je i o onima »koji su zaklani zbog Riječi Božje i zbog svjedočanstva što ga imahu (6,9) i koji »su oprali svoje haljine i ubijelili ih u krvi Jaganjčevoj« (7,14).

Kod Sinoptika Isus svoju smrt uspoređuje s novim krštenjem: »Ali krstom mi se krstiti i kakve li muke za me dok se to ne izvrši« (Lk 12,50 i Mk 10, 38-39). U Ivanovu evanđelju, kako smo čuli u navještaju, Isus, u slici zrna, koje pada u zemlju i umire govori o svojoj smrti kada zaključuje: »A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi« (Iv 12, 32), a Evanđelist dodaje: »To reče da označi kakvom će smrću umrijeti« (isto 12,33).

2. Apostoli na poseban način moraju biti svjedoci Isusa Krista umrloga i uskrsloga.

Na putu u Emaus, Isus dvojici učenika tumači svoj put i ishod toga puta: »Ovako je pisano: 'Krist će trpjeti i treći dan ustati od mrtvih i u njegovo će se ime propovijedati obraćenje i otpuštenje grijeha po svim narodima, počevši od Jeruzalema. Vi ste tomu svjedoci. I evo, ja šaljem na vas Obećanje Oca svojega. Ostanite zato u gradu dok se ne obučete u silu odozgor«. To svjedočenje apostola pretpostavlja Učiteljevo svjedočenje i snagu Duha Svetoga (usp. Lk 24, 46-49). Progonstva koje će to svjedočenje izazvati od početka Isusova propovijedanja smatralo se Blaženstvom: »Blago vama kad vas zbog mene -pogrdite i prognaju i sve zlo slažu protiv vas. Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima. Ta progonili su tako proroke prije vas (Mt 5,11).

Svjedočenje učenika na crti je proročkoga, kako spominje Isus, ali ga nadvisuje jer suučenci u zajedništvu s Kristom sudionici njegeva trpljenja: »Radujte se kao zajedničari Kristovih patnja da i objavljenju njegove slave možete radosno klicati. Pogrdjuju li vas zbog imena Kristova, blago vama, jer Duh slave, Duh Božji u vama počiva« (1 Pet 4, 13). Njihovo potpuno svjedočenje do okrutne smrti, uključuje njihovo posvemašnje jedinstvo s Kristovom smrću i uskrsnućem. Stjepan je prvi mučenik. Nakon što je svjedočio Krista pred židovskim sudom, pun Duha Svetoga umire vidjevši nebo otvoreno i gospodina Isusa predajući svoj duh Ocu, opraštajući svojim neprijateljima. U mucima i smrti Isusovoj, a i u smrti Stjepanovoj, evanđelist Luka naglašava ljudsko-božanski način trpljenja i umiranja koji označuju mučenike: to su hrabrost i čvrstoća u svjedočenju istine, odvažnost

u protivštinama, blagost u navalama i pogrdama, zaborav sebe, opraštanje progoniteljima. Toliko puta u povijesti Crkve sve do naših dana, počam od II. stoljeća pojam svjedoka-mučenika rezerviran je za one koji, da bi svjedočili Krista pošli su u smrt. Oni nisu primili to ime svjedoka zato jer su podnijeli smrti, zbog čina, nego jer su svjedočili za Krista - tumači sv. Augustin u komentaru na psalam 34,2,13.

Crkveni oci, od Ignacija Antiohijskoga i Klementa Rimskoga i Polikarpa redom, govorili su o pobjedničkoj smrti. Ovih dana u našem Časoslovu čitamo iz Pisma sv. Ignacija Rimljanima kako se on suočavao s darom mučeništva u svome životu kao Biskup Crkve antiohijske. „Pišem svim crkvama i poručujem svima da ću rado umrijeti za Boga ako me vi ne spriječite... Pustite me da budem hrana zvijerima, po kojima mogu susresti Boga. Božje sam žito i neka me zubi zvijeri samelju da postanem čisti kruh Kristov... Ako budem trpio bit ću oslobođenik Isusa Krista i uskrsnut ću u njemu oslobođen. A sada se okovan privikavam da ništa ne želim. Sada tek počinjem biti učenik. Neka mi nijedno od vidljivih i nevidljivih bića ne krati da nađem Isusa Krista. Došao na me oganj i križ, čopori zvijeri, lomile se i kidale, razbacivale kosti, trgali se udovi, mrvilo se cijelo tijelo, sručili se na nj najgori đavolski udarci, samo da stignem Isusu Kristu... Kršćanstvo nije stvar nadmudrivanja nego unutarnje veličine kad ga svijet tako mrzi (3, 1-5,3)... Tek kad stignem tamo, bit ću čovjek. Nemojte brbljati o Isusu Kristu a čeznuti za svijetom...” (6,1-9,3). Tako o sebi i Rimljanima govori crkveni otac Ignacije.

3. Drugi Vatikanski koncil u LG 42. tvrdi «da kao što je Isus Sin Božji očitovao svoju ljubav predajući svoj život za nas, prihvaćajući slobodno smrt za spasenje svijeta, tako su neki kršćani pozvani od Boga, već od početaka Crkve i tako će biti do kraja vremena, da dadu vrhunsko svjedočanstvo pred ljudima a posebno pred progoniteljima». Upravo snagom svoga svjedočanstva vjere i ljubavi

mučenici su na poseban način ujedinjeni u Kristu i u Crkvi hodočasnici, na ovome svijetu (LG 50).

Koncil govori o našem vremenu, o vijeku u kojem mi živimo. Mi koji smo nešto stariji osjetili smo na vlastitoj koži neprijateljstvo jedne ideologije i jednog režima na svojoj koži. Mogli smo, i bili smo, barem mali svjedoci velikog Učitelji u šikaniranju, svojevrсноj izopćenosti, zakidanju temeljnih ljudskih prava, podmetanjima i montiranim procesima. Naš subrat mons. Rozarijo Šutrin, kako je znano, napisao je značajno djelo s naslovom: *Žrtve Bogoljublja i čovjekoljublja* o našim mučenim i poginulim svećenicima ali i o proganjanima i zatočenima. Deset je bilo ubijenih. Neka budu spomenuti: Don Ante Adžija, don Ante Čotić, don Mirko Didović, don Ivan Kranje, don Ante Letinić, don Srećko Lovretić, don Ljubomir Magaš, don Ivan Manzoni, don Eugen Šutrin, don Ivan Tičić. Poginuli su: don Šime Batković i don Nikola Kuvač. Utamničeni su svećenici: don Šanto Bilan, don Žarko Brzić, don Joso Felicinović, don Ante Jakša, don Frane Karamarko, don Mate Klarić, don Eugen Konatić, don Romano Lukin, don Božo Mađerić, don Marijan Magaš, don Zdravko Mašina, don Ante Matacin, don Stipe Matkov, don Robert Milanja, don Ive Pedišić, don Nikola Pedišić, st., don Nikola Pedišić, ml., don Vinko Rasol, don Ivan Zorica i don Josu Kero. Progonjeni su, suđeni i osuđeni nadbiskupi: msgr. Petar Dujam Munzani i msgr. Mate Garković, biskup i apostolski administrator.

4. Koji su oblici našega progonstva, trpljenja i svjedočenja danas u našem prezbiteriju? Iščitavao sam, ovih dana, nakon sjednice Svećeničkog vijeća ponovo vaše primjedbe, želje i konstatacije. U njima se, vide pitanja koja se ne može nitko od nas zanemariti, a niti Biskup. U nekim slučajevima može se osjećati trpkost svećeničkog puta. I to spada u realnost s mnogim nijansama u našem životu. Međutim, govoreći iskreno dvije stvari su za me određeno

iznenađenje: prva stvar je utopijska želja za zavjetrinom, nedodirljivošću za putom ili životom bez teškoća i kriznih stanja pojedinca, prezbitarija i Nadbiskupije, a druga je stvar je projiciranje problema, uglavnom na bližnjega, na drugoga. Ne niječući dakle, određena trpljenja među nama zbog razlika u dobi, naravi, iskustvima života i afektivnim stanjima, držim da je takav oblik trpljenja očekivan i traži širinu u shvaćanju našega bližnjega;

Ima međutim istinsko polje našega proгона i trpljenja a to su udarci duha svijeta koji nas ne šteti, posebno napada svećenike. Prvo to je duh podrivanja i naše povezanosti s Bogom. Pokušava oslabiti naš molitveni život, našu veoma potrebnu trajnu samoedukaciju na teološkom i pastoralnom planu. Izvor mu je u otac laži, ubojica od početka čiji se dim snažno osjeća u svijetu a zamagluje svojim utjecajem cijela područja crkvenog života. Stalo mu je do toga da nas uvjeri kako je put ljudskoga uspjeha i moći jedini pravi put u životu. Ne šteti našu ranjivost kada se radi o našem egu. Potiče u nama nepovjerenje i sumnjičavost u našem zajedništvu a našoj jedinoj istinskoj vrijednosti, svećeničkom pozivu,

relativizira vrijednost bilo da se radi o našem osobnom životu ili apostolskim naporima koje smo slobodno prihvatili kako u pripremnom razdoblju za svećeništvo, tako i na samom ređenju kada smo stavili sve samo na jednu kartu, onu Božju! Znajmo prepoznati prave zamke našem svećeničkom životu i poslanju.

5. Mi znamo dobro da imamo nerazoriv oslonac za svoj život i rad u Duhu Oca i Sina. Pomazanici smo njegovi i odabrani smo i pozvani za djelo njegovo u svijetu. Bog je naš Otac. Crkva je naš dom. U svakom trenutku našega života, u teškoćama i krizama, mi znamo da imamo i Majku koja majčinskom ljubavlju vodi brigu za svećenike njezina Sina. Stoga ako bismo bili izabrani i počašćeni i fizičkim mučeništvom ne trebamo se bojati. Onaj koji dopušta kušnju zauzima se za nas da ne budemo kušani preko svojih snaga da ne malakšemo. To je put našega svećeničkog dostojanstva i radosti. Budimo postojani u vjeri Crkve. Slijedimo svete likove Crkve u vjernom vršenju svoga poslanja. Uložimo sve svoje snage, uma i srca za Kraljevstvo Božje u našoj mjesnoj Crkvi. Amen.

Nadbiskup predmoli Odrješnje na mjestu pogibije svećenika don Eugena Šutrina, Privlaka, 22. svibnja 2009.

VEČER SJEĆANJA NA SVETOG OCA IVANA PAVLA II.

Sveučilište u Zadru

Govor o. dr. Stjepana Krasića, OCD

U dugoj prošlosti grada Zadra ima mnogo važnih događaja koji se s pravom mogu zvati povijesnim počevši od pobjede kneza Trpimira (845. - 864.) nad bizantskim strategom, osnivanja samostana Sv. Marije (1063.), Kolomanova zauzimanju grada (1105.), posjeta pape Aleksandra III. (1177.), kržarskog osvajanja grada (1202.), Zadarskog mira (1358.), pa do razaranja na kraju II. Svjetskog rata i obnove nakon toga, njegova priključenja zemlji matici, obrane u Domovinskom ratu itd. Predaleko bi nas odvelo samo navođenje važnih datuma. Svi su se ti datumi duboko urezali u cjelokupnu nacionalnu povijest. Zadar je, naime, stoljećima bio glavni hrvatski grad ili pozornica na kojoj se odigravala većina najvažnijih događaja koji su se, na jedan ili drugi način, odražavali na ostali dio zemlje. Uvjeran sam da neću pogriješiti ako u te važne događaje ubrojim nekoliko drugih datuma: osnivanje Generalnog učilišta Dominikanskog reda (1396.), posjet pape Ivana Pavla II. (2003.) i osnivanje modernog Sveučilišta (2002.).

Spomenuh posjet Svetog Oca Ivana Pavla II. Bio je to važan događaj o kojemu se pisalo u nas i u svijetu, a sigurno će se još pisati. Radilo se o povijesnom, 100. ili jubilarnom Papinom putovanju izvan vatikanskih zidina. Znam da o tomu posjetu znate sve jer ste bili njegovi očevici, sudionici ili pak protagonisti, ali mi dopustite da rečem jednu stvar koju većina od vas ne zna. Reći ću vam kako je taj događaj bio viđen u samom Rimu. Dok je, naime, 9. lipnja 2003. Sveti Otac predovio Šesti čas, na Forumu, u ovom gradu, nalazio sam se kao prevoditelj i komentator onoga što se tu govorilo i događalo u studiju vatikanske televizije iz kojega su slike i riječi bile odašiljane u cijeli svijet.

Gledajući tu veličanstvenu manifestaciju, jedan od urednika te televizijske kuće mi je rekao: "Pratio sam sva papina putovanja, ali ovo je nešto zaista posebno. Sve je savršeno organizirano, sve funkcionira kao jedan savršen stroj ili dobro uvježban orkestar!" Odgovorio sam mu daje Zadar inače poznat po svojoj organiziranosti, ali da se i meni čini da je ovaj put stvarno nadmašio sama sebe! Papa voli Zadar i Zadar voli Papu." Slično su taj događaj prokomentirali i drugi mediji u svijetu.

No taj veliki čovjek volio je ne samo Zadar i Zadrane, nego i cijelu našu domovinu. Dovoljno se prisjetiti činjenice da je on prvi u svijetu priznao hrvatsku neovisnost, čime je prekršio jednu diplomatsku normu vatikanske diplomacije staru najmanje 350 godina. Sveta Stolica je, naime, od Vestfalskog mira (1648.) uvijek zadnja priznavala neku novonastalu državu, i to tek nakon što se u njoj urede sva pitanja vezana za političke i crkvene granice. Kad se radilo o Hrvatskoj, Ivan Pavao II. se toga nije držao, dajući na taj način poticaj i drugima, koji su još uvijek oklijevali i čekali da vide što će se tu dogoditi. Providnost je htjela da upravo u tom presudnom trenutku u tom velikom čovjeku imamo iskrena i odana prijatelja.

Ljudi se nerijetko pitaju zašto je Ivan Pavao II. toliko volio Hrvate i Hrvatsku? Možda se odgovor na to pitaje može donekle razumjeti iz ovoga što ću Vam sada reći. Karola Woytilu kao krakovskog nadbiskupa i kardinala imao sam priliku upoznati sredinom 70-ih godina prošlog stoljeća u povodu njegovih dolazaka u Rim radi rada u postkoncilskim komisijama. Svaki njegov dolazak u Rim bio je ujedno i dolazak k nama na Papinsko Sveučilište Sv. Tome Akvinskoga, na kojemu je on 1946.-

1948. studirao i doktorirao, a ja od 1973. predavao. Osim trojice njegovih profesora, koji su još uvijek bili na životu, i koje je rado posjećivao, tu je bio i poljski dominikanac Feliks Bednarski, koji mu je, prije nego je prešao u Rim, prepustio katedru na sveučilištu u Lublinu koju je dotle držao. I svaki put kad je kardinal Wojtila navratio k nama, profesor Bednarski je priređivao svečanost na koju je obično pozivao samo profesore iz Poljske, Češke i Hrvatske. Tu smo, uz kavu i čašicu wodka, razmjenjivali vijesti o prilikama u našim zemljama, a bilo je i šala koje je kardinal volio ne samo slušati nego i pričati. Bio je vrlo duhovit čovjek. Znao se našaliti i na vlastiti račun. Na jednomu od tih susreta mi je rekao: "Poznam mnogo Hrvata, osobito kardinala Franju Šepera. Hrvati su mali narod, ali velike i, kao poljski, ne uvijek lake prošlosti. Mi smo grane istoga slavenskog debla. Moramo se poznavati i međusobno pomagati." Kad mi je to govorio, nisam, naravno, ni slutio da su to riječi budućega pape. Od njegovih bliskih suradnika znam da mu je bilo osobito drago kad su mu Hrvati spominjali da se njegovo rodno mjesto Vladovice nalazi u nakadašnjoj Bijeloj Hrvatskoj iz koje su se u VII. st. preselili na Jadran.

I svi moji sljedeći susreti s Ivanom Pavlom II. protjecali su u istom duhu. Dobro se sjećam njegova prvoga posjeta našem i njegovu sveučilištu malo iza njegova izbora za Petrova nasljednika. Kad je tom prilikom došao red na mene da ga pozdravim, nasmijao se pozdravio na hrvatskomu "Hvaljen Isus i Marija". Jednom drugom prilikom me je upitao: "Što ima novo u *našoj* Hrvatskoj?". Treći put, nakon povratka iz Hrvatske, gdje je na Mariji Bistrici proglasio blaženim nadbiskupa Alojzija Stepinca, samo mi je uz smjeh i lagani naklon glave rekao: "Marija Bistrica"! Očito je još uvijek bio pod snažnim dojmom onoga što je tu doživio.

Sve to govori o tomu da je Sveti Otac pratio zbivanja u našoj domovini i da je s njom suosjećao. On je svoju ljubav

prema Hrvatskoj bezbroj puta i na razne načine dokazao. Jedan od najuobičajnijih je načina bio, makar sa svega nekoliko riječi, pozdraviti naše hodočasnike na hrvatskomu. Sjećam se da je - između ostaloga - 8. studenoga 1992. u punom tijeku ratnih razaranja u nas, s prozora svoje sobe pozdravio poznatu "Grupu 69" hrvatskih umjetnika koja je došla u Rim svjedočiti da u nas ne pucaju samo topovi nego i pjevaju muze, najavivši otvaranje njezine stalne izložbe. Mnogi su to prokomentirali kao jedinstven događaj da papa najavljuje i reklamira jednu umjetničku izložbu.

Za svoga 39-godišnjeg boravka u Rimu imao sam prilike koliko toliko upoznati četvoricu papa. Ivan Pavao II. je bio jedinstvena, nekonvencionalna, karizmatička i izvanredna osoba koja je mnogo više pridavala važnosti supstanciji nego formi. Imao je izvanrednu sposobnost uočiti bit stvari i - da se izrazim medicinskim rječnikom - uspostaviti dijagnozu i predložiti najbolje rješenje. Bio je čovjek iz kojega su naprosto isijavale dobrota i želja da uvijek i svuda čini dobro. Poznato je da je imao izvanrednu intuiciju za buduću razvoj događaja - neki kažu "proroki duhom". Dovoljno je podsjetiti na njegovu ulogu u rušenju Berlinskog zida i svega što je iza toga slijedilo.

Ime Ivana Pavla II. je posebno vezano za veliko hodočašće iz mjeseca siječnja 1997. Zadarske županije, grada i Nadbiskupije u znak zahvalnosti za dar Generalnog učilišta Dominikanskog reda. Članovi su toga hodočašća, iako neslužbeno, bili predstavnici cijelog hrvatskog naroda, jednako kao što je i Generalno učilište bilo prvo hrvatsko sveučilište kojim su se ne samo grad Zadar, nego i cijela Hrvatska svrstali u red najnaprednijih europskih gradova i zemalja na prosvjetnom i kulturnom području. Bio je to čin zahvalnosti dostojan najbolje kulturne tradicije ovoga grada koji se nikada nije dao natkriliti u ljubaznosti i zahvalnosti ako ga je netko nečim zadužio. "Zahvalnost nije samo jedna od ljudskih vrlina - veli

Ciceron - nego i majka svih drugih vrlina».

No ni Sveti Otac nam nije ostao dužan. Nije se dao natkriliti našim izrazima zahvalnosti. Znali smo da će odgovoriti na pozdravne riječi nadbiskupa Ivana Prende koji ga je biranim riječima pozdravio i na talijanskomu, ali nitko od nas nije mogao ni slutiti da će nam odgovoriti na hrvatskomu, ni održati onaj i onakav govor. On se potrudio da ga pročita u cjelosti. Čitao ga je s razumijevanjem, jer je, uz čitavo mnoštvo stranih jezika koje je govorio ili razumio, bio i hrvatski. Iako je već bio u poodmakloj životnoj dobi i hodao sa štapom, nije mu bilo teško pozdraviti se sa svima, slikati se sa svima, dati ruku svima. Iako se nekome te stvari mogu činiti malenima, u biti to su veliki ljudi!

Papin govor kako svojim sadržajem, tako i oblikom ima doista povijesni značaj. Pape načelno ne govore o nekom određenom sveučilištu iz prošlosti. Ne govore čak ni o današnjim sveučilištima, nego samo o sveučilištima kao takvima, kao ustanovama. Međutim, Ivan Pavao II. je i u tomu bio jedinstven i neponovljiv. Riječi koje je tim povodom izgovorio doista su zlata vrijedne. Govorio je ne samo s poznavanjem povijesnih činjenica dostojnih jednog profesionalnog povjesničara, nego i s osobitom ljubavlju i poštovanjem, svjestan da time odaje počast jednoj uglednoj ustanovi koja je preko 4 stoljeća bila jedini svjetionik vjere, znanosti i kulture na širokom južnoslavenskom prostoru. To je, koliko mi je poznato, prvi put da je neki papa cijeli svoj govor posvetio samo jednomu, i to starom sveučilištu.

Ostale su mi u neizbrisivu sjećanju i riječi koje mi je rekao kada sam mu predavao knjigu o Generalnom učilištu. Budući da se prethodno nismo bili dogovorili kad ćemo mu predati darove, malo sam se iznenadio kad su mi dali znak da mu pristupim i da mu predam knjigu, pa je nisam izvadio iz korica. To sam učinio tek pred njim. Kad ju je otvorio, rekao mi je na talijanskomu u svom dobro

poznatom duhovitom stilu: "Questo non e un libro, ma un librone." "Si, Santo Padre, e un tipo di librone", odgovorio sam. "Complimenti e coraggio!" - bile su njegove riječi. To je bio njegov stil. Uvijek je za svakoga znao naći lijepu i dobru riječ!

Sveučilištu u Zadru, nasljedniku nekadašnjega Generalnog učilišta, treba odati priznanje što je smatralo uputnim da taj govor objavi ne samo u obliku CD-a koji je napravio vrijedni gosp. Miljenko Dujela, nego i u obliku jedne publikacije učinivši ga tako dostupnim široj javnosti. Mnoga i mnogo veća sveučilišta ne mogu se pohvaliti nečim takvim! A kad papa nešto takvo kaže, to se zapisuje zlatnim slovima. Treba, naime, imati na umu da su sveučilišta prije svega čeda Katoličke crkve i latinske kulture, a tek onda drugih društvenih čimbenika. Većinu najslavnijih europskih sveučilišta nisu osnovali njihovi nacionalni vladari, ni države kao takve, nego pape. Samo je jedna nadnacionalna ili, bolje reći, jedina univerzalna ustanova, Katolička crkva, bila u stanju podariti svijetu sveučilište kao povlašteno mjesto istraživanja istine o čovjeku i svijetu oko njega ili "plodnu majku znanosti" (*alma mater scientiarum*) kao jedan od najljepših i najoriginalnijih plodova europske civilizacije, koje je stvorilo sve preduvjete njezina sveukupnog napretka. I nitko u povijesti nije toliko učinio za sveučilišta ili o njima tako lijepo govorio kao pape. Dokaz za to je i ovaj veliki Papin govor, i to na hrvatskom jeziku! Očito, htio je naglasiti njegovu važnost kako u sebi, tako i za cijeli hrvatski narod!

Na kraju ovoga izlaganja neka mi bude dopušteno napraviti i jednu usputnu digresiju. Ovaj govor će, nadamo se, doći i u ruke nekih koji još uvijek uporno prešućuju postojanje nekadašnjeg Generalnog učilišta ili čak zlonamjerno iskrivljuju utvrđene povijesne činjenice. Takvima bih, osim ovoga Papina govora, također dozvao u sjećanje riječi koje su mudri Dubrovčani dali uklesati na ulaznim vratima u dvoranu senata:

"Obliti privatorum publica curate" - Ostavite po strani svoje sitne privatne interese, osobnu taštinu i borbu za lažni prestiž koji ne počiva ni na kakvim činjenicama, a posvetite se zajedničkom dobru! Kampanilizam i zatvaranje očiju pred činjenicama neće nas nikamo odvesti! Uostalom, Sunce se, sve kad bi to netko i htio, ne može šakom sakriti!

Poželimo našem mladom-starom Sveučilištu u Zadru dug život i uspješno djelovanje u borbi protiv svakog oblika zaostalosti, neznanja i predrasuda. Samo na taj način imamo pravo nadati se boljem mjestu u društvu naprednih europskih naroda u budućnosti kao što je to bilo u prošlosti.

ODREDBE I OBAVIJESTI

XXXIII. KATEHETSKI DAN ZADARSKE NADBISKUPIJE

- 3. rujna 2009.

Br. 1554/2009.

Zadar, 9. srpnja 2009.

*SVIM SVEĆENICIMA, REDOVNICAMA, BOGOSLOVIMA,
VJEROUČITELJIMA I ŽUPNIM KATEHETAMA
ZADARSKE NADBISKUPIJE*

Draga braćo i sestre!

S radošću vas pozivam na XXXIII. katehetski dan Zadarske nadbiskupije koji će se održati u četvrtak, 3. rujna 2009., u prostorijama župe Uznesenja Marijina, Zadar-Belačuža, sa slijedećim

programom:

- 9,00 Euharistijsko slavlje
- 10,00 Msgr. Ivan Pređa, nadbiskup: Uvodna riječ
Don Zdenko Dundović: Predstavljanje teme, loga i himne nacionalnog Susreta hrvatske katoličke mladeži – Zadar, 2010. godine
Predstavljanje kateheza za pripremu mladih za SHKM 2010.
- O. Jozo Milanović OSB: Teme i sadržaj kateheza
- Don Gašpar Dodić: Metodličko-didaktički postupci u izradi kateheza
- 10,45 Radionice: Prezentacija kateheza
- Radost izabranja
- Radost dozrijevanja
- Radost plodonosna
- Radost žrtvena
- Radost uskrna
- Slaviti i živjeti radost potpunosti
- 11,30 Stanka i okrepca
- 12,00 Izvješće o radu u radionicama
Događanja u Nadbiskupiji u novoj pastoralnoj godini 2009./2010.
- 13,30 Zajednički objed

Sve Vas radosno očekujem i u Gospodinu pozdravljam

+ Ivan, v. r.,
nadbiskup

POVELJA

BLAGOSLOV KUĆE I KAPELICE BL. MARIJE OD PROPETOG ISUSA PETKOVIĆ ZADAR

U IME ISUSOVO. AMEN.

*Godine Gospodnje 2009., 28. mjeseca lipnja
kad je vrhovni pastir katoličke Crkve
bio papa Benedikt XVI.,
zadarski nadbiskup mons. Ivan Prenda,
provincijska glavarica s. M. Domagoja Marić,
i kućna predstojnica s. M. Milena Lisjak,
u nazočnosti svećenika, sestara i Božjega puka,
blagoslovio je mons. Ivan Prenda kuću i kapelicu
bl. Marije od Propetog Isusa Petković, sestara franjevki
Kćeri Milosrđa.*

Provincijska glavarica

s. M. Domagoja Marić
s. M. Domagoja Marić

Nadbiskup

Ivan Prenda
Mons. Ivan Prenda

Kućna predstojnica

s. M. Milena Lisjak
s. M. Milena Lisjak

RAZRJEŠENJA I IMENOVANJA

1. Don Jerko VULETA razrješen je službe pastoralnog suradnika u župi Marije, Kraljice mira u Zadru i imenovan župnikom župa Silbe, Oliba i Premude (dekret broj: 1418/2009., od 5. srpnja 2009.);
2. Don Jerolim LENKIĆ imenovan je župnim vikarom u župi Marije, Kraljice mira u Zadru (dekret broj: 1419/2009., od 5. srpnja 2009.);
3. Mr. don Dario TIČIĆ imenovan je župnikom župe bl. Alojzija Stepinca u Zadru (dekret broj: 1420/2009., od 5. srpnja 2009.);
4. Don Ivan MLIKOTA razrješen je službe župnika u župi Tkon (dekret broj: 1421/2009., od 5. srpnja 2009.);
5. Don Zoran TOPALLOVIĆ razrješen je službe župnika župa Banj, Dobropoljana i Ždrelac i imenovan župnim vikarom župe bl. Alojzija Stepinca u Zadru (dekret broj: 1422/2009., od 5. srpnja 2009.);
6. Fra Vito SMOLJAN, OFM razrješen je službe župnog vikara u župi Presvetog Srca Isusova u Zadru (dekret broj: 1423/2009., od 6. srpnja 2009.);
7. Fra Tomislav ŠANKO, OFM imenovan je župnim vikarom u župi Presvetog Srca Isusova u Zadru (dekret broj: 1424/2009., od 6. srpnja 2009.);
8. Fra Vlado JAJALO, OFM imenovan je župnikom Banja, Dobropoljane i Ždrelca (dekret broj: 1425/2009., od 6. srpnja 2009.);
9. Mons. Ivan ČOLAK razrješen je službe župnika u župama Pakoštane i Drage (dekret broj: 1426/2009., od 8. srpnja 2009.);
10. Mr. don Mario SIKIRIĆ razrješen je službe župnika župe sv. Josipa Radnika u Zadru i imenovan župnikom župa Pakoštane i Drage (dekret broj: 1427/2009., od 8. srpnja 2009.);
11. Mons. Šime PERIĆ razrješen je službe župnika župe bl. Alojzija Stepinca u Zadru i imenovan župnikom župe sv. Josipa Radnika u Zadru (dekret broj: 1428/2009., od 8. srpnja 2009.);
12. O. Ryszard REIKOWSKI, SVD razrješen je službe župnika u Diklu i imenovan župnikom u župi sv. Antuna Padovanskoga u Zadru (dekret broj: 1429/2009., od 8. srpnja 2009.);
13. O. Josip GALIĆ, SVD razrješen je službe župnika u Petrčanima i Kožinu i imenovan župnim vikarom u župi sv. Antuna Padovanskoga u Zadru (dekret broj: 1430/2009., od 14. srpnja 2009.);
14. Don Mladen KAČAN razrješen je službe župnika u župi sv. Antuna Padovanskoga u Zadru i imenovan župnikom župa Diklo i Kožino (dekret broj: 1431/2009., od 8. srpnja 2009.);
15. Don Elvis KNEŽEVIĆ razrješen je službe župnika župe Perušić i imenovan župnikom župa Benkovca i Bruške (dekret broj: 1432/2009., od 8. srpnja 2009.);
16. Don Ante DELIĆ razrješen je službe župnog vikara u župi bl. Alojzija Stepinca u Zadru i imenovan župnikom Korlata, Popovića i Rodaljica (dekret broj: 1433/2009., od 8. srpnja 2009.);

17. Don Zbigniew Jacek KORCZ razrješen je službe župnika Korlata, Popovića i Rodaljica i imenovan župnikom župe Tkon (dekret broj: 1434/2009., od 8. srpnja 2009.);
18. O. Mario AKRAP, OFMConv. razrješen je službe upravitelja župe Ist (dekret broj: 1435/2009., od 5. srpnja 2009.);
19. Don Joso KERO razrješen je službe privremenog poslužitelja župe Silba i Premuda, dok ostaje župnikom župe Sestrunj (dekret broj: 1436/2009., od 9. srpnja 2009.);
20. Fra Božo Bugarija, TOR razrješen je službe upravitelja župe Olib (dekret broj: 1437/2009., od 9. srpnja 2009.);
21. Mons. Joso KOKIĆ razrješen je službe privremenog poslužitelja župe Sestrunj i imenovan poslužiteljem župe Petračane, dok ostaje ravnateljem Klasične gimnazije Ivana Pavla II. u Zadru (dekret broj: 1438/2009., od 13. srpnja 2009.);
22. Don Čedomil ŠUPRAHA razrješen je službe župnika Benkovca i Bruške i imenovan župnikom Ista (dekret broj: 1558/2009., od 5. srpnja 2009.);
23. Fra Miroslav BARUN, TOR imenovan je kapelanom Samostana Benediktinki sv. Marije u Zadru (dekret broj: 1559/2009., od 10. srpnja 2009.);
24. Don Tomislav DUBINKO razrješen je službe Nadbiskupova tajnika i imenovan župnikom župe Perušić (dekret broj: 1560/2009., od 10. srpnja 2009.);
25. Bogoslov Antun Mate ANTUNOVIĆ razrješen je službe pastoralanog suradnika u župi sv. Antuna Padovanskog u Zadru – Smiljevac i stavljen na raspolaganje Nadbiskupskom ordinarijatu (dekret broj: 1561/2009., od 10. srpnja 2009.);
26. O. Pjotr PALOWSKI, SVD imenovan je povjerenikom za misije i povjerenikom za biblijski apostolat, dok ostaje poslužiteljem župe Rava (dekret broj: 1573/2009., od 13. srpnja 2009.).

Don Josip Lenkić, kancelar, v.r.

Svetkovina Presv. Srca Isusova, Zadar-Voštanica, 2009.

OBAVIJESTI

SVEĆENIČKE DUHOVNE VJEŽBE – II. turnus

Samostan sv. Pavla na Školjić, 30. lipnja – 2. srpnja 2009. godine

1. Don Tomislav Sikirić
2. Don Jerko Gregov
3. Don Nikola Tokić
4. Don Zdravko Katuša
5. Don Elvis Knežević
6. Mons. Šime Perić
7. Don Šime Kevrić
8. Don Mladen Kačan
9. Don Tihomir Vušin
10. Don Josip Lenkić
11. Don Marinko Duvnjak

Duhovne vježbe privatno obavili:

1. Don Milivoj Bolobanić: Međugorje, 29. 6. - 4. 7. 2009.
2. Don Jerolim Lenkić: Međugorje, 29. 6. - 4. 7. 2009.

MAGISTRIRAO DON DARIO TIČIĆ

Na Papinskom institutu za liturgiju pri Ateneju Sv. Anselma u Rimu, 27. svibnja 2009. (na dan posvete zadarske katedrale), svećenik Zadarske nadbiskupije don Dario Tičić, postigao je akademski stupanj licencijata – magisterija iz liturgije, obranivši tezu pod naslovom: *Ecclesia ladertina – La Cattedrale di S. Anastasia di Zadar; Analisi Liturgico Architettonica* (Zadarska crkva, Katedrala sv. Stošije u Zadru, Liturgijsko-arhitektonska analiza). Moderator teze bio je prof. dr. Ivica Žižić iz Splita, profesor na spomenutom institutu u Rimu. Ispitivač – cenzor bio je prof. dr. Marcus Tymister, redoviti član profesorskog zbora Instituta. Rad je podijeljen u tri poglavlja: Prvi dio: Povijest katedrale u Zadru; arhitektura i kult; u drugom dijelu se obrađuje liturgijski prostor kao prostor slavlja u katedrali, a treće poglavlje obrađuje ikonografiju i simbole unutar katedrale. Čestitamo!

REAGIRANJE

Nepažnjom Uredništva Vjesnika Zadarske nadbiskupije, br. 3-4, 2009., na str. 77-78., u godišnjem izvješću o radu Marijine legije – Komicija “Bezgrješnog srca Marijina”, Zadar, koji je potpisala Mira Barišić, promakla je i nespretna i uvredljiva formulacija o postupcima ninskog župnika prema prezidiju u toj župi. Don Šime Kevrić, župnik Nina, je u svom dopisu ovom Ordinarijatu demantirao tu tvrdnju iznoseći sve što je učinio za osnivanje prezidija Marijine legije u Ninu. Ispričavamo se zbog te pogreške. I u tom slučaju je vidljivo kako javni istup, ovdje pismeni, zahtijeva objektivnost, to jest prosudbe koje moraju biti “veritas in caritate”.

Nadbiskupski ordinarijat

Proslava svetog Ante Padovanskog, 13. lipnja 2009., Zadar-Smiljevac

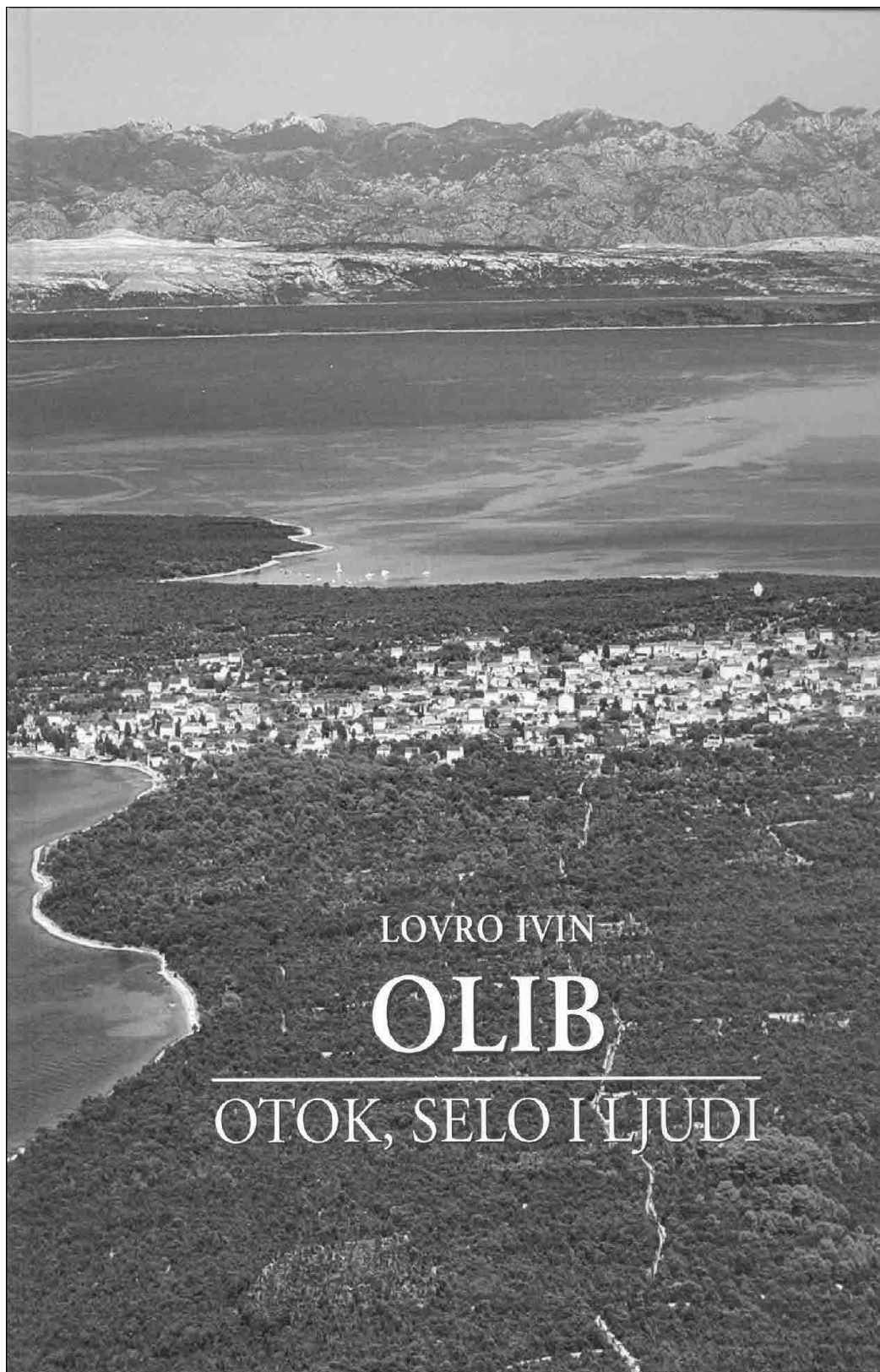
NAŠI POKOJNICI

S. M. JADRANKA MAŠINA

S. M. Jadranka Petrica Mašina rođena je 28. lipnja 1948. godine u Preku u katoličkoj obitelji od roditelja Šime i Marije rođ Rušev. Krštena je 11. srpnja iste godine u župnoj crkvi Gospe od Ružarija. U obitelji je rasla uz tri brata i četiri sestre a iz te obitelji niknula su tri zvanja. Kod kuće je završila osnovnu a u Zadru srednju ekonomsku školu. U samostan Kćeri milosrđa ulazi 18. rujna 1967. U molbi za prijam u kandidaturu, napisala je: "Žarko želim da u duhu poslušnosti i poniznosti upravim svoj rad i žrtve na veću slavu Božju, svoje posvećenje i spas duša. U samostanskoj tišini i skrovitosti hoću s Isusom živjeti, raditi i žrtvovati se za moje najmilije i za sve duše koje su zalutale, koje žive kao da Boga nema i koje su najpotrebnije moje pomoći da se spase." Doživotne zavjete položila je 8. rujna 1975. godine. U Rimu je završila studij crkvene glazbe na Institutu sv. Cecilija i Institutu religijskih znanosti Salezijanumu, a po povratku u domovinu završava Institut za teološku kulturu laika u Zagrebu i katehetski tečaj u Splitu. Djelovala je kao katehistica i orguljašica u Rimu – Tor Lupara, u Splitu, Šestinama, Zadru i Preku. U Šestinama je vodila brigu za djevojke koje su zbog školovanja stanovale u samostanu. Kroz tri godine bila je savjetnica u Pokrajinskom vijeću. Pomagala je rast rodne župe Preko pozivajući mlade u kapelicu samostana na zajedničko klanjanje i osnovala skupinu suradnica Kćeri milosrđa. Gospodin ju je pohodio križem teške bolesti kojega je kroz dvije godine strpljivo nosila, prikazujući svoje patnje za svoje sestre, za Družbu i za svoje rodno mjesto. Preselila se Gospodinu na dan svog rođendana, 28. lipnja 2009., u 61. godini života i 39. redovništva. Pokopana je u Preku, na svetkovinu sv. Petra i Pavla, 29. lipnja, u nazočnosti. Svojih sestara, rodbine, brojnih svećenika i vjernika Preka. Sprovodne obrede je predvodio mons. Ivan Pređa, nadbiskup zadarski. Počivala u miru Božjem!

STJEPAN PETROV

Stjepan Petrov, brat don Srečka Petrova, ekonoma Zadarske nadbiskupije, sin Silvestra i Ivane r. Bonić, rođen je 20. kolovoza 1955. u Zavidovićima (BiH), gdje je pohađao osnovnu školu, dok je Srednju elektrotehničku završio je u Zenici. Radio je u DIP "Krivaja" i Elektrodistribucija Zavidovići. S Jasnom Jelić sklopio je brak 22. ožujka 1978. godine u kojem se rodilo šestoro djece: Katarina, Ivan, Monika, Margareta, Emilija i Silvio. Iz sigurnosni razloga 1992. godine majka s djecom "privremeno" doseljava u Starigrad gdje su djeca nastavila pohađati školu. Za Uskrsne blagdane 1993. Stjepan pohađa svoje obitelj u progonstvu, međutim, radi ratnih sukoba u BiH nije se mogao više vratiti u rodne Zavidoviće. Pristupio je postrojbama Hrvatske vojske na Zadarskom području gdje je proveo razdoblje od rujna 1993. do prosinca 1995. godine. Nakon što je demobiliziran zapošljava se u pogonima HEP-a u Gračacu gdje je radio do završetka zemaljskog života. Od prosinca 1995. s obitelji preseljava se u Gračac. U župnoj zajednici u Gračacu zajedno s cijelom obitelji bio je angažiran u raznim aktivnostima župe: on kao član Pastoralnog vijeća, a djeca kao aktivni članovi FRAM-e. Preminuo je iznenada, 11. lipnja 2009., a pokopan 12. lipnja u Gračacu, gdje je Misu zadušnicu zajedno s brojnim svećenicima predvodio nadbiskup zadarski mons. Ivan Pređa. Sprovodne obrede vodio je fra Jakov Prcela OFM, župnik Gračaca. Počivao u miru Božjem!

LOVRO IVIN

OLIB

OTOK, SELO I LJUDI

MONOGRAFIJA O OLIBU

U izdanju Družbe “Braće hrvatskog zmaja” i Mjesnog odbora Olib, u travnju 2009. godine izašla je monografija “Olib – otok, selo i ljudi” priređivača i glavnog urednika prof. Lovre Ivina. Kao urednik se potpisuje dr. sc. Milan Kruhek, lekturu i korekturu izvršili su prof. Ivan Martinčić i prof. Vladimir Tklaček, fotografije su izradili mr. Zvonimir Gerber, prof. Miljenko Domjan i Danko Ivon, likovno uredio Marijan Goršić a grafički Nenad Rožić. Monografija je tiskana u Itg d.o.o. za izdavačku, grafičku i tiskarsku djelatnost u Zagrebu (ISBN 978-953-6928—22-4). Monografija je predstavljena na Olibu, 14. svibnja 2009. godine, pridodom proslave 109. obljetnice otkupa otoka Oliba.

Na preko 275 stranica monografija tekstom, popisima, tabelama, kartama, novim i starim fotografijama dokumentira naš otok Olib, njegove zemljopisne i položajne karakteristike, povijest, gospodarstvo, život, školstvo i etnografske karakteristike njegovih stanovnika. Sam glavni urednik Lovro Ivin napisao je šest poglavlja (Pregled povijesti otoka i naselja, Povijest olipske crkve, Gospodarstvo otoka i sela, Stanovništvo i život naroda, kolstvo i kultura te zajedno sa suradnicima članak o znamenitim i zaslužnim Olibljanima). Dr. Josip Faričić i dr. Damir Magaš napisali su uvodno poglavlje o geografskim obilježjima otoka a dr. Zdenko Brusić i dr. Ante Uglešić o arheološkoj baštini otoka, dok je Ajša Ruždija obradila olipske narodne i pučke pjesme.

U uvodnoj riječi na početku monografije, mons. Ivan Prenda, nadbiskup zadarski, piše kako se u nizu otoka Zadarskog arhipelaga otok Olib ističe prirodnom ljepotom i bogatim obilježjima kršćanske kulture. „Vrlo je značajan povijesni događaj kada je grupa vjernika, katolika, Hrvata, pod vodstvom svoga župnika Jurja Cetinjanina, bježeći pred Turcima, 1467. godine, doselila na Olib.“ Nadbiskup ističe kako se rijetko koja župa može pohvaliti tolikim brojem rukopisnih glagoljskih kodeksa i zbornika kao Olib, gdje se župne matice glagoljicom od 1560. godine, te činjenicom da je Olib Zadarskoj Crkvi dao najveći broj svećenika glagoljaša. Prigodno uvodno slovo napisao je i zadarski gradonačelnik dr. Živko Kolega koji ističe kako otoku Olibu do sada nije pridavana veća pozornost u hrvatskoj stručnoj literaturi te zato ovo djelo zaslužuje posebnu pažnju i pohvalu. Ivica Cukar, predsjednik Mjesnog odbora Oliba, u svom napisu kaže kako ova knjiga sabire sve dosada napisano, dopunjava novim istraživanjima i zapisuje još žive uspomene. U nizu uvodnih riječi pišu i dr. Dragutin Feletar te sam urednik monografije Lovro Ivin.

Urednik Ivin sumarno opisuje sadržaj knjige: „Ova knjiga o Olibu donosi nam...najprije zemljopisni opis otoka i opise ozemlja i fizičkih svojstava i vrijednosti otoka. Prikazano je to iscrpno i argumentirano, onako kako to rade znanstvenici u svojim znanstvenim i stručnim radovima. Na jednak je način obrađeno i prikazano i najstarije razdoblje povijesnoga življenja na otoku koje istražuje arheološka znanost na temeljima rezultata arheoloških istraživanja materijalnih ostataka pretpovijesnih kultura. Najopširniji dio knjige donosi u kronološkoj i uzročnoj povezanosti slijed poglavlja od političkih događanja preko gospodarskih promjena, povijesnih znamenitosti crkvenoga života na Olibu do opisa spomenika materijalne i duhovne kulture na otoku i u mjestu Olibu. Taj tekst nastao je korištenjem mnogih već napisanih radova, onih pisanih znanstveno i stručno, ali i onih koji su sačuvani više kao zapisi narodnog pripovijedanja i svjedočenja. Posebno je prikazan razvoj olipske pučke škole i spomenika povijesnoga graditeljstva. Na kraju su obrađene neke običajne, folklorne i književne vrijednosti otoka te izbor dužih i kraćih životopisa poznatijih Olibljana koji su svojim radom i djelima na poseban način stvarali svoju otočku povijest i one trajne materijalne i duhovne vrijednosti koje i danas čine bit i identifikacijsku prepoznatljivost toga jedinstvenoga jadranskog otoka u zadarskom arhipelagu“.

Tijelovska procesija, Olib, 1943. godine.

Monografija posvećuje istaknuti prostor Vinku Pulišću, nadbiskupu zadarskom i metropoliti Dalmacije (1853.-1936.). Naročito je bogato poglavlje o olipskim crkvama, svećenicima i crkvenom životu. Obradene su i slikovno doklumentirane sve olipske crkve: stara župna crkva sv. Stošije, nova župna crkva Uznesenja Marijina, crkvice sv. Roka i sv. Nikole, crkvena imovina, bratovštine i crkveni život, procesije i proslave značajnih crkvenih obljetnica, Samostan Klanjateljica Krvi Kristove. Osobito je vrijedan popis svih poznatih olipskih svećenika od XV. stoljeća do danas. Olib je po mnogo čemu jedinstven. Upravo na Olib organizirano doseljavanje veća skupina Hrvata, bježeći pred Turcima u 15. st. pod vodstvom popa Jurja Cetinjanina iz okolice Vrlike. Tako je Olib 1421. godine brojio oko 200 stanovnika, a podije doseljenja, 1527. broj se gotovo udvostručio (444 stanovnika). I danas se čuva raspelo koje su doseljenici sa sobom donijeli. Međutim, kultura starohrvatskog stanovništva koje je živjelo na Olibu još od doseljenja Hrvata, preživjela je i prenijeta gotovo do današnjih dana. Tako drevni hrvatsko-čakavski govor i osobito arhaičan tip ženske nošnje, jedan od najstarijih tipova na Jadranu. Olib je jedinstven i po velikom broju popova glagoljaša (poznato ih je preko 170) i glagoljaškoj baštini. Nažalost, jedinstven je i po odseljavanju stanovništva. Od nekadašnjeg mjesta s 1495 duša (1900. god.), Olib danas broji nešto više od 150 stalnih stanovnika (popis iz 2007. god. donosi 157). Najveći dio Olibljana odselilo je u SAD (New York).

*Kakoj parlipak morski si se čipo,
bura slono more preko tebe sipo,
spod kamenitog Velebita stojiš,
marete ča pasivaju, mole i vele brojiš...*

(Ivan Mikuličić: O moj Olibe, moj zlotni hljibe)

Livio Marijan

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

BLAGDAN SV. LEOPOLDA BOGDANA MANDIĆA

Blagdan sv. Leopolda Bogdana Mandića svečano je proslavljen u utorak 12. svibnja misama u crkvi Gospe od Zdravlja u Zadru gdje je djelovao sv. Leopold koji se za života baš i utjecao zagovoru Gospe od Zdravlja. Svečano večernje euharistijsko slavlje predvodio je zadarski nadbiskup Ivan Pređa, rekavši da su Zadrani povlašteni štovatelji tog svetog pripadnika hrvatskog nroda jer ga mogu slaviti u crkvi njegove duhovne i fizičke prisutnosti. "Sv. Leopold je bio naš sugrađanin u samostanu koji je bio povezan s crkvom Gospe od Zdravlja gdje je živio, molio i ispovijedao od 1897. do 1900. g. Molimo ga da u našim srcima obnovi svijest o vrijednosti sakramenta pomirenja, da u svećenicima ražari želju služiti Božjem milosrđu po ispovijedi kako je on to činio. I molimo za ljude koji se boje ispovijedi, da dožive radost susreta s Bogom po pomirenju i obraćenju" rekao je mons. Pređa. Taj skromni svetac veliki je znak našeg vremena koji je u svom svećeničkom pozivu puno uložio u sakrament pokore. "Sv. Leopold shvaća bijedu čovjeka i njegovo ropstvo idolima, a do dna je shvatio i što znači korak pomirenja s Bogom. Osvjetljen Božjom ljubavlju shvatio je dubine čovjekove nesreće ali i njegove radosti i povratka Bogu. Njegova ćelija je poput magneta privlačila ljude gdje su doživljavali dar praštanja, povratka nutarnjeg mira i novog života, sveti dodir ljubavi Pastira koji je život podario za nas, otkrivši čovjekovoj nevolji Božju ljubav" rekao je mons. Pređa istaknuvši da puno treba govoriti što znači povratak Bogu u sakramentu ispovijedi. "Zašto se čovjek boji tog susreta s Bogom, mnogi kažu da se boje i susreta sa svećenikom. To je zato jer ne vide dubinu onoga što se događa, da je svećenik ruka Boga koji ljubi, prašta, čeka i raduje se povratku. Toliki ne mogu oprostiti jer treba znati pronaći put do sebe, u svojoj nutrini, gdje treba otvoriti put Bogu da bude Bog naše radosti a ne straha" poručio je nadbiskup i istaknuo: "Znajmo se priznati grešnicima. To nije bolestan psihološki stav kako kažu neki koji siju novu mudrost, da nije dostojno čovjeka da se prizna grešnikom. A što je čovjek ako nije grešnik, po riječi i objavi Božjoj ali i po ljudskom iskustvu. I nije u tome strahota našeg položaja, nego u zatvorenosti Bogu i nepriznanju da nas samo on može dovesti do ljudskog u nama, a onda i do radosti susreta s Bogom. Pođimo od sebe. Nemojmo smatrati druge većim grešnicima od sebe. Nije naše da prosuđujemo, ali možemo ih smatrati potrebnima Božjeg milosrđa i moliti se. Jer samo Bog vidi srce onakvim kakvo jest. Molimo za ljude da nađu Boga i da znamo cijeniti dar susreta s njim u ispovijedi koja je velika stvarnost jer po njoj Bog vraća novi život" poručio je mons. Pređa. Tragom navještene Riječi istaknuo je da je Bog toliko naglasio svoju ljubav i pastirsku ulogu po svome Sinu, uložio je u čovjeka jer je išao ususret ljudskoj bijedi, za čovjekom koji je u bijegu od Božje slike u sebi. Potamnio je milost i postao neposoban iznova biti čovjek. "Griješ čini čovjeka nemoćnim i nesposobnim. Isusov položeni život je nama vratio život. Po krštenju smo novi ljudi, no svjesni smo koliko smo krhki, neuredni, slabi, prevrtljivi. Koliko smo puta u životu bjegunci od Boga ali i sebe samih, koliko natrpavamo svoje dubine i jazove koji vape za spasenjem, a nismo ih kadri premostiti i poći Bogu. Zato je On došao k nama oduzeti naše grijehe. To je govor Božje ljubavi" istaknuo je nadbiskup Pređa.

Crkvu Gospe od Zdravlja zadarski nadbiskup Marijan Oblak 1978. g. proglasio je nadbiskupijskim svetištem sv. Leopolda jer je u njoj djelovao, bio poglavar kapucinskog samostana i čuvar svetišta koji su u Drugom svjetskom ratu bili razrušeni. Nadbiskup je pozvao na molitvu i za dobrotvora mons. Šimu Duku koji je tu crkvu obnovio i u kojoj

počiva njegovo tijelo. Nakon mise vjernici su izrazili štovanje relikviji sv. Leopolda koju je nadbiskupiji nakon proglašenja te crkve Leopoldovim svetištem darovao postulator njegove kauze.

PROSLAVLJENA 109. GODIŠNJICA OTKUPLJENJA OLIBA OD DOMAĆIH OTOČANA

Otok Olib, drevna glagoljaška župa koja je zadarskoj nadbiskupiji podarila najveći broj svećenika, njih 176, te čuvenog zadarskog nadbiskupa Vinka Puljića, u četvrtak 14. svibnja bio je domaćin velike svečanosti: u olibskoj župnoj crkvi Uznesenja BDM svečano misno slavlje predvodio je zadarski nadbiskup Ivan Prenda povodom proslave 109. obljetnice povijesnog događaja za Olibljane: 13. svibnja 1900. g. otkupili su svoj otok na kojem su bili koloni a bila je njihova domaća gruda, od njegovog pravnog vlasnika Dunata Filippija. Nakon mise predstavljena je Monografija o Olibu otočkog sina, autora Lovre Ivina, člana Družbe Braće hrvatskog zmaja, te su u svečanosti sudjelovali članovi te Družbe iz cijele Hrvatske predvođeni svojim Velikim Mešтром dr. Dragutinom Feletarom.

Nadbiskup je istaknuo važnost i potrebu sačuvati, utvrditi i predati katolički i hrvatski identitet te zahvaliti za bogatstvo crkvenih, kulturnih i civilizacijskih darova predanih nam od olibskih predaka. Zato to nije rubni događaj na nekom otoku udaljenom sat i pol morske vožnje od Zadra, nego ima svoj ozbiljni sadržaj i značenje i veliki je doprinos zajedničkom nastojanju da naš narod bude prepoznatljiv, poznat i priznat, istaknuo je nadbiskup. "Jako je bitno shvatiti svoj vlastiti identitet, sadržaj onoga što jest biće jednog naroda, što nosi u sebi kao svoje povijesno bogatstvo i što treba sačuvati i njegovati za budućnost, za one koji dolaze. I zato je jako važno s nacionalne sići na nižu, svakodnevnu i životnu razinu koja je pitanje svakog otoka, i najmanjeg mjesta, većih i manjih gradova, to je pitanje cijelog našeg naroda" poručio je mons. Prenda osvrnuvši se i na podatak od nekadašnjih 2000 stanovnika na otoku, a sad stotinu. "Ne treba reći da je to zadnje što će

nam povijest dati. Život je bujao jer ga je nosilo kršćanstvo i temeljio se na moralnim vrednotama. Pridružimo se duhovnom stavu da ćemo biti sinovi hrvatskog naroda sa svojom kršćanskom kulturom, izgrađivati Europu s onim što mi jesmo. Važno je da ljudi na otoku osjete da nisu sami, da smo s njima. Crkva će to uvijek činiti: podržati svako pa i najmanje mjesto, svaki otok, svaku župu i svaku vrednotu koju smo primili kao baštinu od Krista i od otaca. Nismo prepoznatljivi ako zaboravimo svoje korijene i svoj identitet" poručio je mons. Prenda istaknuvši da je svaki čovjek na otoku bitan i važan. "Uskoro ćemo osjetiti kako naši otoci dobivaju novo lice koje će izgledati drugačije nego prije. Doći će novi ljudi. Bit' će jako bitno da se ti novi ljudi otvore duhovnoj i materijalnoj kulturi koja tu jest - kršćanstvu, našoj vjeri. A svih nas će biti zadatak tu dolaziti i pomoći onima koji će tu živjeti naš identitet koji neprestano traje, bez obzira na povijesne mijene" poručio je mons. Prenda, čije riječi potvrđuje i činjenica da su se, konkretno na Olibu, trajno nastanile dvije slovenske nevjeste i neki iz BiH.

Bogat vjerski život otoka predstavio je domaći sin, don Milivoj Bolobanić, ponosan na, kako je rekao, najčasnijeg sina Oliba, nekad metropolitu Dalmacije dr. Vinka Puljića. Živio je i djelovao u razdoblju velikih povijesnih promjena Prvog svjetskog rata, Londonskog i Rapalskog ugovora, rušenja stare Habsburške monarhije i diobe zadarske nadbiskupije na talijanski i jugoslavenski dio. Don Milivoj je podsjetio i na brojne bratovštine i velike crkve, od kojih je župna poput katedrale, bogatu liturgiju u kojoj su župljani pratili misu s Kniewaldovim misalom. Na Olibu djeluje i samostan Klanjateljica Krvi Kristove, osnivačice su nekad dječjeg vrtića na otoku, a sad oslonac starijim župljanima. Crkvenost Oliba nadbiskup je nazvao nosačem zvanja u povijesti nadbiskupije. Nakon Drugog svjetskog rata, prije velikog egzodusa Olibljana u SAD gdje je danas velika olibska dijaspora, u zadarskom sjemeništu 'Zmajević' bilo je 12 sjemeništara iz Oliba, koliko ih danas ima cijela zadarska nadbiskupija. Od toga ih je u Hrvatskoj ostalo samo trojica: don Mihovil Cukar, don Tomislav Bondulić i don Milivoj Bolobanić, a svi su ostali otputovali s roditeljima u SAD. Danas su dvojica olibskih sinova svećenici u SAD-u.

ZAHVALNOST ZADARSKIH FRANJEVKI ZA 800 GODINA UTEMELJENJA FRANJEVAČKOG REDA - OBAVIJEST O USPJEHU AKCIJE U MISIJI KONGO

Školske sestre franjevke splitske provincije i Kćeri Božje ljubavi, redovnice nadahnute franjevačkom karizmom djelatne u zadarskoj nadbiskupiji, proslavile su u petak 15. svibnja molitvom i zahvalom obljetnicu 800 godina utemeljenja franjevačkog reda, uz pohod replike križa sv. Damjana iz Asiza. Misno slavlje u kapeli Duha Svetoga u samostanu Školskih sestara franjevki u Arbanasima predvodio je zadarski nadbiskup Ivan Prenda.

Zahvalio je redovnicama za služenje u nadbiskupiji u župama, školama, vrtićima i bolnici te salezijanskoj arbanaškoj župi na suradnji s franjevkama, rekavši da je to primjer kako karizme mogu i trebaju ići zajedno i da je to bogatstvo Crkve. "Ovaj vas trenutak poziva da se, vraćanjem na izvore, s duhom sv. Franje i u današnjim prilikama radikalno opredijelite za Krista" poručio je nadbiskup franjevkama dodavši da su sestre uvijek znale Franjinu karizmu pretočiti u pastoralni angažman. U poticaju kako idu za sv. Franjom i kako žive njegov put, rekao je da Bog traži od onih koji ga slijede da se odreknu oslonca na sebe i sigurnosti u zlatu, torbama, odjeći kao svom bogatstvu. "Isus nikad ne ostavlja na cjedilu one koji ga slijede. Kaže 'Ja ću se brinuti za tebe, ništa ti neće nedostajati, bit' ćeš slobodan i ničim zarobljen. Ako se ja brinem za tebe, ima li itko moćniji koji to može činiti'. Tako često to zaboravljamo" poručio je mons. Prenda, istaknuvši da je put sv. Franje na tom tragu i jamstvo je da smo u tome moćni na svom životnom putu. Sv. Franjo je doživio da je križ put slave, te je nadbiskup za njegovu mistiku istaknuo kako je Franjo živio i počeo s onim što je vidio - vidio je križ i Raspetoga, iz toga se rodilo sve što je kasnije činio. Mons. Prenda je istaknuo kako je Franjo imao zaštitu u biskupu. "Puno puta u povijesti ljudi novih puteva u Crkvi uvijek su Božjim čudom nalazili zaštitu u biskupu. Bog daje mudrost onima koji su u Crkvi dužni bdjeti i gledati da razlučuju pojave, da ne guše i ne gase duha, ali da sve provjeravaju, prepoznaju darove i zaštite ono gdje vide da je duh Božji proključao, da se Crkva time može obogatiti" poručio je mons. Prenda, dodavši kako je sv. Franjo doživio da su ga u Crkvi i u apostolstvu prihvatili i prigrlili, biskup i 'gospodin papa', kako je znao reći. S. Klari Šimunović, provincijalnoj predstojnici Školskih sestara franjevki splitske provincije nadbiskup je uručio 20 000 kn; to je dar jedne bake iz Sukošana koja je baš ovih dana inzistirala osobno susresti nadbiskupa kako bi mu uručila taj novac za misije u Kongu. Nekad je bila siromašna, dugo je godina uživala crkveno dobro, a sad je dobrostojećeg statusa te time želi zahvaliti Crkvi i pomoći misije u Kongu. Provincijalka je bila zahvalna i iznenađena tim plemenitim darom sukošanske vjernice, rekavši da upravo to potvrđuje nadbiskupov poticaj o potrebi oslonca na Providnost. S.

Klara se nedavno vratila iz Konga gdje djeluje 20 franjevki misionarki: osam Hrvatica i 12 Kongoanki. Tamošnji ravnatelji škola s ponosom su joj otvarali vrata škole govoreći "To smo napravili, prozore, vrata, klupe, čega prije ničeg nije bilo"; pokazali su joj koliko školi i ostalog potrebnog za djecu se izgradilo od priloga koji je Korizmenom akcijom prošle godine prikupila zadarska nadbiskupija. Zahvalili su nadbiskupiji za novac koji je već u uložen u brojne školske potrebe siromašne kongoanske djece, što je bio i cilj akcije; ujedno je cijela misija pozvala mons. Pređu na dolazak u Kongo, a poziv je nadbiskup rado prihvatio. Predstojnica je izrazila ponos da se Franjin duh živi i na drugom kraju svijeta, a među misionarkama je i s. Erika Dadić iz zadarskih Poljica koja će uskoro proslaviti 35 godina djelovanja misijskog rada. Predstojnica je istaknula da su preživjele mnoge ratne strahote u Kongu gdje je 'bijeda beskrajna, a zemlja puna zlata'; sestre su ostale žive, ne baš i zdrave te uvijek zahvaljuju dobrotvorima i svakodnevno mole za hrvatski narod koji doživljavaju kao svoje dobročinitelje.

KLASIČNA GIMNAZIJA IVANA PAVLA II. ZADAR PROSLAVILA 'DAN ŠKOLE'

"Današnje društvo, pa i hrvatsko, želi se identificirati kao društvo znanja. Tako se šalje poruka što se očekuje od budućih generacija, da budu depozitori znanja, informacija, vještina. Je li to dovoljno? Je li škola zaista samo laboratorij znanja, vještina i informacija" upitala je dr. Valentina Mandarić, docentica na kolegiju Katehetike zagrebačkog KBF-a na proslavi Dana škola Klasične gimnazije Ivana Pavla II. Zadar u četvrtak 14. svibnja, čime su počeli sedmodnevni Dani otvorenih vrata škole kad prima pojedinačne i grupne posjete zainteresiranih radi upoznavanja s njenim radom. U pedagoško kulturnoj glazbenoj večeri

za roditelje, učenike, djelatnike škole i sve zainteresirane, dr. Mandarić je izlagala na temu "Život vrijednosno usmjeren", poručivši da je temeljna čovjekova zadaća izgraditi zrelu osobnost i pravilno usmjeriti život.

"Svaki čovjek mora preuzeti ulogu projektanta u svom životu. Pritom je jako važno znati što su nosivi stupovi na kojima zgrada stoji. Svi drugi elementi su u odnosu prema nosivim zidovima i sve ostalo služi funkcionalnosti i estetici, no cijeli projekt stoji na temeljima. Svi dobro znamo da trajnost kuće ovisi o čvrstoći temelja" poručila je dr. Mandarić, obrativši se osobito maturantima; u trenutku kad postaju protagonisti vlastitog života, izuzetno je važno da imaju jasna usmjerenja i sustav vrednota koje žele ugraditi u vlastiti život. Ako čovjek polazi od činjenice da je slika Božja, njegov stav prema čovjeku će biti jasno usmjeren. Suočila ih je s nekoliko pitanja: koje su stožerne vrijednosti koje ni pod koju cijenu ne žele izgubiti, koje su prioritet među njima, za koje vrijednosti ne postoji alternativa i ne trpe kompromis. Dr. Mandarić je upozorila na kaos i konfuziju na društvenoj razini o temeljnim vrijednostima oko kojih ne bi trebalo biti mimoilaženja; što je život, kad počinje, što je dostojanstvo ljudske osobe. Pozvala je mlade da budu neumorni tragači smisla jer je gubitak smisla matrica svakog problema. "Ako znanje ne prate vrednote, čovjek lako može zlouporabiti znanje na štetu drugoga. Mladi odrastaju u tehnološkom društvu u kojem znanost i napredak postaju apsolutne vrijednosti. No iskustvo pokazuje da oni ne mogu otkupiti čovjeka. Čovjeka ne otkupljuje znanost nego ljubav" podsjetila je na papine riječi dr. Mandarić rekavši da je iskustvo ljubavi za čovjeka trenutak 'otkupljenja' koji daje novi smisao njegovom životu. Ravnatelj gimnazije mons. Joso Kokić pozvao je učenike da otvore vrata škole, ali i svog srca, znanja i vrijednosti jer mudrost oblikuje čovjeka u cjelovitosti. "Sve su krize rezultat srca i duha, a ne duha i znanja. Kriza nije posljedica toga što ne znamo, nego jer krivo shvaćamo, spoznaje nisu začinjene vrijednostima" upozorio je mons. Kokić, istaknuvši da Klasična gimnazija želi ujediniti znanje, vrijednosti, iskustvo; ne svesti čovjeka samo na ono što misli i vidi, jer je život puno širi i bogatiji. Te su večeri, u kojoj je sudjelovao i zadarski nadbiskup Ivan Prenda, učenici promovirali i svoj školski list 'Bolji svijet', nastupio je zbor Gimnazije pod ravnanjem Tomislava Pehara, te su izloženi radovi učenika kreativne radionice 'Amfora' i fotografije maturantice Dajane Karlović. U ponedjeljak 18. svibnja učenici i djelatnici Gimnazije posjetili su Plitvička jezera.

ZAVJETNA SVETKOVINA GOSPE OD ZEČEVA

Zavjetna svetkovina Gospe od Zečeva koja tradicionalno okuplja tisuće vjernika zadarske Crkve a dođu mnogi i iz obližnje Gospičko senjske biskupije, u ponedjeljak 18. svibnja svečano se slavi u Ninu, središnjem marijanskom svetištu zadarske nadbiskupije i jednom od najstarijih hrvatskih marijanskih svetišta. Središnje prijednevno misno slavlje i ophod kroz mjesto s čudotvornim kipom Gospe od Zečeva predvodio je zadarski nadbiskup Ivan Prenda u koncelecijaciji s trideset svećenika. Nadbiskup je podsjetio na ovogodišnju 30. obljetnicu Branimirove godine održane 1979. g. u Ninu, kad su hrvatski biskupi uputili proglas 'Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi svetu misu'. "Blagdan Gospe od Zečeva usmjeren je prema vrednoti života, žene i obitelji. Svaka majka može biti ohrabrena i počašćena velikim darom života kojeg Bog povjerava ženi. Molimo Gospu da zagovara žene da budu hrabre i Bogu zahvalne za toliko povjerenje koje joj Bog pruža" poručio je mons. Prenda dodavši da Majci dolazimo s nadom i pouzdanjem da nas Gospodin po njoj prati na našim putevima i teškoćama. Dok joj iznose potrebe svoga srca nadbiskup je, govoreći o ulozi žene i vrijednosti obitelji, pozvao na molitvu za sve hrvatske obitelji.

U mentalitetu podcjenjivanja uloge majke i obitelji naglašena je materijalna briga za djecu i prisutno je nasilje među mladima. Nadbiskup je pozvao na molitvu za mlade istaknuvši podatak iz istraživanja da mladi do svoje 18. godine na televiziji vide 200 000 prizora ubojstava, pred računalom provedu 45 sati tjedno a samo pola sata tjedno razgovaraju s roditeljima. "Kako će rasti mladi ne ovisi samo o čimbenicima izvan obitelji. Ne možemo krivicu prebacivati na druge, već je svatko pozvan dati svoj doprinos. Bog, otac i majka tronožac su obitelji. Zdrava je obitelj ona u kojoj Bog prebiva svojom milošću i poštuje zakone života, a roditelji vlastitim primjerom svjedoče Božju istinu za dobro čovjeka. Tada nećemo biti nemoćni" poručio je mons. Prenda istaknuvši da su za put zrelog odgoja potrebni kvalitetan razgovor između roditelja i djece, praštanje i molitva. "Na tome treba temeljiti rad s djecom. Marija iz Nazareta ima posebnu ulogu u životu ljudske obitelji i učiteljica je svakom vjerniku kako prihvatiti Božju riječ, Božju volju i po toj riječi bližnjeg. Marija je prihvatila život, samog Boga i htjela je tu radost dijeliti s drugima. U Marijinoj školi Gospa nam govori iz svog iskustva; Bog joj je povjerio srce svijeta, Isusa. On nas uči mudrosti kako prihvatiti život i kako se postaviti prema životu i majčinstvu" rekao je mons. Prenda. Upozorio je na podrugljivo gledanje društva na vrijednost života, istaknuvši da je društvo koje poduzima mjere u poštovanju majčinstva na putu Božje budućnosti jer je Bog - Bog života, a prihvaćeni život obećava budućnost narodu. Poručio je da se zlo mišljenje koje majke izvrgava ruganju može pobijediti povezanošću s Bogom u vjeri. "Molimo Majku života da nam ulije u srce mudrost shvatiti koliko je vrijedan život i da odgovornima u društvu podari snage da čine sve kako bi život bio zaštićen a majčinstvo uzdizano i poštovano. Neka i crkveni pastiri jasno i bez straha govore o vrijednosti života i potrebi oslonca obitelji na Boga. Pozvani smo vas ohrabrivati i činiti sve da budete otporni duhu svijeta koji misli suprotno" poručio je mons. Prenda pozivajući i na molitvu za duhovna zvanja koja se dobivaju upravo iz obitelji. Poželio je

blagoslov svima koji nose život da ustraju u ljubavi prema njemu, te da pritom očevi budu prvi zaštitnici i suradnici koji neće obeshrabrivati svoje supruge.

Ophod s Gospinim kipom i crkvenim barjacima povijesnim ulicama grada zaustavljen je kod Gospine stine kod crkve sv. Križa u središtu Nina gdje je navješteno Evanđelje, a prema tradiciji puk sa sobom sa stijene na koju se položi kip ponesu tzv. Gospino cvijeće. U ninskoj župnoj crkvi sv. Anselma upućena je molitva za hrvatski narod da bude odan vjeri svojih otaca. Mnogi vjernici zadarskih župa i crkvenih pokreta poput Marijine legije predvođeni mons. Ivanom Mustaćem, generalnim vikarom zadarske nadbiskupije, na blagdan su od ranog jutra pješice hodočastili Gospi od Zečeva u Nin od Zadra, udaljenošću od 17 km.

SVEĆENIČKA REKOLEKCIJA

"Pavao ponovno u Crkvi" tema je dr. Ivana Dugandžića koju je opisujući osobnost apostola Pavla u njemu posvećenoj godini u Crkvi razlagao na svećeničkoj rekolekciji zadarske nadbiskupije u srijedu 13. svibnja u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa 'Zmajević' u Zadru. Govoreći o Pavlovoj poruci radosti u njegovom zanosnom pozivu kršćanima "Radujte se u Gospodinu uvijek! Ponavljam: radujte se!" dr. Dugandžić je upozorio na kontekst u kojem ga je uputio: pišući poslanicu Filipljanima dok se nalazi u tamnici u Efezu i čeka izricanje neizvjesne presude. "U takvim uvjetima ljudi ponajprije ističu težinu svog stanja i često očekuju sažaljenje od drugih, a ne radost. Unatoč svemu, Pavao je uvjeren da se ništa u njegovom životu ne događa bez Boga i njegove volje i zato je posve predan u Božju volju. Štoviše, on je uvjeren da i njegova tamnica doprinosi širenju evanđelja. Zato poziva zajednicu da se raduje u Gospodinu. Time je Pavao imenovao i izvor i tajnu kršćanske radosti. To nije radost koja se može zapovijediti ili proizvesti na ljudski način. Ona ima svoj izvor, a to je Gospodin" istaknuo je dr. Dugandžić, dodavši da Pavao Filipljane podsjeća da su od njega prihvatili Radosnu vijest spasenja koja treba biti trajnim izvorom njihove radosti. Radost je bitna oznaka kršćaninova života i ništa ju ne smije utrnuti. Treba uroditi blagošću prepoznatljivom na licima ljudi, a plod takvog života je mir Božji koji ispunja život. "Zanimljivo da je Pavao te tri važne duhovne stvarnosti: radost, blagost i mir povezao u jedno: radost Evanđelja u čovjeku rađa blagošću, a blagost među ljudima stvara ozračje mira" rekao je dr. Dugandžić upitavši: zašto je sve manje istinski radosnih ljudi, dok se golema industrija bavi zabavom i želi cijeli život pretvoriti u zabavu i uživanje. "Upravo zato što se radost ne traži na pravom izvoru, u Bogu, već je čovjek uvjeren da je može sam proizvesti, često nažalost mimo i izravno protiv Boga" poručio je dr. Dugandžić. Promišljao je i o tajni neviđenog i do danas nenadmašenog Pavlovog misionarskog uspjeha. Krist koji mu se objavio i pozvao ga za apostola pogana stvorio je u njemu snažan osjećaj apostolskog poslanja poganima ali i duboke odgovornosti za to poslanje i čudesno uvjerenje kako je od Krista i osposobljen za to što je poslan. On je u pravom smislu riječi dijete milosti koja je neočekivano promijenila njegov život i odredila mu smjer i prvi je teolog milosti. Pavao je sav usredotočen na događaj riječi; njegov navještaj prati primjer vlastitog života kao izraz vraćanja duga za ono što mu je Bog učinio. "Pavao nije bio u prvom redu literat, pisac, već gorljivi navjestitelj evanđelja i neumorni pastoralac svojih zajednica. A evanđelje po svojoj naravi nije spis već živa riječ navještaja. Pavao je bio prisiljen pisati svoje poslanice tek kad je trebalo braniti evanđelje koje je prethodno navijestio. Briga za sve Crkve i problemi u njima koje je trebalo rješavati potaknuli su ga da se posluži tada poznatim medijem komuniciranja - poslanicom" rekao je dr. Dugandžić, istaknuvši da je Pavao primarno navjestitelj Radosne vijesti o Kristu raspetom i uskrsnom. Otud i njegova potreba da ne ostane samo kod riječi navještaja već da se sve više suobličuje Kristu i njegovim patnjama. On je duboko uvjeren da će patnje na tijelu apostola podnesene u službi Evanđelja učiniti njegov navještaj uspješnijim, zaključio je dr. Dugandžić.

BLAGDAN GOSPE LORETSKE U ARBANASIMA

Blagdan Gospe Loretke u nedjelju 10. svibnja svečano je proslavljen središnjim večernjim misnim slavljem koje je u crkvi Gospe Loretke u Arbanasima predvodio zadarski nadbiskup Ivan Pređa. Nakon mise nadbiskup je na svetkovinu zvanu 'Arbanaško čudo', koja tradicionalno okuplja tisuće vjernika, predvodio i tradicionalnu procesiju kroz mjesto s čudotvornim kipom Gospe Loretke. "U mislima se povezujemo s još dva mjesta štovanja Gospe Loretke, Trsatom i Loretom. Tamo se štuju ostaci Marijine kućice koju su, prema predaji, anđeli prenijeli do Loreta uz dva stajanja; u Arbanasima i na Trsatu" rekao je mons. Pređa smatrajući kako hodočasnike uvijek privlači Gospin majčinski lik. "Znam što vam ne treba govoriti ovog časa; ne treba vam govoriti što ćete reći Gospi. Nećemo Gospu pratiti samo pogledima nego i vapajima. Svatko od vas je jedna povijest. Svatko od vas predstavlja jednu obitelj i znate koji su vapaji vaše obitelji. Međutim, znam što bih vam trebao reći; kad dođete pred njen lik probajte je čuti" poručio je nadbiskup vjernicima smatrajući da bi u ime svoga Sina Majka rekla tri riječi: da s ljubavlju primamo obraćenike, ljude koji su dugo bili u tami, ali su doživjeli susret s milošću Božjom. "Prema takvim ljudima smo inače nepovjerljivi, nekad ni ne pomislimo da bi se mogli promijeniti, ali često ljudi dobiju svjetlo od Boga. Zato treba prihvatiti obraćenika kojeg je Bog zahvatio. Drugo što želim reći je: Poslušajte apostola Ivana koji kaže da ne trebamo ljubiti jezikom i riječju, nego istinom i djelom. To znači da trebamo živjeti vjeru i odbaciti ono što je loše" rekao je mons. Pređa upozorivši da često kažemo da smo katolici a život nam je negdje drugdje. "Zato pitajte Gospu 'Majko, mogu li reći da te ljubim djelom i istinom?'. Treće što vam želim reći su Isusove riječi: 'Ja sam trs, a vi ste loza'. Svaku koja donosi roda treba očistiti kako bi dala još više roda, a onu koja ne donosi rod treba pokidati i spaliti. Često ne čujemo da nas Bog na putu popravlja i ispravlja. Svatko od nas treba donijeti više roda. Bog traži da se promijeni loši dio našeg života koji ne donosi rod. Kad Bog zahvati naš život, kad se dogodi nevolja, bolest i smrt u obitelji, pomislimo da je Bog protiv nas. Međutim, trebali bismo misliti da nas je Bog pohodio i da nam želi popraviti život" rekao je mons. Pređa istaknuvši da su svi pozvani čuti te riječi i uputiti ih Majci: biti otvoren prema obraćenicima, živjeti svoju vjeru djelom i znati da je kad nas Bog pohodi u trpljenju to ljubav Božja.

S. TOMISLAVA PAVKA KUTLEŠA NAGRAĐENA 'ZADARSKIM BIJELIM SRCEM'

"Kad ja Vas vidim, ne smijem ništa ružno reći. To je jedan znak, koji gledam kao Božji znak - znači da moram biti dobar" to su riječi jednog liječnika u Ortopedskoj bolnici Biograd njegovoj suradnici i kolegici, s. Tomislavi Pavki Kutleši (59), nagrađenoj u utorak 12. svibnja na Međunarodni dan sestrinstva Zadarskim bijelim srcem - nagradom koja se u zadarskoj županiji na Međunarodni dan sestrinstva dodjeljuje zaslužnim medicinskim sestrama. Takav način njegova obilježavanja u Zadru jedinstven je u Hrvatskoj. Proslava Dana s ovogodišnjim geslom "Omogućiti kvalitetu, pružiti uslugu zajednici; Vodeća uloga sestre na području inovacija u procesu pružanja njege" započela je svečanim misnim slavljem u crkvi sv. Dimitrija u Zadru koje je predvodio kanonik don Srećko Frka Petešić. Ohrabrio je djelovanje sestara čestitavši im uz riječi da je pomagati ljudima, osobito bolesnima, najljepše djelo koje čovjek čini u prilog čovjeka, svjedočeći tako dobrotu i srce samog Boga.

Dvostruko 's' krasí osobnost s. Tomislave - časna i medicinska sestra, koja u 37 godina medicinsko-sestrinskog staža nikad nije skinula veo za rada u bolnici, pa ni u operacijskoj sali Specijalizirane bolnice za neurokirurgiju i ortopediju u Biogradu gdje radi 17 godina. Prije toga radila je u bolnici u Boki Kotorskoj. Zbog 'redovničke medicine' koju svjedoči i

svojim posvećenim odijelom nikad nije naišla na predrasude i teškoće. "Svugdje sam lijepo primljena i uvijek su mene i ostale medicinske sestre redovnice voljeli i cijenili. Ljudi lijepo reagiraju, drago mi je zbog toga. Zbog nagrade sam bila uzbuđena, smatram da nisam to baš tako zaslužila" kaže ta članica Hrvatske katoličke udruge medicinskih sestara i tehničara Zadar (HKUMST), redovnica 41 godinu. Rodom je iz Prisoje kod Tomislavgrada, srednju medicinsku školu završila je u Zemunu a živi u samostanskoj kući milosrdnica u Zadru. "Kad ljudi u bolnici samo vide da ste redovnica, to je dovoljno; samo da ih pogledate i progovorite im dvije riječi, zbog toga što ste redovnica, imaju osobit osjećaj i posebno Vas doživljavaju. Služiti Bogu i ljudima na poslu i u redovništvu radost mi je života. Jedan mi je liječnik u šali rekao: "Više vrijedi jedna loša časna sestra, kao medicinska sestra, nego deset civilnih" kaže s. Tomislava.

Zadarskim bijelim srcem, izvezenim od paške čipke, ove godine nagrađene su više i 'standardne' medicinske sestre: Marina Kostić, Jelka Matijević, Dara Pejić, Snježana Gardijan, Vanja Žunić, Desanka Stipčević, Slavomira Zekanović, Sandra Špika te projekt E-Medica Medicinske škole 'Ante Kuzmanića' Zadar. Time su obuhvaćene sve ustanove u kojima sestre djeluju u zadarskoj županiji: Opća bolnica, Bolnica Biograd, Psihijatrijska bolnica Ugljan, Zavod za javno zdravstvo, Dom Zdravlja, podružnice Hrvatske udruge medicinskih sestara i Hrvatske udruge primalja, HKUMST te Udruženje medicinskih sestara. Međunarodno vijeće medicinskih sestara odredilo je Bijelo srce kao jedinstveno obilježje medicinskih sestara u svijetu a od 2000. g. taj se znak počeo koristiti u Zadarskoj županiji. Započelo je kao dodjeljivanje zahvalnica Udruženja medicinskih sestara Zadar svojim članovima, no od 2003. g. preraslo je u dodjeljivanje odličja 'Zadarsko bijelo srce' i obuhvaća medicinske sestre u svim medicinskim ustanovama županije. Svečanost u dvorani Doma hrvatske mladeži organizirali su županijski Dom zdravlja i Zavod za javno zdravstvo, a program su pjesmom i recitalom obogatili vokalni sastav HKUMST-a Zadar koji okuplja redovničke i laičke medicinske sestre. Nagrada s. Tomislavi priznanje je svima njima.

APOSTOLSKI NUNCIJ SVETKOVINU UZAŠAŠĆA PROSLAVIO U ZADRU

Mons. Mario Roberto Cassari, apostolski nuncij u RH, svetkovinu Gospodinova Uzašašća u četvrtak 21. svibnja proslavio je predvodeći misno slavlje u kapeli Nadbiskupskog sjemeništa 'Zmajević' u Zadru. Suslavili su rektor i duhovnik sjemeništa don Marino Ninčević i don Stanislav Wielinski te mons. Italo Scirra, župnik na Sardiniji i nuncijev rođak u čijoj je pratnji mons. Cassari boravio u Zadru. Nuncij je sjemeništarcu pozdravio s ljubavlju izražavajući radost što može s njima i za njih moliti na svetkovinu Uzašašća. Budući da je zadarsko sjemenište interdijecezansko, osobito je pozdravio i biskupe dijeceza iz kojih sjemeništarcu dolaze: zadarske, riječke, krčke, porečko-pulske i gospičko-senjske. Isusovo uzašašće nije bijeg od stvarnosti. On je stalno prisutan među nama, hodi s nama i slijedi svaki naš korak, rekao je nuncij i nastavio: "Slijedi i vas, dragi prijatelji sjemeništarcu, na vašem putu prema svećeništvu; i hrabri vas da budete postojani, ustrajni, predani, puni ljubavi. Poziva vas da učinite vrlo važnu odluku: služiti Bogu, njegovoj Crkvi i svoj braći. U vašem životu zajedništva, molitve, učenja, bratske ljubavi, poštenja, prijateljstva i traženja istine na povlaštenom mjestu, u sjemeništu, pripremate se za konačnu i hrabru odluku: biti sutra svećenici koji su uistinu potrebni našem svijetu" rekao je nuncij i prenio poticaje u ime pape Benedikta XVI.: "Sveti otac vas po meni pozdravlja, prati, moli za vas i blagoslivlja vas. Poznato vam je koliko papa voli sjemeništarcu cijelog svijeta i koliko nadu gaji prema svakome od vas. Ako budete hrabri, sutra ćete pomoći izgradnji novog, boljeg svijeta. Dakle, budite hrabri!" poručio je mons. Cassari sjemeništarcima povjeravajući ih Mariji.

Nuncij je istaknuo da je Isusov poziv 'Bit ćete mi svjedoci sve do kraja zemlje' snažan poziv, gotovo zapovijed. "Poziv je to koji treba prihvaćati hrabro i bez straha. To je zadaća svakog krštenika, a osobito nas koji želimo služiti Crkvi i Božjoj Riječi. Ali da bismo bili Isusovi svjedoci moramo ga najprije upoznati i usvojiti njegov nauk" rekao je nuncij Cassari. Istaknuo je da čovjek prosvijetljen Duhom Svetim može shvatiti da je naš Bog Bog koji ne vara i nikog ne napušta, te da Isusove riječi učenicima u ukazanju nakon uskrsnuća označavaju njihovo poslanje koje trebaju ispuniti: poći u cijeli svijet i propovijedati Evanđelje svemu stvorenju. Nuncij je svakom sjemeništarcu darovao krunicu koju je blagoslovio Sveti otac i sličicu pape Benedikta XVI. povjeravajući sjemeništarcima da mole za papu i njega.

Nakon misnog slavlja nuncij Cassari radost zajedništva podijelio je i u susretu sa zadarskim nadbiskupom Ivanom Pređom a blagdansko druženje obogatio je i pohodom zadarskim benediktinkama sv. Marije.

DRUGI DIO ZLATNE HARFE ZADARSKE NADBISKUPIJE

Raspjevano zajedništvo od 150 razdraganih dječjih glasova okupilo se na smotri dječjeg crkvenog i župnog pjevanja, drugom dijelu Zlatne harfe zadarske nadbiskupije u subotu 16. svibnja u katedrali sv. Stošije u Zadru. S ciljem unaprijeđivanja liturgijskog pjevanja na misama u kojima sudjeluju, susret na temu 'Dana Gospodnjeg' započeo je misnim slavljem koje je predvodio don Gašpar Dodić, predstojnik nadbiskupijskog katehetskog ureda. Sudionici su osobito ohrabрили zbor 'Mala Gospa' iz Privlake jer je pod vodstvom s. Matee Radman to bio njihov prvi nastup na Zlatnoj harfi. Trud kojeg tijekom godine ulažu u tjedna vježbanja i nastupe u župi nagrađen je i zboru 'Izvor' iz župe Gospe od Ružarija u

Ražancu, pod vodstvom don Damira Juričina, s. Branislave Garvan i s. Ljiljane Marić. Ljepotu svoje duše i bića pjevajući Bogu na slavu nastupom je izrazio i zbor Srca Isusova iz istoimene zadarske župe pod vodstvom s. Lucije Jurić. Nastupio je i zbor 'Anđeli bez krila' iz župe Uznesenja BDM u Pagu pod vodstvom s. Miljenke Biošić i Anthonya Buljanovića; tako se zovu jer im s. Miljenka kaže da pjevaju kao anđeli ali nemaju krila.

Srdačno pjevanje prijatelju Isusu pohvalio je i don Gašpar rekavši da djeca pjevanjem svjedoče svoje kršćansko ime i opredjeljenje. "Dajemo važnost nedjeljnom slavlju jer je to središnji događaj našeg spasenja; taj dan smo spašeni od vječne propasti. Djeca pokazuju da su za život, žele živjeti, ne propasti. Svjedoče da vole dan Gospodnji i da se žele s posebnim poštovanjem odnositi prema tom danu. To je milosno vrijeme jer je svaka nedjelja mali uskrš" rekao je don Gašpar. Istaknuo je da Harfa pokazuje kako pedagoški i katehetski trud voditelja zborova i ulaganje u rad s djecom rađaju ispunjenost njihovih srca radošću i plemenitošću, ljepotom, uljudbom, ljudskim i kršćanskim odgojem. "Svi su pobjednici, nema gubitnika" tu je poruku zadarskog nadbiskupa Ivana Prende sudionicima prenio don Gašpar, uručivši svakom zboru priznanje za sudjelovanje. Posebnost te Harfe bila je i nagrada redovnicama, voditeljicama zborova koje su dobile knjigu Majke Terezije 'Dođi budi moje svjetlo' kao priznanje za svoj rad. 'Dođi, budi moja pjesma' - tim je riječima pozvao don Gašpar djecu i na daljnja sudjelovanja na Harfi, što su složno i rado prihvatili. U susretu je sudjelovao i nadbiskupijski povjerenik za mlade don Zdenko Dundović; don Gašpar mu je poručio da se ne treba bojati za budućnost raspjevanje mladosti zadarske nadbiskupije jer su ti dječji zborovi pravo mjesto za 'regrutiranje' budućih pjevača u nadbiskupijski zbor mladih. Zajedništvo je obogatilo ohrabrenje i prisutnost mnogih roditelja, a za okrepu slasticama pobrinula se povoljna ponuda Tvornice kruha Zadar.

Treći i završni dio Zlatne harfe održan je u subotu 23. svibnja u župi sv. Ante Padovanskog na Smiljevcu u Zadru. Nastupili su Marijini prijatelji iz Zemunika, Uznesenje BDM s Belafuže, Antini slavuji sa Smiljevca i po prvi put zbor sv. Kasijan iz župe Sukošan-Debeljak.

SJEDNICA SVEĆENIČKOG VIJEĆA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Peta sjednica Svećeničkog vijeća zadarske nadbiskupije u trenutnom sazivu, na temu Svećeničke godine i kako je obilježiti u zadarskoj mjesnoj Crkvi, održana je u srijedu 27. svibnja u Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru. Predsjedatelj, zadarski nadbiskup Ivan Prenda upoznao je svećenike s dva pisma Kongregacije za kler čiji je sadržaj Godina svećeništva koju će papa Benedikt XVI. proglasiti na ovogodišnju svetkovinu Presvetog srca Isusova 19. lipnja, jer se svećeničko posvećenje svake godine obnavlja na taj blagdan. Mons. Prenda će Godinu svećeništva za zadarsku nadbiskupiju proglasiti na dan svećeničkog ređenja u nadbiskupiji nadolazećeg 27. lipnja. Vijećnici: predstavnici izbornih jedinica, članovi Vijeća po službi i imenovani od nadbiskupa, iznijeli su razmišljanja o svećeničkom identitetu i duhovnosti te permanentoj izobrazbi svećenika. Predložili su kako obilježiti tu Godinu u nadbiskupiji u vidu hodočašća, skupova, tečajeva i duhovnih obnova koje bi pomogle svećenicima duhovno se obnoviti i iznova u radosti otkriti svoj svećenički identitet, ojačati bratsko zajedništvo, odnos s biskupom te povezanost s povjerenim stadom. Svećenički identitet odvija se na razinama odnosa svećenik-Krist, svećenik-biskup, svećenik-svećenik i svećenik-vjernici. Stoga je mons. Prenda istaknuo da je ta Godina prilika da se te dimenzije življenja svećeništva ojačaju te da svatko u promišljanju i djelovanju mora početi najprije od sebe i u poštivanju međusobnih nadležnosti. Predloženo je da se Godina svećeništva u zadarskoj nadbiskupiji obilježi hodočašćem svećenika u Ars, jer se ove godine obilježava 150. godišnjica smrti svetog arškog župnika Ivana Marije Vianneya povodom koje je papa i proglasio Svećeničku godinu, ili hodočašćem svećenika zadarske nadbiskupije putevima Svetog Pavla. Sjednica je započela molitvom Trećeg časa i završila je molitvom.

724. GODIŠNJICA POSVETE ZADARSKE KATEDRALE

Povodom 724. godišnjice posvete zadarske prvostolnice u srijedu 27. svibnja misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Ivan Pređa. Istaknuo je da je posveta crkve svečani čin zajednice koja se raduje Božjem daru kad ga može svečano predati Bogu, ali i sama osjetiti koliko joj pripada jedan hram. "Više od sedam stoljeća tu se Gospodin susretao sa svojim narodom: sakramentalno, po molitvama i brojnim slavljima. Hvala našim precima, ondašnjim svećenicima, duhovnim pastirima, nadbiskupima i svima koji su se pobrinuli i doprinijeli da Zadar dobije veličanstvenu katedralu punu izvanjske ljepote, nutarnjeg sklada i reda koji svjedoče Božju veličinu. Crkva želi na poseban način obilježiti posvete crkava u župama, a osobito u središtima biskupija. Zahvalni smo za crkve koje zovemo majkom drugih crkava" rekao je mons. Pređa dodavši da su stoljećima u katedrali slavljene mise, molitve, pobožnosti i primali se sakramenti na izgradnju pojedinca, ali i obitelji, zajednica, crkvenih pokreta i cijelog naroda. Brojni molitveni i duhovni susreti ugrađeni su u baštinu te crkve i vjernika koji su u povijesti pohodili katedralu otvarajući se tako Bogu i njegovoj prisutnosti. Božji hram kao građevina ima duboko značenje u hodu crkvene zajednice u kojem se otajstveno susreće živa Crkva, rekao je nadbiskup potaknuvši da se tišinom i sabranošću u crkvi, Božjem hramu koji je dom molitve, sačuva sakralnost crkvenog prostora u kojem zajednica na osobit način osjeća Božju prisutnost. "Mnogi koji ulaze u crkvu ne znaju kolika je duhovna vrijednost tog mjesta sabranosti, tišine, razmišljanja. Kako se odnosimo prema njemu" upitao je mons. Pređa poželjevši da hramovi budu mjesta Božje slave i ljudskosti, da zajednica osjeti živu Božju prisutnost.

Nadbiskup je podsjetio da sadašnji obred posvete crkve baštinimo od kraja 15. st., a 1977. g. konačno je uređen novi obred posvete crkve. Euzebije Cezarejski 314. g., godinu dana nakon dopuštene slobode djelovanja kršćanstvu, opisuje posvetu crkve u Tiru. "Bog kroz povijest susreće čovjeka na posebnim mjestima koja su se povezivala s Bogom. Ideja Božjeg hrama kao mjesta gdje Bog stoluje i iskazuje se posebnom snagom prelazi na kršćanstvo te poslije Konstantina počinju nicati bazilike" rekao je mons. Pređa. Crkva je postala sakramentalni oblik susreta zajednice sa živim Bogom. "Što bi bio grad bez sakralnih objekata, katedrala i crkava? To su znakovi svetog koji nas povezuju s nevidljivim, ali i mi dolazimo k Bogu kao živi hram postavljajući temelje svog duhovnog hrama otvarajući se Božjem veličanstvu" rekao je nadbiskup potaknuvši vjernike da razmišljaju i o hramu svoga srca, o tome što nije u skladu s Božjim hramom. Nadbiskup je podsjetio i na 'ostavštinu' porušениh crkava u Domovinskom ratu čija je obnova zahtijevala velike napore. "Bili smo žalosni obilazeći zdanja u koja je bilo utkano puno ljubavi i brige, ali smo se i radovali obnovama crkava koje su ponovno zasjale ljepotom" rekao je mons. Pređa. Na početku mise otpjevan je himan Sv. Stošije čime je puk pozdravio zaštitnicu zadarske katedrale čijim su zagovrom izmoljene brojne milosti i darovi. Zadarska katedrala trobrodna je romanička građevina podignuta na mjestu starokršćanske bazilike iz 4. st. Građena je u 12. i 13. st., sa starijom iz 9. i 11. st., a 27. svibnja 1285. g. posvetio ju je zadarski nadbiskup Lovro Periardar.

SUSRET SVEĆENIKA I ĐAKONA PERMANENTNE FORMACIJE

"Teologija, pastoral i duhovnost u praksi" bila je tema izlaganja dr. Tomislava Ivančića na susretu đakona i svećenika ređenih u zadnjih deset godina u smislu permanentnog obrazovanja mladih svećenika. Susret koji je započeo molitvom Trećeg časa održan je u samostanu Bezgrešnog začeća BDM u Karinu u ponedjeljak 25. svibnja, a u njemu je sudjelovao i zadarski nadbiskup Ivan Pređa. U prvom, teološkom dijelu izlaganja dr.

Ivančić je istaknuo da treba znati razmišljati; važno je ono znanje koje je osoba iskusila, 'provukla' kroz sebe, svoj život. U drugom dijelu izlaganja o praksi u pastoralu naglasio je nedvojivost tjelesnog od duhovnog; npr., liječnik ne operira mrtvo, nego produhovljeno tijelo, što proizlazi iz duhovne duše. Ona je princip života za čovjeka, a duh je izvor života. Dr. Ivančić je pojasnio primjerice i tri razloga depresije i samoubojstva. To je u slučaju kad je poniženo čovjekovo dostojanstvo, ako čovjek osjeća grižnju savjesti i treće, nekreativnost ljudi; ljudi se ubijaju jer ne razvijaju svoje darove. U pristupu čovjeku takvih sklonosti treba mu pokazati, otkriti njegovo dostojanstvo, potaknuti ga da shvati koliko ga je Bog želio takvog kakav jest, osloboditi ga osjećaja krivice činjenicom da mu Bog sve prašta, krivica nije neoprostiva i pomoći čovjeku da otkrije svoje talente. U trećem molitvenom dijelu dr. Ivančić je sudionike susreta kroz stupnjeve uvodio u molitveno predanje Bogu.

SVETKOVINA DUHOVA

Crkva raste po novim potvrđenicima i mladima s kojima smo na putu, poručio je na svetkovinu Duhova u nedjelju 31. svibnja zadarski nadbiskup Ivan Prenda, predvodeći svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru kad je podijelio sakrament potvrde mladima zadarskih župa iz katedrale sv. Stošije, sv. Šime i sv. Šimuna i Jude Tadeja. Pozivajući na molitvu da ih Gospodin uzdrži u vjeri otaca i Katoličke Crkve, nadbiskup ih je potaknuo da ustraju i ne boje se biti Kristovi svjedoci. Na pitanja što se čini tim sakramentom, zašto tolike pripreme i briga župnika u okupljanju mladih na dvogodišnju katehezu, svetkovina Duhova daje odgovor, rekao je nadbiskup, ohrabrivši krizmanike da će ih u njihovom sazrijevanju i suočavanju s pitanjima na koja im stariji i ne znaju uvijek odgovoriti, Duh Sveti opečatiti i biti njihov suputnik. On na njih računa i trebaju mu uzvratiti suradnjom. "U svojoj slobodi izaberite suradnju s Duhom Svetim. Mora se rascvjetati i rasploditi to što Bog postavlja u vas, da osjetite Božju blizinu i milinu. Niste nešto 'obavili'. Ovaj 'završetak' je novi početak, temelj daljnjih činova - nastaviti kršćanskim životom tako da ćete shvatiti mjesto sakramenata i molitve u svom životu. To što primete shvatite kao završetak gradnje svog temelja. A temelji pretpostavljaju nastavak gradnje" istaknuo je mons. Prenda poručivši da je dolazak Duha Svetoga važan događaj Crkve. Apostoli su očekivali i pripremali se u molitvi s Marijom čekajući važan događaj svog života i života zajednice u kojoj ih je Bog postavio da budu njeni voditelji. "To je početak nove stvarnosti u svijetu. U tom događaju Bog je htio obdariti svoju Crkvu i dati joj zadatak da krene u svijet" rekao je mons. Prenda, istaknuvši da je taj događaj bio presudan za prvu Crkvu, ali i za sve nas. Nadbiskup je krizmanicima osobito poželio darove znanja i jakosti. "Bog želi da razlikujete dobro i zlo. To je jako važno, jer toliko toga izgleda privlačno i zamamno, ali nije dobro" upozorio je, dodavši da se dobro od zla razlikuje po plodovima. Zlo uništava, ponizuje u osobi čovjeka i Božju sliku, pod krilaticom 'Uzmi što ti život daje'. Jakost je potrebna za ustrajnost u kušnjama; ne pokolebati se usred riječi da si slabić, svi tako rade i da si zaostao ako živiš kršćanski kreposno. Ne treba se ni osvrutati na ljudske obzire. Nadbiskup je potaknuo mlade i na međusobno poštovanje jer nitko nije stvar kojom se netko može poslužiti i odbaciti je kao krpu. "Vi ste hram Božji, nosite cijeli svijet u sebi. Poštujte svoj život, tijelo, budite odgovorni prema tim darovima. U tome trebate podršku Crkve i roditelja" poručio je mons. Prenda mladima. Obratio se i roditeljima pitanjem jesu li svjesni koliko od njihovog životnog stava ovisi put djece koja ih gledaju te ih je potaknuo na podršku dobrim primjerom i molitvom. "I onda kad ne vidite da su odrasli autentični kršćani, otkrijte Krista. Njegov duh će vas voditi k njemu. Oslušajte ga, prepoznajte i znajte se opredijeliti. Neka vas Duh Sveti vodi da budete uporište svojoj Crkvi za novo svjedočanstvo i nada svom narodu" zaključio je mons. Prenda u obraćanju krizmanicima.

ZLATNI REDOVNIČKI JUBILEJ BENEDIKTINKE M. ADALBERTE BLASIĆ

M. Adalberta Blasić, koludrica zadarskog benediktinskog samostana sv. Marije, proslavila je na blagdan Marije Majke Crkve zlatni redovnički jubilej, 50 godina od polaganja svojih zavjeta koje je svečano obnovila. Tim povodom na duhovski ponedjeljak 1. lipnja zadarski nadbiskup Ivan Prenda u crkvi sv. Marije u Zadru predvodio je svečano misno slavlje u kojem su sudjelovali i mnogi iz Sutomišćice, rodne župe slavljenice, odjeveni u narodnu nošnju svog kraja. Nadbiskup je pozvao na molitvu da Marija, majka i tog samostana, moli za taj dom žrtve, molitve, predanja djevičanskog života, te za nova duhovna zvanja u svim samostanima u domovini. Taj samostan je utkan u Crkvu za koju živi, žrtvuje se i moli te im je nadbiskup zahvalio za znano i neznanu što čine. Podsjetio je i na pohod Ivana Pavla II. Zadru koji je prije šest godina bio na blagdan Marije Majke Crkve. Čestitajući jubilarci Blasić na vjernosti samostanskom životu, poželio je da daljnje radosti njenog predanja budu zalag novih djevice. Svatko je neponovljiva osobnost pred Bogom, rekao je nadbiskup, istaknuvši da je taj poziv znak djelovanja Duha Svetog u konkretnoj osobi. "Bog postupno otkriva naše puteve i zadatke. Ne znamo odmah kud nas i kako vodi, ali njegov duh je neumoran u nama i kasnije nam daje razumjeti što traži od nas. Svi doživljavamo isto, ali ne na isti način" rekao je mons. Prenda, dodavši da je i m. Adalbertu htio postaviti svjedočkim znakom u Crkvi i naraštaju punom vjerolomstava, rastava, žalosti u obiteljima i straha u onima koji se u djevičanstvu odlučuju ići za Gospodinom. U vremenu izopačenog kulta tijela i njegova nepoštivanja koje ponižava dostojanstvo čovjeka, Bog je za ovo prijevarno vrijeme dao vrednote koje su svjedočki znak. "Tijelo i život u vremenu imaju nadvremensko značenje jer je tijelo hram Božji i u djevičanstvu posvećeno Bogu. Crkva cijeni djevičanstvo kao predanje Bogu za život Crkve. To je neprestano rađanje Crkve, da može rasti i napredovati jer već na ovoj zemlji ima onih koji nose neraspadljivo" poručio je nadbiskup poželjevši koludrici da je Duh Sveti održi u radosti. Nadbiskup je govorio i o činjenicama koje utemeljuju Marijino majčinstvo: utjelovljenje riječi, izlivanje Duha Svetog i njeno uznesenje. Mariju je papa Pavao VI. nazvao Majkom Crkve, a razmišljanje o majčinstvu uvodi i u razmišljanje poziva i odabranja koludrice u Crkvi i za Crkvu, istaknuo je mons. Prenda; jer ih je Bog postavio kao duhovne majke i djevice za život i rast Crkve.

M. Adalberti čestitao je i papa Benedikt XVI., a na svečanoj pergameni zapisane su papine riječi koji na koludricu zaziva milost Presvetog Trojstva i zaštitu Bogorodice da nastavi rasti u vjeri, ufanju i ljubavi i podari Crkvi svjedočanstvo svetosti. M. Adalberta je rođena 14. listopada 1936. u Sutomišćici na otoku Ugljanu. Kći je Ivane rođ. Profaca i Petra i potječe iz obitelji s devetero djece. Ušla je u samostan 18. siječnja 1956. g., novicijat je započela 15. rujna 1957. g. Prve zavjete položila je 12. travnja 1959., a vječne 13. svibnja 1962. g. M. Adalberta je prva kantora u koru zadarskih koludrica, bila je vratarica, bolničarka, kuharica, radila je u pletionici i vezla ručne radove. Od početka rada Stalne izložbe crkvene umjetnosti 1976. g. čuvarica je Zlata i srebra Zadra i vodi grupe na hrvatskom, njemačkom i talijanskom jeziku. U svečanoj prigodi proslave zlatnog jubileja svoje susestre, koludrice su nadbiskupu Prendi darovale lijepi i vrijedni komplet ručno izrađenog liturgijskog ruha: mitru, misnicu, albu, te kalež i prsni biskupski križ, što je znak zahvalnosti koludrica nadbiskupu za podršku koju im u svom pastirskom služenju daruje.

PASTORALNA SKRB BOLESNIKA I ETIKA U KOMUNIKACIJI

U Hrvatskoj djeluje 14 bolničkih kapelana, a sav trošak HZZO-a za njih je 1000 kn po osobi. Imamo i župnike u župama od 100 do 200 župljana, a nema bolničkih kapelana u bolnicama koje pohode tisuće bolesnika i ljudi na osobit način u duhovnoj potrebi. Na te je činjenice upozorio don Ante Mateljan sa splitskog KBF-a u utorak 2. lipnja u dvorani Sjemeništa 'Zmajević' u Zadru, tematizirajući odnos svećenika i bolesnika. Na tribini u organizaciji zadarske podružnice HKLD-a o odnosu obiteljskog liječnika i pacijenta govorila je i dr. Danijela de Micheli Vitturi, a oboje predavača opisalo je razine etike u komunikaciji. Predstavljajući Ugovor o dušobrižništvu u bolnicama, zdravstvenim i ustanovama socijalne skrbi, don Ante je istaknuo da je to široko područje pastoralnog djelovanja u kojem službu, uz kler, redovništvo, može vršiti i laik. Na zahtjev bolesnika ili njegove rodbine bolničko osoblje dužno je pozvati dušebrižnika. Pastoral bolesnika najzahtjevniji je u cjelokupnom pastoralu Katoličke Crkve, poručio je don Ante, kritizirajući činjenicu da na teološkom studiju ne postoji kolegij pastora bolesnika. U pastoralnoj skrbi bolesnika potrebno je dobro poznavanje čovjeka, ljudske psihe, emocionalna stabilnost. Kad se razgovara s bolesnikom razgovara se s osobom, ne samo o bolesti, rekao je don Ante, pojašnjavajući tri razine komunikacije: slušati, razgovarati i poučiti. "Božja komunikacija vodi računa o nama kakvi smo ljudi i kako smo sazdana. Središnja komunikacija kršćana s Bogom je euharistija" rekao je don Ante, istaknuvši 'ne kopati po ranama nego liječiti rane duše'. Posebnost svećeničkog služenja je u ispovijedi, a sakramenti zdravlja su ispovijed, pričest i bolesničko pomazanje. "Svećenika se doživljava kao liječnika duše, a liječnika kao svećenika tijela. Svećenik posreduje do Krista, omogućuje čovjeku da se susretne s Bogom u Isusu" rekao je don Ante opisujući i više etapa bolesnika u molitvi, zaključno s fazom distanciranja od sebe i prepuštanja Bogu do pretvaranja same bolesti u molitvu.

Liječničko zvanje uključuje ponašanje u skladu s pravilima struke i etičkog kodeksa, poručila je dr. Vitturi ukazujući na opasnost vjerovanja da su medicina i liječnik neograničenih sposobnosti. Čovjek je biće odnosa, drugo biće mu je povjereno i darovano te i liječnik treba odgovoriti tko je njegov bližnji. Specifičnost obiteljskog liječnika je cjeloviti, holistički pristup, što znači da osoba ima tijelo i dušu. "Pacijent ima svoju osobnost a ne samo bolesni organ" istaknula je dr. Vitturi, dodavši kako je važno obiteljski promatrati pacijenta, u okruženju u kojem živi. Kako je anamneza pola dijagnoze, poznavanje ambijenta u kojem bolesnik živi je anamneza. Obrazložila je i važnost komunikacijskih vještina u postavljanju kvalitetne anamneze, uvažavanje pacijenta

kao osobe. Obiteljski liječnik nije dušebrižnik ali to se nekad od njega traži, poručila je predavačica dodavši da čuti pacijenta znači imati srce i dušu za stupiti u akciju. Dobar dijalog je jamac kvalitetnog liječenja. Empatija je neophodna za komunikaciju, ne samo slušati nego i suosjećati; na to je ukazala dr. Vitturi dodavši da se vještina komunikacije uči cijeli život, kroz studij, posao, svakodnevnu praksu. Obavlja se i uz pomoć osjetila; važan je vid, gledati bolesnika čije tijelo odaje njegovo stanje i oboljenje; i sluh služi u raspoznavanju oboljenja, za čuti govore različito emocionalno obojene trebaju pamet, srce i duša, poručila je. Pojašnjavajući vještinu aktivnog slušanja i kako čuti pacijenta, da istovremeno prikaže problem i emocionalno ga se rastereti, dr. Vitturi ističe da je za uspješno liječenje važno poznavati pacijentove signale; liječnik kod pacijenta koji ima svoje verbalne prohtjeve treba prepoznati i indiskretnu komunikaciju prenesenog značenja.

"VEČER SJEĆANJA NA SVETOG OCA IVANA PAVLA II."

Povodom spomena šeste godišnjice zahvalnosti za pohod pape Ivana Pavla II. Zadru, u utorak 9. lipnja u svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru održana je 'Večer sjećanja na Svetog Oca Ivana Pavla II.' Organizirali su je Zadarska nadbiskupija i zadarsko Sveučilište, a govornici su bili zadarski rektor dr. Ante Uglešić, zadarski nadbiskup Ivan Prenda, dr. Stjepan Krasić i arhitekt Nikola Bašić. Ujedno je u Galeriji sv. Dimitrija otvorena izložba 'Papa ispod idra' arhitekta Nikole Bašića, autora pozornice s koje je Papa predvodio Slavlje Šestog časa u Zadru. Ivan Pavao II. je 1997. g. u Vatikanu u audijenciju primio skupinu zadarskih hodočasnika, predstavnike Županije, Grada i Sveučilišta, s nadbiskupima Prendom i Marijanom Oblakom, u prigodi proslave 600. godišnjice osnivanja Generalnog učilišta Dominikanskog reda, najstarijeg i prvog sveučilišta u Hrvata iz 14. st. Prikazan je i film s te audijencije s ulomcima govora Ivana Pavla II. koje je uputio Zadranima videći u njima predstavnike cijelog hrvatskog naroda. Dr. Krasić je iznio zanimljivosti iz osobnih susreta s Ivanom Pavlom II.. "Pape nikad ne govore o nekom određenom sveučilištu, nego načelno o sveučilištima kao ustanovama. No, Ivan Pavao II. je i u tome bio jedinstven i neponovljiv. Govorio je s poznavanjem povijesnih činjenica kao povjesničar, ali i s osobitom ljubavlju i poštovanjem odajući time počast ustanovi koja je više od četiri stoljeća bila jedini svjetionik vjere, znanosti i kulture na južnoslavenskom prostoru. To je, koliko mi je poznato, prvi put da je neki papa cijeli svoj govor posvetio samo jednom, i to starom sveučilištu" rekao je dr. Krasić, istaknuvši da je papa cijeli govor pročitao na hrvatskom jeziku čime je sve iznenadio. Iznio je primjere kako se konkretno očitovala ljubav Ivana Pavla II. prema Hrvatskoj. Priznajući prvi u svijetu hrvatsku neovisnost, prekršio je normu vatikanske diplomacije staru 350 godina. Sveta Stolica je od Vestfalskog mira 1648. g. uvijek zadnja priznavala novonastalu državu, nakon što se u njoj uredile političke i crkvene granice. "Kad se radilo o Hrvatskoj, Ivan Pavao II. se toga nije držao, potaknuvši tako i druge koji su oklijevali i čekali da vide što će se dogoditi. Providnost je htjela da u tom presudnom trenutku u tom velikom čovjeku imamo iskrena i odna prijatelja" rekao je dr. Krasić, podsjetivši i na vrijeme dok je Wojtila bio kardinal. Na jednom od susreta na Papinskom sveučilištu sv. Tome Akvinskog na kojem je Wojtila studirao i doktorirao, a Krasić predavao, kardinal Wojtila mu je rekao: "Poznam puno Hrvata, mali su narod ali kao i poljski, velike i ne uvijek lake prošlosti. Mi smo grane istog slavenskog debla. Moramo se poznavati i međusobno poznavati. Nisam ni slutio da su to riječi budućeg pape" podsjetio je dr. Krasić. Papi je osobito bilo drago kad su mu Hrvati spominjali njegovo rodno mjesto Wadovice koje se nalazi u nekadašnjoj Bijeloj Hrvatskoj. Dr. Krasić se prisjetio i susreta s Wojtilom nakon njegova izbora za papu kad je dr. Krasića pozdravio na hrvatskom s 'Hvaljen Isus i Marija'. "Jednom me upitao 'Što ima novo u našoj Hrvatskoj? Naglašavam 'Našoj', jer on ju je osjećao kao svoju. Nakon povratka iz

svog pohoda Hrvatskoj kad je Stepinca proglasio blaženikom, uz smiješak i lagani naklon glave mi je rekao: 'Marija Bistrica'. Očito je bio pod snažnim dojmom onoga što je tu doživio" rekao je dr. Krasić, podsjetivši i da je u studenom 1992. g., u punom jeku rata u Hrvatskoj, s prozora svoje sobe pozdravio 'Grupi 69' hrvatskih umjetnika koja je došla u Rim. Mnogi su to prokomentirali kao jedinstven događaj da papa najavljuje i reklamira jednu umjetničku izložbu.

Ne želeći da se zaboravi Papin govor na audijenciji 1997. g., Sveučilište u Zadru je u prigodnom izdanju tiskalo taj i Papin govor od 2003. g. u Zadru. Rektor Uglešić je podsjetio da im je na susretu s papom 1997. g. Ivan Pavao II. rekao da su daleka povijesna zbivanja važne poluge sadašnjosti. "Spoznaja o djelovanju prve visokoškolske ustanove u Hrvata u Zadru imala je veliko značenje u senzibiliziranju javnosti za osnivanje modernog Sveučilišta. Ohrabreni nadahnutim riječima Svetog Oca, u godinama obnove od ratnih razaranja, brinuli smo i za intelektualni rast našeg društva. Bili smo pozvani, kako je rekao Sveti Otac, "dati novu životnost hrvatskoj kulturi i promicati njene prave vrijednosti koje smo primili od očeva. Ta će prihvaćena baština biti najbolje jamstvo za ostvarenje suvremenog odgojnog sustava i za izgradnju novih smjerokaza civilizacije i napretka" rekao je dr. Uglešić, istaknuvši da su u akademskoj zajednici 2002. g., kad je Hrvatski sabor izglasao Zakon o osnivanju Sveučilišta u Zadru, u njima odjekivale Papine riječi kojima ih je poticao na "sustavnu nazočnost u akademskim središtima kako bi podupirali prijeko potrebni dijalog između znanosti i vjere i na preuzimanje odgovornosti za vlastitu kulturu i njen razvoj".

MISA ZAHVALNICA ZA POHOD IVANA PAVLA II. ZADRU

Život pape Ivana Pavla II. je građa za uzbudljivu, tešku i veliku povijest Crkve. Zahvalni smo Bogu za taj vjernički lik i slijedimo ga u ljubavi prema Bogu, Crkvi i čovjeku, poručio je zadarski nadbiskup Ivan Pređa predvodeći misno slavlje sa svečanim Tebe Boga hvalimo u utorak 9. lipnja u katedrali sv. Stošije u Zadru, na zahvalni spomen šeste godišnjice pohoda pape Ivana Pavla II. Zadru. Njegova prva enciklika je 'Otkupitelj čovjeka' i polazište je za njegovih preostalih 13 enciklika; čovjek je u središtu svih njegovih nastojanja, želio je ponijeti Krista ususret čovjeku, kulturama, civilizacijama i biti svjetlo, rekao je mons. Pređa, istaknuvši da su se svi divili papinom apostolskom žaru, ljubavi prema Crkvi i zauzimanju za čovjeka. "To je nicalo iz njegove vjere. Božje je htio prenijeti ljudima, svoje 'Da' izreći i živjeti prema Crkvi i ljudima, a Bogu je htio prinijeti sebe" poručio je nadbiskup, dodavši da je Ivan Pavao II. gdje god je mogao otvarao vrata, kao što je i sam nakon izbora za Papu svima poručio da širom otvore vrata Kristu i da se ne boje to učiniti. Gorio je od ljubavi prema Kristu, Crkvi i čovjeku, istaknuo je nadbiskup, izražavajući ponos da je mogao vršiti svećeničku i biskupsku službu u Crkvi koju je 27 godina vodio Ivan Pavao II. "Mi u Zadru osjećamo se na poseban način baštinicima njegove poruke, iako je ona bila poruka cijeloj Hrvatskoj: 'Ljubljeni puče hrvatski, zemljo Hrvatska, mladeži hrvatska, Bog te blagoslovio'".

SVETKOVINA TIJELOVA

Svetkovina Tijelova poziva na otkrivanje duboke duše Crkve, najdublje duše vjernika i utjelovljenja, poručio je zadarski nadbiskup Ivan Pređa predvodeći na Tijelovo 11. lipnja svečano euharistijsko slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru. Nakon mise u euharistijskoj procesiji od katedrale širokom ulicom, Narodnim trgom do crkve sv. Šime sudjelovalo je mnoštvo vjernika iz gradskih župa predvođenih svećenicima, redovnice, ministranti, župni

zborovi i djeca u bjelini. "Neka i taj hod bude svjedočanstvo vjere i naš duhovni stav koji nas ujedinjuje s Kristom, mi u svojoj tjelesnosti a on u otajstvu euharistije, da smo jedno u Božjoj Crkvi" rekao je mons. Prenda. Tijelovo je poticaj na otkrivanje nutarnje duhovne strukture Crkve koja je čini Kristovim tijelom, vidljivim znakom njegovog djelovanja i riječi u svijetu. Crkva slavi euharistiju, euharistija čini Crkvu. Taj uzajamni odnos neprestano se otajstveno događa u hodu vjere, rekao je nadbiskup, dodavši da je Krist htio da euharistija bude živi znak saveza, zajedništva između Boga i čovjeka. Ona je poziv na otkrivanje najdublje duše vjernika u dijalogu s Bogom posredstvom kruha i vina. Bog se otkriva i dariva čovjeku po posve ljudskim znakovima. Euharistija je znak Kristove žrtve i njegova svećeništva, poziv na otkrivanje najdublje duše utjelovljenja i biti onoga što je Bog htio učiniti došavši k nama u tijelu. "Tim činom Isus je raspršio tolike iluzije, lažne nade i obvezao nas da otkrijemo njegovu pravu narav. Htio je u nama pobuditi želju da ga tražimo, ali ne samo umom nego i srcem, životom. Svojim uskrnućem dao nam je posljednji smisao svoje ljubavi do smrti i neprestano izaziva čovjekovu ljubav" poručio je mons. Prenda istaknuvši da kršćanin ima prigodu, poziv i sreću neprestano otkrivati Kristovu nazočnost među nama, tako blisku i jednostavnu, tajanstvenu i stvarnu, u otajstvu kruha, vina i presvetom oltarskom sakramentu. "Neka Tijelovo potakne na još veće otvaranje našeg srca Kristu u euharistiji. Čovjek nije bio sposoban razumijeti kako i koliko može biti blizu Bogu i stvoriti odnos kojim ulazi u njegov život, koji nije površan i znači Božju blizinu i zaštitu. Euharistija, žrtva i gozba, novo je Božje utjelovljenje u svijetu" rekao je nadbiskup, poželjevši vjernicima da ih ujedini Božja ljubav i savez koji nam je ponudio u štovanju presvetog oltarskog sakramenta. Potaknuo je vjernike da ne prilaze blagovanju Kristova tijela površno, iz običaja, ne razmišljajući o svojoj prikladnosti, nego čista srca. Nadbiskup je ohrabrio i crkveno vjenčane ljude koji su razvedeni a zasnivanjem novih bračnih zajednica onemogućen im je pristup pričesti. "Znajte prihvatiti i shvatiti taj stav. Ali niste odbačeni. Bog svojom ljubavlju ne križa ni jednog čovjeka. Poziva ga da ustraje u molitvi, pokori i nastojanju da u tim životnim prilikama računa na Božje milosrđe ali i dostojnost svog bića i nutrine; da mogu dostojno pristupiti Gospodnjem stolu i blagovanju njegova tijela kad to Gospodin bude želio i pomogao rješenje njihovih životnih prilika" rekao je nadbiskup Prenda.

MISNO SLAVLJE POVODOM ZAVRŠETKA ŠK. GOD. KLASIČNE GIMNAZIJE

Zahvalno misno slavlje povodom završetka školske godine učenika Klasične gimnazije Ivana Pavla II.-Zadar u utorak 9. lipnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Ivan Prenda. Suslavio je ravnatelj Gimnazije mons. Joso Kokić a pred profesore i učenike nadbiskup je stavio navještenu riječ 'Vi ste svjetlo svijeta i sol zemlje'. "Isus je to rekao svojim učenicima, kaže to i mladima u Crkvi. Bog posvuda s vama računa, u učenju, radu, igri. To da smo sol znak je Božjeg povjerenja, a naš odgovor njemu je naša odgovornost za povjerene zadaće" rekao je mons. Prenda istaknuvši da je Bog svoju odgovornost za svijet htio podijeliti s čovjekom. "To je veliko. Bog je angažiran za čovjeka i uvijek računa na njega. Bog očekuje naše 'Da' njemu. Bog nije rekao 'Da' nekim svojim obećanjima nego svim svojim obećanjima. Božje 'Da' ima svoje ime, to je Krist, Sin Božji. Taj 'Božji Da', Krist, očekuje od svih koji žive kao kršćani da budu sol zemlje i svjetlo svijeta" rekao je mons. Prenda zahvalivši Bogu za život, znanje, poučavanje i sve darove u protekloj školskoj godini. Maturantima je poželio uspješnu završnicu a svima Božjim duhom ispunjene praznike.

48. SVEĆENIČKI DAN ZADARSKE NADBISKUPIJE

"Toliko je svećenika moralo sebi kopati grob, a prethodno su ih krvnici skinuli do gola. Istovremeno su slušali dobacivanja: "Pope, gdje ti je Bog tvoj da te sada oslobodi? Ej, pope moj, nema Boga, ima samo Tito i Partija" rekao je don Anto Baković, gost 48. Svećeničkog dana zadarske nadbiskupije koji je bio u znaku Bakovićevog "Hrvatskog Martirologija 20. st - hrvatski katolički svećenici - mučenici i žrtve totalitarnih režima 20. st.". Održan u srijedu 10. lipnja u župi Rođenja BDM u Privlaci i okupivši sav prezbiterij zadarske Crkve, susret je počeo molitvom i odrješenjem na Sebačevu, mjestu ubojstva don Eugena Šutrina, privlačkog župnika svega osam dana, kojeg su 1945. g. komunisti ubili u šumi odvedovši ga na prevaru iz župne kuće da podijeli sakrament pomazanja starici, a njegovo tijelo bacili su u more. "To ostaje naša vrijednost. Crkva je u svojim svećenicima snažno usmjerena prema spasenju čovjeka, svjesna da u svakom vremenu treba svjedočiti Kristovu prisutnost i ljubav i po cijenu vlastitog života. Mučenici svjedoci nisu primili ime svjedoka zbog čina, jer su podnijeli smrt, nego jer su svjedočili za Krista" poručio je zadarski nadbiskup Ivan Pređa u propovijedi misnog slavlja koje je predvodio u privlačkoj župnoj crkvi gdje se okupio i domaći puk. "Kršćanstvo nije stvar nadmudrivanja nego nutarnje veličine kad ga svijet tako mrzi" podsjetio je na riječi sv. Ignacija Antiohijskog mons. Pređa, dodavši da su hrvatski svećenici na vlastitoj koži osjetili neprijateljstvo komunističkog režima, "bili smo mali svjedoci velikog Učitelja u šikaniranju, izopćenosti, zakidanju temeljnih ljudskih prava, podmetanjima i montiranim procesima". Zadarski svećenik Rozario Šutrin autor je djela 'Žrtve bogoljublja i čovjekoljublja' o mučenim, poginulim i zatočenim svećenicima te je mons. Pređa podsjetio na 12 ubijenih zadarskih svećenika: Ante Adžija, Ante Čotić, Mirko Didović, Ivan Kranjc, Ante Letinić, Srećko Lovretić, Ljubomir Magaš, Ivan Manzoni, Eugen Šutrin, Ivan Tičić, Šime Batković, Nikola Kuvač. Utamničeni su Šanto Bilan, Žarko Brzić, Joso Felicinović, Ante Jakša, Frane Karamarko, Mate Klarić, Eugen Konatić, Romano Lukin, Božo Mađerić, Marijan Magaš, Zdravko Mašina, Ante Matacin, Stipe Matkov, Robert Milanja, Ive Pedišić, Nikola Pedišić st., Nikola Pedišić ml., Vinko Rasol i Ivan Zorica. Progonjeni i osuđivani su nadbiskupi Petar Dujam i Mate Garković. "Ako bismo bili izabrani i počašćeni i tjelesnim mučeništvom, ne trebamo se bojati. To je put našeg svećeničkog dostojanstva i radosti. Budimo postojani u vjeri i slijedimo svete likove Crkve u vjernom vršenju svog poslanja" poručio je mons. Pređa svećenicima dodavši da današnji duh svijeta udarcima ne šteti i osobito napada svećenike. "To je duh podrivanja svećeničke povezanosti s Bogom. Pokušava oslabiti molitveni život, teološku i pastoralnu edukaciju. Duh laži želi uvjeriti kako je put ljudskog uspjeha i moći jedini pravi put u životu. Ne šteti ranjivost osobe, potiče nepovjerenje i sumnjičavost u zajedništvu, svećeničkom pozivu relativizira vrijednost o osobnom životu i apostolskim naporima. Znajmo prepoznati zamke svećeničkom poslanju" upozorio je nadbiskup želeći da i mlađi prezbiterij upozna razdoblje poslijeratnog mučenja svećenika i velikog trpljenja Crkve koje je malo poznato. "Isusova muka i smrt pokazuju ljudsko božanski način trpljenja i umiranja koji označuje mučenike: hrabrost i čvrstoća u svjedočenju istine, odvažnost u protivštinama, blagost u navalama i pogrdama, zaborav sebe, opraštanje progoniteljima. Taj ulog Bog blagoslivlja, ta je duhovna zaliha naše bogatstvo i poticaj za vjerno služenje u našem narodu" rekao je mons. Pređa dodavši da svećenik svojim predanjem Bogu, Crkvi i narodu uvijek nosi dimenziju križa. "Ta dimenzija 'biti za druge' do žrtvovanja, do križa, sastavni je dio svećeništva. Ponosni smo što smo imali tako hrabrih ljudi; to nam je poticaj da se ne bojimo ničega, makar kao zrno bili bačeni u zemlju da položimo svoj život i donesemo plodove" zaključio je nadbiskup Pređa.

Zadarskim je svećenicima don Anto Baković govorio o Kristovoj snazi u duhu 664 svećenika u Hrvatskoj ubijenih od strane komunista; više od 500 svećenika, 50 bogoslova, 39 sjemeništara, 31 redovnica. Istaknuo je nevjerojatnu okrutnost u načinu ubijanja i mučenja svećenika. U Martirologiju je sve potkrijepio izvorima, literaturom i fotografijama. Podsjetio je na riječi don Stjepana Kočiša da su tih godina "zec u šumi i pas na ulici bili zakonom više zaštićeni od katoličkog svećenika". Iščekujući da im UDBA pokuca na vrata, svećenici su čudesnu snagu u mukama nalazili nasljeđujući duh razapetog Krista. "U tim vremenima slijedili su duh poniznog Isusa jer su bili ruglo svijeta, poslušnog, siromašnog i Isusa Učitelja. Ali slijediti razapetog, popljuvanog, pogaženog i golog Krista, okrunjenog trnjem, to su mogla učiniti samo naša braća mučenici koji su imali pred očima Kristove riječi, tko ga hoće slijediti, neka uzme svoj križ" rekao je don Anto pozivajući subraću da budu drugi Krist. Naveo je primjere Ivana Kranjca, župnika u Erveniku, kojeg su četnici na Badnjak 1941. g. živog nabili na kolac i ispekli na ražnju, te ga donijeli župljanima na polnočku. Svećenici strijeljani na Daksi, među kojima i isusovac Petar Perica, autor pjesama *Zdravo Djevo* i *Do nebesa*, prije strijeljanja su pjevali 'Tebe Boga hvalimo'. Don Ivo Jelinović u Konavlima osuđen je, piše u presudi, jer je 'previše volio Hrvatsku'. Don Anto Baković radi na novoj knjizi *"Hrvatski katolički svećenici - Titovi robijaši"* o trostruko više zatvorenih svećenika od 664 ubijenih. U predvečerje Svećeničkog dana Martirologij su u Sjemeništu 'Zmajević' zainteresiranoj javnosti predstavili povjesničari mons. dr. Mile Bogović, prof. dr. Josip Jurčević, mons. dr. Eduard Peričić i autor Baković.

ZADARSKI NADBISKUP PRIMIO POLAZNIKE RATNE ŠKOLE 'BAN JOSIP JELAČIĆ'

Polaznike 11. naraštaja Ratne škole 'Ban Josip Jelačić' iz Zagreba, na kojoj se obrazuje najviši stupanj časnika za najviše dužnosti u hrvatskim oružanim snagama, primio je u petak 12. lipnja u posjet u Ordinarijatu u Zadru zadarski nadbiskup Ivan Prenda. "To što činite dio je sustava kojeg jedna država i narod trebaju imati. Svaki element javnog života je važan, a vaša uloga je velika. Vi konkretno djelujete stručnošću, znanjem i nadležnostima koje vojnik treba imati i stati na branik domovine. Narod treba branitelje domovine" rekao je mons. Prenda časnicima dodavši da njihov posao nije rutinski, iako 'kao da nisu vidljivi u demokratskim državama'. Izrazio je poštovanje i istaknuo vrijednost tog pozadinskog rada na svim područjima života kojeg treba braniti i štititi. Nakon ulaska u NATO, pred Hrvatskom je i ulazak u EU, te je nadbiskup naglasio važnost duhovnih temelja u europskoj zajednici naroda jer bez njih u sukobljavanjima i nadmetanjima pojedinih interesa dolazi do razlaza osnovnih stvarnosti postojanja. Poručio je časnicima da svjesno žive svoj identitet i ne zaborave sebe u zajednici naroda. "Živimo u svijetu velikih opasnosti i dobro uređena vojska će biti uvijek potrebna" rekao je nadbiskup časnicima govoreći im ukratko i o turbulentnoj povijesti Zadra, rušenju i mnogim pretrpljenim osvajanjima. Upoznao ih je s poviješću Zadra koji od 4. st. ima biskupa, a mons. Prenda je 112. nadbiskup u 17 stoljeća zadarske Crkve. Između ostalog istaknuo je muški benediktinski samostan sv. Krševana koji je sačuvao popis hrvatskih vladara, bio je pisarnica hrvatskog kraljevstva, a budući da je povijest važna komponenta, iz toga se vidi tijek događanja, upravljanja, strategija, ratova, kako su nastajali događaji u hrvatskoj prošlosti. Te je

podatke sa zanimanjem slušalo 14 polaznika škole predvođenih načelnikom Berislavom Jezidžićem, među kojima je i časnik iz BiH, Makedonije i Njemačke. Školu inače pohađa 70 časnika, među kojima i jedna brigadirka. Razgledavanje znamenitosti Zadra zaključna je točka polaznika koji su boravili na studijskom putovanju i posjetili Split, Hrvatsku ratnu mornaricu, Kornate, Zrmanju, Obrovac i zadarsko zaleđe, prisjetivši se ratnog djelovanja i stradanja u obrani domovine u kojoj su i sami sudjelovali.

SUSRET NADBISKUPA I FOKOLARA ZADARSKE NADBISKUPIJE

"Bog hoće da mu pomognemo u osobnom rastu, rastu drugih i karizme" poručio je zadarski nadbiskup Ivan Prenda na susretu s članovima Djela Marijina zadarske nadbiskupije koje je u nedjelju 14. lipnja pohodio na njihovom mjesečnom susretu u dvorani katedralne župe sv. Stošije u Zadru. Susret je plod već duže vremena izražene nadbiskupove želje da posjeti fokolare i ohrabri ih u djelovanju. "Želio sam vidjeti kako ide bez Chiare, odnosno s Chiarom u nebu. Želim da taj put napreduje jer je svaka karizma poželjna. Oznaka crkvenosti je da nijedna karizma ne smatra sebe u cijelosti onim što je Crkva, ali svi rade za Crkvu kao tijelo Kristovo. Bog Crkvu osigurava darovima ali nikome ne daje isto" rekao je mons. Prenda poželjevši fokolarima da budu prepoznatljivi, daju specifičan prilog životu nadbiskupije i žive svoju karizmu. "Dva su kruga djelovanja: apostolskim načinom karizma se širi a drugim dijelom djeluje. Ne mogu se poistovjetiti karizma i djelovanje. Važna je matica iz koje se može djelovati. Karizma u sebi sadrži i daje život, ali djeluje i na druge. Zato Djelo Marijino treba proširiti i povećati. Važno je organizirano i sustavno postojati, ne samo na impulse" rekao je nadbiskup istaknuvši da je

župa teren gdje treba niknuti ono što treba rasti. "Ako ste učinili što ste mogli, budite mirni. Bog će učiniti ostalo. Bitno je da je zrno posijano, da znamo što hoćemo, a onda Bog čini" poručio je mons. Prenda istaknuvši važnost molitve i suradnje s Bogom koji hoće da molitva bude potpora, ali i naš napor ne smije izostati. Treba postupno djelovati, poštivati vrijeme i energije, a i kroz krize se stvari raščićuju, sazrijevaju i rastu. Uspoređujući sa slikom stabljike, klasa i zrna, nadbiskup je podsjetio da je i Chiara počela od goruščinog zrna koje je izraslo u veliko stablo i postala novost svjetske dimenzije u Crkvi.

U susretu je sudjelovala i Andrea Kadunc, voditeljica Fokolara za Dalmaciju u splitskoj središnjici. Istaknula je važnost ostajanja u nadnaravnoj ljubavi u Bogu i da su plodovi višestruko veći od naših mogućnosti. Zajednica je razmatrala Chiarino tumačenje Isusove Riječi života 'Ja sam trs, vi loze. Tko ostaje u meni i ja u njemu donosi mnogo roda'. Istaknuli su da Isus plodove vidi kao posljedicu povezanosti s njim. Što je čovjek više s njim sjedinjen više će roda donijeti. Važnije je stalno stanje plodnosti, nego trenuci kad će se plodovi vidjeti. Naglasivši važnost da se živi ukorijenjeno s Kristom, Mirela Zubčić, sa suprugom Ljubom voditeljica zadarskih fokolara, naglasila je nemogućnost izgradnje jedinstva ako nema jedinstva s Bogom. Njihovo djelovanje iz pokreta kao sjemenke čini koncentrične krugove na ostale. S djecom vode susrete nuklea. Zubčić je predstavila nadbiskupu događaje Djela Marijina, rekavši da žele stvoriti zajedništvo u nadbiskupiji, poput ostvarenih dijaloga s vjeroučiteljima, ravnateljima škola i sportskim djelatnicima, čime stvaraju mrežu zajedničkog djelovanja. "Želimo biti kvasac ne samo za sebe nego i za druge, graditi mostove među pokretima i zajednicama. Chiara nam je to ostavila u zadatak" rekla je Zubčić i poželjela jaču priustnost u župi stvaranjem grana župskog pokreta Djela Marijina jer taj nivo jedinstva donosi velike plodove.

BLAGDAN SV. ANTE PADOVANSKOG

Život sv. Ante bila je riječ Božja, a život obilježen riječju Božjom najbolji je govor, rekao je zadarski nadbiskup Ivan Pređa predvodeći na blagdan sv. Ante Padovanskog u subotu 13. lipnja u istoimenoj župi na Smiljevcu u Zadru središnje misno slavlje na Trgu sv. Ante ispred župne crkve. Čovjek svetog života kojeg brojni nasljeđuju, uvelike prisutan u Crkvi kao veliki zagovornik u potrebama ljudi, prvi teolog franjevačkog reda, veliki propovjednik i navjestitelj istine Evanđelja i svjetla vjere kojeg je Bog htio darovati u kritičnom trenutku Crkve - tako je nadbiskup Pređa opisao sv. Antu. Od svoje 15. godine života shvatio je da ga Bog zove, postao je članom bratovštine sv. Augustina, zajednice kanonika i kao mladi čovjek je shvatio istinu, bit života i mudrost evanđelja, potrebu da bude navješteno i potpuno prihvaćeno. Umro je u svojoj 36. godini. "Malo je živio a puno učinio jer je sve biće otvorio Bogu. To je tajna njegova navješćaja i zagovora" rekao je mons. Pređa istaknuvši da je sv. Antu odlikovala jednostavnost i bio je jako pobožan djetetu Isusu.

Riječ Božja je prenešena u euharistiji i Svetom Pismu, te se sv. Ante borio da Evanđelje bude ispravno navješteno i prihvaćeno, da se uklone zablude i hereze koje su u to doba harale Crkvom. "Crkva treba biti živa i prepoznata, da navijesti Kristov nauk o životu. U Crkvi kao tijelu Kristovom Bog podiže ljude koji su joj potrebni da navijesti Evanđelje, svjedoče životom, zagovorom i molitvama kako bi prenijeli istinu Evanđelja i moralne vrednote, jer Evanđelje donosi i put života. To treba neprestano unositi u svijet, da ljudi Krista shvate, zavole i povjeruju mu do potpunog predanja. To su sveci. Evanđelje ih je prošlo u svakoj gesti, koraku, djelu te Bog postaje vidljiv, snažan i moćan. U njima trebamo vidjeti samo djelo Duha Svetoga" rekao je nadbiskup dodavši da Bog u Crkvu postavlja ljude koji su veliki navjestitelji, propovjednici, proroci, pastiri, molitelji, zagovornici. "Ali svi rade za jedno tijelo, Kristovu Crkvu. Zato je Antun trebao Crkvu. Crkva treba darove, karizme, a svakom se daje za izgradnju Kristova tijela. Sve što niče je za poslanje Crkve. Duh Sveti uvijek uvodi novo ili obnavlja staro" poručio je mons.

Prenda dodavši da je zadatak Crkve ići ususret svijetu a kao zajednicu Krist je izgrađuje i oprema darovima da bi to mogla činiti. "Mi prosuđujemo ljudski no sva je mudrost vidjeti da po duhu Krist izgrađuje Crkvu. Zato su veliki sv. Pavao, Augustin, Toma Akvinski, Don Bosco, Sv. Ante. To možemo razumijeti jedino iz stvarnosti Crkve da je tijelo Kristovo i u njoj Bog uvijek podiže ljude da navijeste Evanđelje, prenose njegovu istinu, zagovaraju i očituju čudesa" rekao je mons. Prenda istaknuvši da je potrebno zajedništvo da bismo izgrađivali Crkvu. "Svetost je ostvarenje života po Evanđelju. Kad Crkva to živi autentično postaje privlačna za mlade, obitelji, udaljene od Crkve. Crkva je put na kojem se upoznaje Krist i sredstvo vjere koje služi da prenese poruku Evanđelja. Svatko je pozvan biti Crkva, svjedok, Božji govor" istaknuo je mons. Prenda moleći zagovor sv. Ante da ga slijedimo u zauzimanju da Evanđelje proдре u naš život jer smo tada kadri shvatiti što treba činiti.

SEMINAR ZA ČITAČE U LITURGIJSKOM SLAVLJU

Seminar za čitače u liturgijskom slavlju zadarske nadbiskupije održan 5. i 6. lipnja u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa 'Zmajević' u Zadru te praktični dio u učionicama Klasične gimnazije Ivan Pavao II. organiziralo je Povjerenstvo za liturgiju zadarske nadbiskupije a okupio je 120 čitača koje je dolaskom ohrabrio i zadarski nadbiskup Ivan Prenda. O. Jozo Milanović, ujedno i voditelj nadbiskupijskog Liturgijskog povjerenstva, govorio je o službi čitača u liturgijskom slavlju, kao važnoj službi kojoj treba posvetiti pažnju i vježbati je. Članovi Povjerenstva Livio Marijan i don Mario Soljačić predstavili su Knjige čitača (lekcionare) u liturgijskom slavlju te opća pravila pri čitanju liturgijskih tekstova osobito na misi. U ostvarenju cilja susreta, njegovanju i usavršavanju liturgijskog čitanja i rada na tome, pomogla je i dramska umjetnica Milena Dundov koja je iznijela praktične savjete kako čitati Božju riječ. Govorila je o moći riječi a razlažući kako govoriti, poslati poruku, osmisliti riječ i što ona znači, Dundov je istaknula da čitač tekst mora proživjeti; poruka mora biti sugestivna, jezgrovito pročitana, poslana slušateljstvu jer prethodi propovijedi.

Tumačeći Opću uredbu Rimskog misala i opća načela o liturgijskom slavljenju Riječi Božje, o. Jozo je rekao da Božja riječ odzvanja u Crkvi po glasovima onih koji svoja usta i glas posuđuju riječi Božjoj. "Krist i danas treba naš glas da kaže ono što želi reći. Svoju riječ, koju je govorio generacijama prije nas, želi reći i našem naraštaju, ovom vremenu i prostoru. Velika je čast staviti svoj glas na raspolaganje Riječi Božjoj, osobi Isusa Krista, koji je sebe, božansku Riječ, mnogima riječima preveo na ljudski govor, a Duh Sveti nadahnuo da se one i zapiše u Svetom Pismu. Da bismo dobro vršili službu čitača temeljno je vjerovati da Gospodin traži naš glas da se njime posluži kako bi narodu navijestio Radosnu vijest. Krist je stvarno prisutan među vjernicima po svojoj Riječi" rekao je o. Jozo tumačeći dva dijela mise: liturgiju riječi i euharistijsku liturgiju. "Liturgiju riječi ne smijemo podcijeniti. Svaka misa ima dva stola: stol riječi i euharistijski stol. Isti Krist nam se daje i pod prilikama riječi i pod prilikama kruha i vina. Prvi stol se ne smije podcijeniti pa da čitamo riječ Božju kao da je ljudska, kao da nam nije stalo da oni koji tu riječ slušaju i prime je kao Božju" rekao je o. Jozo pojasnivši i razliku između Riječi Božje i Svetog Pisma. Riječ Božja je iznad Svetog Pisma, jer je Božja riječ odjekivala zemljom i prije nego su knjige bile zapisane, a odjekuje i poslije zapisivanja, posebno u liturgijskim slavljinama Kristove Crkve. Liturgiju riječi treba slaviti dostojanstveno, da pogoduju svetom slušanju i vjerničkom razmatranju. Stoga služba čitača počinje i prije čitanja; očituje se u dostojanstvenom hodu u šutnji dok se čitač približava ambonu. I šutnja je, dakle, sastavni dio u liturgije riječi. 'Dostojanstveno' je ključna riječ za liturgijska slavlja, koja ne dopuštaju treći ritam, nego se sve čini u vjeri da je živi Bog u središtu Crkve koja ga slavi. O. Jozo je

podsjetio da evanđelje naviješta đakon, odnosno svećenik, da ostala čitanja navještaju čitači i da psalam pjevaju pjevači. U liturgiji se čuvaju sve službe i uvijek se zna što tko radi. "Čitač nije samo u službi za ambonom, kad čita, nego tu Riječ čita cijelim svojim životom; čita je najprije za sebe, a zatim je i drugima prenosi, i to ne samo čitajući u crkvi, nego i živeći je u svakodnevnom životu. Istinski čitač je prvi slušatelj i vršitelj riječi Božje, on je onaj koga je riječ Božja obratila i zato je može naviještati i drugima.

Sudionike seminara pozdravio je i mons. Prenda nazivajući taj prvi susret malim saborom čitača u liturgiji. Spomenuo je dokumente Vatikanskog sabora koji se odnose na stavljanje glasa u službu Riječi. "Crkva je oduvijek čistila božansko Pismo, njime su nadahnute propovijedi, zazivi, liturgijske pjesme, od njega čini i znakovi primaju svoje značenje. Iz Svetog Pisma se uzimaju čitanja, pjevaju psalmi" rekao je nadbiskup Prenda istaknuvši da u liturgijskim obredima svatko treba služiti kako pristoji službi i poučiti se da svoju ulogu obavlja skladno i pravilno. Zahvalio je čitačima na službi koju vrše i potaknuo ih da Božju riječ navijeste vjerom, glasom i Božjim darovima koje nose u sebi.

POSJET GRADIŠĆANSKIH HRVATA

"Dragi Hrvati, saki put dojdem jako rado simo. Meni je Hrvatska druga domovina. Kroz jezik, iako je drugačiji nego književni hrvatski jezik, ćutim se k'o prava Hrvatica povezana s hrvatskim narodom" poručila je Juta Šoretić iz skupine Gradišćanskih Hrvata i članica KUD-a "Tamburica" - Cogrštof koji su od 11. do 14. lipnja boravili u župi Rođenja BDM u Privlaci u uzvratnom posjetu privlačkim župljanima za njihov posjet Gradišću kojeg su u svibnju pohodili na putu za Bleiburg. Višednevno zajedništvo vjernika iz domovine i dijasfore organizirali su župni ured Privlaka, privlačka Općina i Turistička zajednica, uz osobit angažman privlačkog župljanina Mate Zankija. Svetkovine Tijelova, sv. Ante

Padovanskog, procesije i nedjeljna misa u crkvi sv. Barbare bile su obogaćene prisutnošću Gradišćanskih Hrvata odjevenih u narodne nošnje svoga kraja čiji bogato izvezeni motivi, a svako hrvatsko selo u Gradišću ima svoju nošnju, pokazuje čime se bave: poljodjelstvom, vinogradarstvom, a i toliko su uspješni trgovci da mjesto Cogrštof nazivaju 'malom Švicarskom'. Privlački župnik Ante Sorić i svećenik među Gradišćanskim Hrvatima Željko Odošić predvodili su svoj puk u zajedničkim liturgijskim slavljima i druženju zaključenim koncertom na trgu kod župne kuće uz klapu Libar i Kožino, KUD Privlaka i gradišćanski KUD 'Tamburica' predvođen Matom Klikovićem, generalnim tajnikom Hrvatskog društva Gradišćanskih Hrvata. Tamburica im je sredstvo očuvanja hrvatskog jezika i kulture, svirali su po cijelom svijetu te su i u Kini promovirali hrvatsku baštinu. "Bili su oduševljeni. Tamburica pomaže da se zna za Hrvate. Rado to slušaju, pa im je postalo jasno ki su to ti Hrvati ki tako lipe pjesme imadu. Mi Hrvati imamo najljepše pjesme-jačke, celoga svita" rekao je Kliković istaknuvši da je i početak njemačke himne dio iz narodne pjesme Gradišćanskih Hrvata. Želja im je čuvati korijene svog identiteta te se u gradišćanskim glazbenim školama poučava hrvatski jezik i pjesme koje odrasli neumorno prenose mladim naraštajima. "Pred vama stoji živa povijest hrvatstva" poručio je don Željko Odošić Privlačanima podsjetivši da su Hrvati bježeći pred Turcima prije 500 godina došli u Gradišće gdje već 19 generacija pet stoljeća čuva hrvatski identitet. U zadarskom Ordinarijatu primio ih je i nadbiskup Ivan Prenda, zahvalivši im na postojanoj ljubavi i povezanosti s domovinom. Ohrabrio ih je da i dalje čuvaju svoju vjeru, njeguju hrvatsku kulturu u novoj domovini u kojoj žive kao marljivi i uspješni obiteljski i poslovni ljudi. I dva aktualna ministra austrijske vlade su Gradišćanski Hrvati, Norbert Darabos za unutarnje poslove i Nikolas Berlaković za poljoprivredu. Jezik kojim govore Gradišćanski Hrvati onaj je kojim su govorili naši preci prije 500 godina, te su poželjeli da se u Austriji još dugo govori 'po hrvatsku', uz poruku Barbare Leb, tajnice KUD-a 'Tamburica': "Materinska riječ se mora poštivati. Očuvali smo našu kulturu u drugoj zemlji. Cijeni drugo, poštuju svoje".

29. DAN REDOVNICA ZADARSKE NADBISKUPIJE

"Žena je na osobit način biće žrtve koja ljubi: više, profinjenije, dublje. Vaš poziv je bogatstvo Crkve i neprestano je 'Da' Crkvi u svakom vremenu. Blagoslov ste Božji i doprinos gdje god radite" poručio je zadarski nadbiskup Ivan Prenda u propovijedi misnog slavlja koje je predvodio na 29. Dan redovnica zadarske nadbiskupije u srijedu 17. lipnja u svetištu Majke Božje od Krasna. Ohrabrio je redovnice u očekivanju da nam ljudi izraze priznanje za učinjena djela. "To bi bilo dobro i poželjno. Gospodin hoće da vidimo dobrotu oko sebe, potaknemo one koji čine dobro i ohrabrimo ih. Isus je dijelio komplimente; nije bio hladan čovjek kojemu nije stalo što se oko njega događa. Rekao je 'Ženo, velika je tvoja vjera'. To je pohvala, kompliment nad komplimentima. Puno puta je rekao 'Blago tebi, onima koji slušaju moju riječ'. I mi možemo jedni drugima reći 'Dobro radiš, čestitam, izvršno'. Ali ako se to ne dogodi, imamo odgovor u evanđelju; Isus kaže, bitno je da smo mi pravedni. I da mahnemo rukom i pođemo dalje kad drugi to ne vide i ne priznaju; jer postoji Bog koji ne zaboravlja i sve vidi. To je govor vjere. Važno je vjerom promatrati teškoće i nerazumijevanje" rekao je mons. Prenda. "Čovjeku je drago da njegovo dobro netko primjeti, to ga podiže, priznanje daje zraka da lakše dišemo, osjećamo da vrijedimo i da smo nešto dobro učinili Ali ako se to ne dogodi, ne budimo zabrinuti. Mnogi ljudi zaborave, neotesani su i ne znaju reći lijepu riječ. Ali u evanđelju imamo odgovor 'Otac tvoj koji vidi, on će ti sve naplatiti'. On je onaj zadnji i to je važno. Iako, život je ljepši kad jedni druge podržavamo, hrabrimo, osjetimo povjerenje. To je melem na rane i to Gospodin razumije - i sam je tako činio" rekao je nadbiskup istaknuvši da je uzvraćena pažnja redovnicama na duhovnom i materijalnom polju Božje djelo i

izraz njegove ljubavi, kad ljude potiče da učine nešto za redovnice koje puno ulažu u Crkvu.

Tumačeći navještenu riječ 'Tko oskudno sije oskudno će i žeti, tko obilato sije obilato će i žeti', mons. Prenda je rekao da je bit zvanja Božja ponuda osobi da pođe u njegovo sijanje i žetvu, daruje sebe, svoj um, plemenitost i osjećaje kojima u Crkvi daju puno dobra onima koje susreću. "U vječnim zavjetima zaigrale ste na jednu kartu - slobodu. Slobodno ste rekli Gospodinu 'Evo me, sve ti dajem'. On vas je izabrao i potaknuo u vama odaziv. Zato se nemojte obeshrabriti kad ste u kušnjama i teško vam je jer vas drugi ne razumiju" rekao je mons. Prenda podsjetivši da su nekad koraci u redovništvu bili i naivni, nepotpuni, ali s poletom i željom da se Bogu kaže 'Evo me', te su privremeni zavjeti postali doživotni. "Bog nas je tražio u slobodi. A kad smo mu došli, malo vrijedi ako smo polovični i dijelimo na komadiće 'Ovo tebi, ovo meni'. Bog bi nam puno puta mogao reći 'Zašto si škrt, sve sam ti dao'. Zato potiče da se ne daje na silu, sa žalošću, nego radosno i potpuno. Onda Bog uzvraća izobilno, da se ima za svako dobro djelo. Bog odgovara u omjeru 1:100. Mi jedan čin, on stotinu. Kad smo velikodušni on obilato uzvraća svakovrsnim darom" rekao je mons. Prenda istaknuvši da je sve što Bog čini zato da bi umnožio dobro u Crkvi. Naša djela obogaćuje darežljivošću i tada se to pretvara u hvalu Bogu. Ljudi zahvaljuju Bogu za redovnicu jer se žrtvuje, voli ljude, služi dobrotom. "Pa i kad se dogodi da se umorimo i pogodi nas nerazumijevanje, ispod tog luga nalazimo živu vatru Božjeg odabranja koje u nama neprestano plamti i živi. Neprilike su površina. Ispod toga stoji njegov poziv i naš odgovor u slobodi. Tome se uvijek vraćamo i zato se možemo duhovno obnoviti" rekao je nadbiskup. Potaknuo je redovnice da zaručničkim stavom obnove vjernost Isusu po Mariji, Majci Crkve i zvanja jer je velika milost biti redovnica i izgrađivati Crkvu. Podržao je redovnice da budu ustrajne u svemu što čine jer Gospodin uzvraća stotruko. U Krasnom su redovnice susele i ministrante s Raba i Novalje koji su pohodili svetište a župnik Krasna Nikola Komušanac sve je upoznao sa životom svetišta.

ŠESTA ZAVRŠNICA KMNL-A HRVATSKE I BIH

U šestoj završnici Katoličke malonogometne lige (KMNL) Hrvatske i BiH održanoj od 5. do 7. lipnja u zadarskoj nadbiskupiji zadarska župa Srce Isusovo obranila je naslov prošlogodišnjeg prvaka (treneri Stipe Radoš i Hrvoje Medved); župa Bezgrešnog Srca Marijina, Budinka iz Slavanskog Broda (Slavko Gusak) osvojila je drugo mjesto a župa Pomoćnice kršćana iz splitskog Kmana treće mjesto (Ivica Banovac). Igralo se u sportskim dvoranama zadarskog Bilog briga i Mocire, te u Benkovcu, Biogradu i Bibinjama gdje su odigrane i završne utakmice. Tristo hrvatskih mladića, 15 malonogometnih klubova, pobjednika u ligama (nad)biskupija u Hrvatskoj i BiH, 180 golova, 33 žuta i jedan crveni karton bilanca su sportskog zajedništva zaključenog misnim slavljem u Bibinjama koje je predvodio vlč. Stjepan Škvorc, povjerenik za mlade Požeške biskupije, inače nogometni sudac. Ovogodišnja završnica realizirala je dvije novosti: voditelji hrvatskog KMNL-a odlučili su da se buduće završnice održavaju u dvoranama zbog zaštite od vremenskih neprilika koja su, poput kiše, prije ometale to natjecanje. I drugo, na prijedlog Roka Šimunića, jednog od organizatora ovogodišnje završnice i zadarskog povjerenika za nadbiskupijski KMNL, voditelji liga su se složili da biskupija čija ekipa osvoji pehar za fer-play igru, na sljedeću završnicu KMNL-a vodi još jednu ekipu iz svoje biskupije. Zato su ove godine u Zadru sudjelovale dvije požeške ekipe jer je tim iz njihove biskupije prošle godine osvojio fer-play pehar.

U finalu je Zadar I pobijedio predstavnika Đakovačko-Osječke nadbiskupije rezultatom 1:0; gol za Zadranu u 25. minuti postigao je Šime Lovretić. U igri za treće mjesto predstavnik Splitsko-makarske nadbiskupije pobijedio je bibinjske domaćine, Zadar II, rezultatom 9:8 nakon izvođenja jedanaesteraca (u igri 2:2). Natjecanjem KMNL-a poručujemo svijetu da se okupljamo u Božje ime javno svjedočeći svoju vjeru, istaknuo je vlč. Škvorc, upozorivši da propada dobro djelo koje čovjek čini samo radi sebe. "Ali ako čini dobro djelo u Bogu iz uvjerenja u njega, taj neće propasti nego može napredovati. Kad čovjek čini dobro svijet ga hvali, on se oholi i iz toga ne dobiva ništa, kod Boga ni gola ni poena. A ako nešto činimo u vjeri, hvalu koju primamo dajemo Bogu, mirni smo i ne opterećujemo se jer znamo da sve činimo u Bogu, iz dobrih namjera" rekao je vlč. Škvorc upozorivši da nogomet nije sam sebi svrha; nego ako su se mladići kroz taj susret otvorili za nova poznanstva, podnijeli poraz, izdigli se iz nepravde, tada su ubrali plodove za dušu. "Strast je ostala na igralištu, a sad čeka život gdje zaista moramo pokazati spretnost duše, gdje Bog od nas traži odluke u pravoj utakmici života. Došli smo tu jer u Boga vjerujemo, jer smo dobri nogometaši, prošli smo svoju ligu. Ali došli smo i da to od nas učini boljeg čovjeka. Svaki taj susret ima za cilj učiniti nas boljima u Bogu" poručio je vlč. Škvorc, potaknuvši mladiće da im plod tog natjecanja bude bolji, kvalitetniji i ponizniji pristup ljudima; da prošire sebe na dobrobit obitelji i župne zajednice.

Završnica KMNL-a počela je misnim slavljem 5. lipnja koje je u katedrali sv. Stošije predvodio zadarski nadbiskup Ivan Prenda. Ohrabrivši mladiće da zadrže vezu s Gospodinom, sačuvaju poštovanje i ljubav prema obitelji, svećenicima koji ih prate i u tome vide ozbiljan razlog svog zalaganja želeći njihovom rastu dodati nešto lijepo, mons. Prenda je istaknuo da je cilj KMNL-a pobuditi u njima plemenito, dobro, da sazrijevaju kao ljudi, otvore srce Božjem djelovanju u zajednici gdje igraju i učvrste se u vjeri. "Sport ujedinjuje, oplemenjuje, povezuje, čini svijet boljim. Nastojte mladenaštvo i snagu u igri aktivirati tako da ne bude na štetu drugome. Budite dobri, pristojni u izražavanju, korektni

u ponašanju. Cilj nije noga drugoga nego lopta, a pobjeda neka ne bude poniženje drugome" poručio je nadbiskup sportašima, dodavši da te osobine dolaze iz dobre formacije u vjeri koju su pozvani čuvati i svjedočiti je i međusobnim poštivanjem, ne sredeći se u utakmicama. "Pripadnik liga koje igrate je mladić koji zna što je ispovijed, pričest, zna što znači sklopiti ruke, nije mu nepoznato Sveto Pismo i krunica. To vas zajedništvo odgaja, doprinosi vašem mladenačkom poletu i otvara pogled na život" poručio je mons. Prenda mladima poželjevši da se vrate kućama radosni, ponosni, obogaćeni susretima, da budu jaki i spremni prihvatiti životne izazove.

Fer-play župom 6. završnice KMNL-a proglašena je ekipa Porečko-Pulske biskupije, Sv. Ivan i Pavao iz okolice Pazina. Najbolji vratar je Zdravko Eraković, župa Bezgrešno Srce Marijino iz Slavonskog Broda. Iz tog je tima i najbolji strijelac, s devet postignutih golova, Hrvoje Mišić, inače najbolji ovogodišnji igrač Druge hrvatske lige. Brođani su prvi put izborili završnicu KMNL-a no svi su izrazili poštovanje i priznanje snazi i kvaliteti njihove igre. Najboljim igračem proglašen je Krešimir Zrilić, obrambeni igrač župe Srca Isusova koja već treću godinu igra u finalu KMNL-a. Dosadašnje završnice održane su u Rijeci, dva puta u Zagrebu, Osijeku i Mostaru. Na ovogodišnjoj su, uz spomenute ekipe, sudjelovali još: župa sv. Roko iz Bibinja (Zadar II), Gospa od Pomišljaja, Bilice (Šibenska biskupija), Kumpići-sv. Vlaho (Riječka), Sv. Petar (Zagrebačka), Sv. Marija Magdalena-Kneginec (Varaždinska), Kraljice Svete Krunice-Nova Gradiška (Požega I), Duha Svetoga-Đulovac (Požega II), Sv. Nikola-Cavtat (Dubrovačka), Uznesenje Marijino-Jajce (Banjolučka), Sv. Ivan Glavosjek-Gradina (Mostarsko-duvanjska) i Marija Pomoćnica kršćana-Globarica (Vrhbosanska nadbiskupija). Sportaše su ugostile obitelji u župama gdje su igrali, a zajednički su u pastoralnom centru sv. Ante Padovanskog na zadarskom Smiljevcu gledali utakmicu Hrvatska-Ukrajina.

JAVNOSTI OTKRIVEN VRIJEDNI KATEDRALNI PODNI MOZAIK

Vrijedni uzorak podnog mozaika iz 6. st. o kojem je pisao i Konstantin Porfirogenet, kao novi, povijesno-umjetnički-prostorni element, postavljen je ovih dana u pokrajnoj lađi zadarske katedrale sv. Stošije koja čuva mramorni sarkofag s moćima sv. Stošije. Na poziv zadarskih konzervatora i nadbiskupa Ivana Prende, prof. Milun Garčević, docent na Akademiji likovnih umjetnosti i predavač o mozaiku, sa suprugom Mirjanom restaurirao je i konzervirao ranokršćanski podni mozaik vrhunske kvalitete iz doba cara Justinijana, otkriven za arheoloških radova u katedralnoj kapeli u kojoj su uređene grobnice zadarskih nadbiskupa. Zbog toga taj geometrijsko-dekorativni mozaik s motivima lotosa, gilusa i ostalih dekorativnih elemenata, koji je bio rubni dio, bordura, velikog katedralnog mozaika kojem se divio i Porfirogenet, nije mogao ostati 'in situ' u svom matičnom položaju zbog uređenja grobnica, nego je morao biti dislociran.

Prof. Garčević ga je stavio na pokretnu podlogu kao panel i naslonio na zid da se gleda poput slike. "Ljudi doživljavaju mozaik kao sliku, no zidni mozaici su tek kasnije rađeni, u doba romanike i Bizanta. Teodozijevim ediktom zabranjeno je prikazivanje kršćanskih tema u podu pa se prešlo na zid, da se ne gazi po motivima svetosti. Prije su ljudi bili ponizniji. Bio je drugi svjetonazor, u ranom kršćanstvu ljudi su gledali u pod koji je prikazivao ovaj i onaj svijet i slušali su, osluškivali" kaže prof. Garčević koji je nakon četveromjesečne restauracije mozaik s vizurom gledanja odozgor postavio u drveni okvir jer bi, kaže, bilo šteta da nije prezentan, kako bi svi imali uvid u njegovu vrijednost. Arheolozi su vadili fragmente nukleusa i rudusa, debljine i do 17 cm; skidali su ih, čistili, stavili na mrežu te su ga Garčevići po segmentima prema originalnom nacrtu kojeg su precrtaali na licu mjesta vratili na poziciju u kojoj je nađen. Taj je mozaik najbolji primjerak

visoke kvalitete iz ranog kršćanstva. Rađen je od prirodnih materijala, u tehnici opus tessellatum, kockice tesere su do 2 cm, debljine jedan centimetar; sve su rađene od prirodnog materijala: višebojni mramor, cigla, vapnenac i rimska žbuka. "Svaki pronađeni mozaik te vrste je unikat, vrlo cijenjen i u rangu je svjetske baštine. Hvala na Božjem planu da baš nama dođe u ruke" kaže Mirjana, sa suprugom Milunom vlasnica Ateljea u Zagrebu. Veliki su promotori i čuvari vrijednosti mozaika u Hrvatskoj. Zalažu se za edukaciju, restauraciju, konzervaciju, rad na novim mozaicima i autori su sveučilišnih udžbenika o mozaiku. "Želja nam je čuvati i promicati cjelokupno područje mozaika, uz praksu upoznati javnost i teoretski s poviješću i izvedbom mozaika. Umjetnost mozaika nije prestala, u svijetu se ide dalje u tom području i rade se novi mozaici, no u Hrvatskoj ne tako puno kao u svijetu" kaže Mirjana ponosna što je sa suprugom doprinijela zaštiti crkvenih mozaika u Vukovaru, Porečko-Pulskoj biskupiji i drugdje. Inače su kupola zadarske katedrale i njen pod bogati mozaicima svih slojeva, od vremena Liburna, Rima, Bizanta, na dubini od 25 cm. Dobro su zaštićeni i izvrsno očuvani, te prof. Garčević kaže da bi se u katedrali nakon injektiranja i konsolidacije podnih mozaika rađenih u tepih stilu s motivima paunova, feniksa i ostalih dekoracija, moglo i hodati.

SASTANAK ORGANIZACIJSKOG ODBORA ZA PRIPREMU NACIONALNOG SUSRETA MLADEŽI 2010. G. U ZADRU

Sastanak voditelja osam odbora, članova središnjeg Organizacijskog odbora za pripremu Nacionalnog susreta Hrvatske katoličke mladeži 8. i 9. svibnja 2010. g. u Zadru, održan je u petak 26. lipnja u Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru. Predsjednik Organizacijskog odbora mons. Ivan Mustać izvijestio je o učinjenim pripremama te su određeni zadaci za nadolazeće razdoblje. "Ljudi neskloni Crkvi u javnosti i medijima obasipaju nas pitanjima što to Crkva konkretno čini i predbacuju nam da samo teoretiziramo; no mi i tim nacionalnim susretom želimo pokazati što Crkva radi; pastoral je naš rad i susretom mladeži poručujemo 'Eto što sve Crkva čini i na nacionalnoj razini i koliko je spremna uložiti u mlade' rekao je zadarski nadbiskup Ivan Prenda na sastanku potaknuvši članove na daljnji trud riječima: "Toliko toga treba učiniti nevidljivog, tihog i samoprijegornog i Gospodin će blagosloviti napore". Istaknuo je i nepredvidljivost podatka da će papa Benedikt XVI. ovu godinu proglasiti Godinom svećeništva u Crkvi, te nadbiskup tu činjenicu smatra dodatnim impulsom i milošću u pripremi nacionalnog susreta koji bi zbog toga na osobit način trebao još više povezati suradnju svećenika i mladih. Nakon pripreme na nadbiskupijskoj razini, nadolazeće razdoblje pripreme nacionalnog susreta mladeži dublje ponire u župe i dekanate. Mons. Mustać je sabrao dosadašnja ostvarenja: osnivanje Ureda za mlade zadarske nadbiskupije koji je s radom počeo 1. rujna 2008. g.; proglas pastoralne 2009. g. kao Godine mladih u zadarskoj nadbiskupiji; u tijeku je hod Križa mladih po župama nadbiskupije koji u župnim crkvama okuplja na molitvu; hodočašća mladih, formacije animatora, osnovan nadbiskupijski zbor mladih sv. Krševan, učinjen popis volontera. Za jesen je predviđeno održavanje seminara duhovne obnove u Jazinama za članove Zbora sv. Krševan koji će se na vježbama okupljati i tijekom ljeta, volontere, animatore i sve sudionike pripreme susreta kako bi primili i duhovni polog, upoznali se i osnažili u pripremnom radu. Župnici diljem Hrvatske prijavljivat će mlade za sudjelovanje u Zadru u povjerenstvima za mlade svojih biskupija do roka koji se odredi u pojedinoj biskupiji; ta će povjerenstva najkasnije do 10. travnja 2010. sve prijave elektronskim putem poslati zadarskoj središnjici da se mladi mogu smjestiti u župama. Prijave su isključivo preko biskupijskih povjerenika za mlade, istaknuo je organizacijski koordinator susreta don Zdenko Dundović. Na stranici Ureda za mlade zadarske nadbiskupije www.mladi-zadar.com postaviti će se link za prijave te će povjerenici putem svoje lozinke prijavljivati mlade za dolazak u Zadar. Dolazak Hrvata iz inozemstva

koordinirat će Hrvatski svjetski kongres čiji je tajnik Zadrani Jure Strika koji će prijave primati do 15. siječnja 2010. g. Između 30 prijavljenih rješenja iz cijele Hrvatske, komisija je odabrala logo nacionalnog susreta mladeži prethodno uzevši u užu izbor pet rješenja. Odabran je rad Romane Rođaković iz Zagreba. Natječaju za himnu odazvalo se deset prijavljenih te je odluka o himni još uvijek u fazi odabira. Zgotovljene kateheze koje je priredilo 12 vjeroučitelja: laika, časnih sestra i dva svećenika, u tiskanom izdanju objavit će se početkom rujna te će svećenstvu i vjeroučiteljima biti predstavljene na Katehetskom danu zadarske nadbiskupije 3. rujna. Šest tematskih jedinica u kojima je ključna riječ svakog naslova 'radost' prati geslo susreta 'Da radost vaša bude potpuna' te dublje razlaže prispodobu trsa i loze, našu povezanost s Kristom koji je trs a mi njegove loze. Nazivi kateheza su: Radost izabranja, dozrijevanja, Radost plodnosna, žrtvena, uskrсна te Živjeti radost potpunu. To je završna kateheza u dolasku i odlasku mladih iz Zadra, tzv. 'Kateheza u autobusu', kao priprema za središnje i župna euharistijska slavlja te poticaj za razmatranje kako su mladi doživjeli zajedništvo i iskustva koja će po povratku podijeliti u matičnim župama.

SVEĆENIČKO REĐENJE

"Svećenici su počašćeni Božjim odabranjem i ponudom da s njim dijele brigu za sudbinu čovjeka i svijeta. Taj tajanstveni susret Boga koji odabire i poziva na suradnju čovjeka koji se osjeća malenim i nedoraslim za tako ozbiljnu suradnju bili su dostatni za ostvarivanje Božjeg djela u svijetu. Božja ljubav i iskreni doživljaj čovjekove nemoći pokazali su se kroz povijest Božjeg naroda, Izraela i Crkve dobitnom kombinacijom" poručio je zadarski nadbiskup Ivan Pređa na svečanom misnom slavlju u subotu 27. lipnja u katedrali sv. Stošije u Zadru kad je za svećenike zadarske nadbiskupije zaredio đakone Tomislava Dubinka i Jerka Vuletu. Slavlje je počelo otvaranjem Godine svećeništva u zadarskoj nadbiskupiji te je tim povodom kancelar zadarske nadbiskupije don Josip Lenkić pročitao Proglas zadarskog nadbiskupa u prisutnosti brojnih svećenika, bogoslova, sjemeništara, redovništva i vjernika. Podsjećajući na geslo Svećeničke godine "Vjernost Krista, vjernost svećenika" i želju pape Benedikta XVI. da svi prepoznaju dar svećeništva Crkvi te da svećenici sa zahvalnošću i radošću žive identitet izabranih, voljenih, posvećenih i poslanih Crkvi i svijetu, mons. Pređa je poručio: "Pridružujemo se odluci Svetog Oca i proglašavam Godinu svećeništva u zadarskoj nadbiskupiji. To činimo na najbolji mogući način, okupljeni na svećeničkom ređenju u katedrali moleći Dobrog Pastira da umnoži u Crkvi one koje je izabrao da budu s njim i da ih pošalje Crkvi i svijetu".

Nadbiskup je istaknuo da su odgovori na javna pitanja kandidatima misle li svoju svećeničku službu vršiti vjerno izvor nade puku da neće biti napušten na putu prema vječnom životu. U bogoslužju ređenja poticaji na svetost u svećeništvu očituju želju Crkve da ima pastire koji uživaju visoki moralni ugled u zajednici vjernika i u građanskom životu. "Najsigurniji put moralne veličine Kristovih svećenika je ostati u njegovoj ljubavi. Iz zajedništva s Kristom imat ćemo pravu sliku svećeničkog identiteta" poručio je mons. Prenda dodavši da nakon propitkivanja nakana, ljudskih i vjerničkih kvaliteta, Crkva po odgovornim ljudima i biskupu prepoznaje Božji poziv u kandidatima. "U Boga se uzdamo da će ljudska krhkost, svjesna svoje slabosti i jamstva Božje ljubavi koja izabire, biti kadra vjernošću odgovoriti i nositi neizrecivi dar svećeništva. Prorok je na svoje jadikovke čuo odgovor: Ne govori: 'Dijete sam', već idi k onima kojima te šaljem i reci sve ono što ću ti narediti. Ne boj ih se jer ja sam s tobom da te izbavim'. "U naše vrijeme kao i u teškim vremenima svetog župnika Arškog potrebno je da se svećenici u svom životu i radu odlikuju snažnim evanđeoskim svjedočenjem. Da se ne bi pojavila praznina u nama i da ne bude kompromitirana djelotvornost u našem služenju, moramo se uvijek iznova pitati: Jesmo li prožeti riječju Božjom? Je li ona hrana od koje živimo, više od kruha i stvari ovog svijeta? Poznajemo li je i volimo? Obuzima li nas iznutra ta Riječ do te mjere da daje obilježje našem životu i oblikuje našu misao?" upitao je mons. Prenda istaknuvši da je župnik iz Arsa bio ponizan čovjek i svjestan da je svećenik veliki Božji dar narodu. Smatrao je dobrog pastira jednim od najdragocjenijih darova božanskog milosrđa. Nadbiskup je podsjetio na njegove riječi da svećenik Gospodina dovodi u svetohranište, dočekuje čovjeka na ulasku u život, hrani dušu da ima snage ispuniti zemaljsko hodočašće, pripravlja je da se pojavi pred Bogom; svećenik nastavlja djelo otkupljenja na zemlji. "Što bi vrijedila kuća puna zlata kad ne bi bilo nekog tko bi otvorio vrata? Svećenik nije svećenik za se nego za vas" - te je misli svetog arškog župnika predstavio mons. Prenda vjernicima na svečanosti ređenja poželjevši svima plodove u Godini svećeništva.

BLAGDAN SV. PETRA U PLOČAMA

Svetkovina sv. Petra i Pavla u ponedjeljak 29. lipnja svečano je proslavljena u župi sv. Petra u zadarskom predjelu Ploče čija župna crkva, posvećena sv. Petru, ove godine slavi 20 godina od svog posvećenja. Svečano koncelebrirano večernje slavlje s procesijom s kipom sv. Petra predvodio je zadarski nadbiskup Ivan Prenda. Na početku mise blagoslovio je veliki drveni reljef u prezbiteriju crkve koji prikazuje Isusa kako predaje ključeve sv. Petru i još dvojicu učenika, te novu krstionicu, dar obitelji Kamber iz župe sv. Petra. Reljef i velike lustere za župnu crkvu u vrijednosti 35 000 eura darovao je don Robert Anhof, ravnatelj Misijskog ureda iz biskupije Bolzano-Bressanone koji je također sudjelovao u svečanosti. U misi je sudjelovao i Konrad Piazza, voditelj odjela tvrtke Demetz Art Studio iz južnotirolskog mjesta St. Ulrich s umjetnikom Romanom Stufferom koji je izradio skupocjeni reljef te su na poklon župi donijeli i veliki drveni kip sv. Antuna. U župi je puno Hrvata prognanih iz BiH koji ga osobito štiju. Župnik Ploča don Gašpar Dodić istaknuo je da su talijanski dobrotvori tim dobročinstvom pokrenuli niz darova domaćih župljana za potpunu obnovu liturgijskog prostora obogaćenog nutarnjom rasvjetom, sjedalnicama, oličenim zvonikom, zidovima i ostalim, te je 45 zauzetih župljana i donatora, među kojima i redovnicama koje su djelovale u župi u 20 godina postojanja župne crkve, na kraju mise uručene zahvalnice za doprinose župi.

"Blagdan sv. Petra i Pavla vodi do glave i temelja Crkve koja ima svoje porijeklo, nutarnju strukturu, cilj zašto je na svijetu i sredstva kojima taj cilj ostvaruje" poručio je nadbiskup potaknuvši vjernike da ih u susretu s likom apostola obuzme ponos i radost da pripadaju velikom narodu u neizmjerljivoj povorci Kristovih učenika koji su temelje dobili od 12

apostola. Petrove riječi 'Ti si Krist, sin Boga živoga' dragocjena su ispovijest vjere na koju je Božje srce odgovorilo da je Petar stijena na kojoj će sagraditi svoju Crkvu. Isus pritom polaže temelje velikih dobara u Crkvi, rekao je mons. Prenda. Kroz povijest nasljednika Petra kao glave apostolskog zbora Krist je svijetu dao bogatstvo da budu svjedoci navještanja i slave otajstva što je vječito poslanje Crkve. To je zadaća biskupskog zbora i svećenika. "U mjeri u kojoj je Crkva doživljavala svijest svog poslanja, da je svijetu darovana, da nije sebi cilj nego da je službenica, posrednik, nositeljica, svjedok božanske stvarnosti, u tolikoj mjeri se probijala kroz olujna vremena i ništa ju nije moglo slomiti. Pokušaji guranja na rub od strane društva sudbina je Crkve kroz sva vremena. Apostoli nisu bili lišeni križa, patnje i prezira i očekivali su progone. To je lik Crkve i njeno svojstvo, no to je i njena prednost. Crkva poput svog Učitelja nosi rane na sebi" poručio je mons. Prenda. Naglasio je da je važno uvijek se vraćati likovima apostola i Crkve kroz stoljeća jer se tada vidi da slijedimo put Učitelja, da se ne trebamo bojati i čuditi ako smo zanemareni, prezreni, izrugani, omalovaženi. "Isusova riječ vjernosti da Crkvu ni vrata paklena neće nadvladati znače da Crkvu ništa ne može udaljiti od njenog puta i poslanja, osim njene vlastite mlakosti i nedosljednosti u kršćanskom životu. Toga se trebamo bojati, a ne progonitelja i 'vanjskih neprijatelja', jer je krv mučenika sjeme kršćana. To je Božja logika koje se ne treba bojati, nego vlastitih slabosti. Apostoli i trajanje Crkve jamstvo su da je Bog s nama na putu i ostvarenje su Božjeg djelovanja u svijetu" poručio je mons. Prenda.

VODITELJICA ODJELA ZA ISTOČNU EUROPU KIRCHE IN NOTA U SEDMODNEVNOM POSJETU HRVATSKOJ

Magda Kaczmarek, voditeljica Odjela 'Istočna Europa 1' pastoralne humanitarne katoličke organizacije papinskog prava 'Kirche in Not - Crkva u potrebi' od 30. lipnja do 6. srpnja boravi u sedmodnevnom posjetu Hrvatskoj koju su zadnjih godina pomogli vrijednim novčanim donacijama u pastoralu svećenika i redovnika. Ta organizacija ne prima pomoć od država nego isključivo od privatnih dobročinitelja, i to slabijeg i srednjeg imovinskog statusa. Prošle godine u Hrvatsku su uložili 616,000 eura, a u BiH 975,000 eura. Taj iznos je među većima izdvojen za potrebe Crkve koju diljem svijeta pomažu u 137 zemalja, a sve iznose pomoći zemljama diljem svijeta, među kojima su i Kina i Rusija, Kirche in Not transparentno objavljuje na svojoj internet stranici. Kirche in Not godišnje primi 10 000 zahtjeva za pomoć i pomognu 6000 projekata. U svijetu imaju 700 000 prijatelja i podržavatelja.

U četvrtak 2. srpnja završen je dvodnevni boravak Kaczmarek i suradnika Michaela Lonzia u zadarskoj nadbiskupiji, gdje su obišli niz župa u gradu i zaleđu: ratom pogođeni Benkovac i susjedne župe, Biograd, u Bibinjama su posjetili Karmelićanke Božanskog Srca Isusova i njihovu novoizgrađenu samostansku kuću s prostorima za veliki pastoralni rad s djecom i mladima, a u Pagu benediktinke. Pomoć kontemplativnim samostanima je među njihovim prioritetima. Intenzivne susrete imali su sa zadarskim nadbiskupom Ivanom Prendom te pojedinim svećenicima i redovništvom. Izaslanstvo Kirche in Nota posjetilo je i Gospičko-senjsku biskupiju gdje ih je primio i biskup Mile Bogović, te će posjetiti i Đakovačko-Osječku nadbiskupiju i Srijemsku biskupiju u čije su projekte također ulagali proteklih godina. Kriterij za pružanje pomoći tim biskupijama je njihova pogođenost

ratom. Razlog njihova dolaska je vidjeti kako je uložen dosad investiran novac i koje su buduće potrebe Crkve u Hrvatskoj koje bi mogli pomoći. Mons. Prenda je izrazio veliko zadovoljstvo i radost dolaskom izaslanstva rekavši da povjerenje treba potvrditi, a ne iznevjeriti, te im je zahvalio za dosadašnju novčanu podršku u izgradnji crkava, župnih kuća i samostanskih zajednica. Kazmareck je primjetila kako Hrvati imaju snažnu vjeru i izrazila je priznanje i poštovanje povezanosti ljudi s Crkvom. Michael Lonzie iz Belgije suradnik je Kirche in Nota koji ljudima objašnjava razloge za potrebu ulaganja u projekte evangelizacije. Primarno žele pomoći svećenike u nastojanju da Radosnu vijest donesu u sve dijelove svijeta. U kontaktu su s većinom biskupa svijeta i od njih znaju koje su potrebe svećenika za pastoral. Michael je u intervju s nadbiskupom Prendom za medije Kirche in Nota, zanimajući se za stanje Crkve i društvene procese u Hrvatskoj, izrazio svoj čudesan doživljaj vidjeti živu Crkvu u Hrvatskoj, osobito mlade. "Veliki nam je izazov govoriti mladim ljudima. Čuo sam da su mladima ovdje važni Crkva i vjera. Mislim da mi u Belgiji moramo učiti od Hrvata. Mladi ljudi u Hrvatskoj su za mene nada i možda će oni govoriti mojoj zemlji koja zaboravlja korijene. Zajedno ćemo biti jači" poručio je Lonzie.

SUSRET NADBISKUPA I ZAJEDNICE "APOSTOLI KRVI KRISTOVE"

"Znam da se molite, klanjate i trudite razumjeti poruku s križa. Pratim vaš rad, zato sam vas želio susresti i dodatno otvoriti vaša srca Ljubavi koja je bez pridržaja ostala do kraja, sve je dala i htjela učiniti za čovjeka" poručio je zadarski nadbiskup Ivan Prenda članovima zajednice "Apostoli Krvi Kristove" zadarske nadbiskupije predvodeći za tu veliku i plodnu zajednicu u srijedu 1. srpnja u katedrali sv. Stošije u Zadru svečano misno slavlje. "Jamstvo plodnosti i trajanja karizme je u njejoj povezanosti s biskupom" rekao je mons. Prenda poželjevši zajednici blagoslovljen rad. Krv, opisana u Starom Zavjetu kao zaštita od smrti izraelske kuće i obitelji, znak milosrđa, slika je budućeg, potpunog praštanja u susretu s križem i smrću. "Naš je Otkupitelj svojom krvlju okupao čovječanstvo i uzeo grijehe. Po toj smrti uznesen je i uzvišen nad svakim imenom. Predragocjena krv uvijek ostaje izazov i izraz je ljubavi. Pred Krvi razmišljajmo o biću koje se za nas predalo. Molimo ga da nas preobrazi da po našem nutarnjem životu zasja ljepota Crkve" rekao je nadbiskup dodavši da ljudi, skloni vizualiziranju, gledaju u probodeni bok, krv i kalež, kao stvarnosti koje nas uzdižu. No istinski klanjatelj Bogu je čovjek koji život stavlja u Božje ruke i biva sredstvo spasa. "Cilj zajednice i karizme je izgraditi pojedinca, otvoriti ga Bogu da živi milosno i sakramentalno. Tada se nutarnji život prelijeva na druge i Crkva apostolski djeluje. Tako druge pridobivamo za Krista. Zato ne možemo reći: 'Pripadam zajednici i dobro se osjećam. To je dobro, ali je prva faza. Važno je kako se osjeća onaj do nas. Put Gospodina je po tebi do drugoga" poručio je mons. Prenda članovima zajednice istaknuvši da je zajednica plodna ukoliko nije zatvorena u sebe nego otvorena u želji da i druge zagrlj Kristovom ljubavlju. "Blagodat je za sve koji nas susreću ako smo ispunjeni Bogom. Prepoznatljivi su u pravom duhu oni koji imaju isti cilj: okupiti ljude i unositi Isusovo bogatstvo spasenja među ljude. Ono što primamo od Gospodina po nama ide prema drugima" rekao je mons. Prenda. Nakon mise izložio je Presveto i uveo u euharistijsko klanjanje, poručivši da se klanjati znači predati, izručiti Bogu, priznati njegovu dobrotu i ljubav.

ZAVJETNA SVETKOVINA SV. NEDJELJICE

U drevnom svetištu sv. Nedjeljice u Vrani u nedjelju 5. srpnja svečano je proslavljena zavjetna svetkovina ranokršćanske mučenice sv. Nedjeljice na kojoj se tradicionalno okuplja tisuće vjernika iz svih krajeva zadarske nadbiskupije. Svečano koncelebrirano slavlje za vanjskim oltarom svetišta predvodio je zadarski nadbiskup Ivan Prenda

blagoslovivši u tom 'vrtu svetaca', kako je nazvao skladno uređeni maslinik u svetištu, kipove sv. Ivana Krstitelja, sv. Frane, sv. Ante i bl. Ivana Merza. Bili su to proroci, Božji ljudi, a karakter proroka bio je jedan od naglasaka u propovijedi nadbiskupa. "Nije lako biti prorok tj. Božji čovjek. Često mora trpjeti i biti prezren. I u Vrani je tijekom povijesti bilo mnogo trpljenja. Prorok mora trpjeti za Božju riječ i svoje životno usmjerenje. Zato poštujemo žrtve. Kad se zna trpjeti za Krista dođu veliki blagoslovi" poručio je mons. Prenda te je pred brojnim pukom, s obzirom na Godinu svećeništva, potaknuo na molitvu za svećenike. "Ođajemo priznanje, radost i ponos što smo imali svećenike koji su ostali vjerni Isusu da bi ostali vjerni vama, koji vas žele poučiti i ohrabriti. Znajmo to cijeliti. Bog šalje svećenika da govori narodu riječ Božju i da ga okuplja. A čovjek često nije kadar čuti, nekad i prigovara svećeniku zašto nešto kaže. Svećenik i prorok mogu trpjeti. A željeli bismo vam uvjerljivo govoriti. Što bi 14 stoljeća naš narod bio bez svećenika, što bismo imali od kršćanskog života, kulture, umjetnosti, tko bi bio odgojitelj u vjeri? Svećenik je poslan narodu i kad nije vjeran. Po njemu ga Bog poziva da mu se vrati, da ne bude odmetnički nego zdrav, živ i zauzet, da sačuva vjeru i kulturu" poručio je mons. Prenda i istaknuo da se u Vrani stalno događa Božja blizina narodu. Bog nije ostavio čovjeka nego mu šalje proroka, ali može se dogoditi da ne vidi koliko Bog čini za nas i koliko je zauzet za nas. Poželio je da Bog daruje svećenike koji će znati što znači biti za svoj narod, svjedoke i proroke koji će ljudima govoriti hrabro, živjeti za njih, biti im bliz i žrtvovati se. Ohrabrio je obitelji da ne budu zatvoreni Božjem nadahnuću ako Bog pozove u svećeništvo ili redovništvo. Nadbiskup je potaknuo vjernike i da ispunjenje svojih zavjeta ne vide samo u stavljanju zlatnog nakita na kip sv. Nedjeljice. "I to se cijeni i poštuje, ali zavjet je više; mijenjati srce, a ostavljanje dara je znak zavjeta da je srce promijenjeno. Malo vrijedi dar ako ostajemo isti" upozorio je nadbiskup i potaknuo na ispovijed, pričest i duboku molitvu za donesene nakane. "Bog oduzima naše grijehе, ostavimo tu sve loše. Punina zavjeta je doći po duhovnu poruku ali i učiniti duhovni korak" poručio je mons. Prenda potaknuvši vjernike da sebe ponesu za zavjet i Bogu se vrate radosni što to mogu učiniti. Ohrabrio je da se učvrste u vjeri da nas Bog prati ljubavlju i da u to nikad ne posumnjamo.

BLAGOSLOV SAMOSTANA REDOVNIČKE ZAJEDNICE KĆERI MILOSRĐA

Redovnička zajednica Kćeri Milosrđa u zadarskoj nadbiskupiji ovogodišnji blagdan svoje utemeljiteljice bl. Marije Propetog Isusa Petković proslavila je s osobitom zahvalnošću za dar njihove samostanske kuće koju je u nedjelju 28. lipnja u Zadru blagoslovio zadarski nadbiskup Ivan Pređa. Nova samostanska zgrada u kojoj živi pet redovnica podignuta na području župe Gospe Loretske u Arbanasima dar je toj naseljenoj gradskoj jezgri i početak nove povijesti te družbe godinama djelatne u Zadru. U nazočnosti provincijalne predstojnice s. Domagoje Marić, susjednih župnika i franjevaca trećoredaca, na misnom slavlju koje je predvodio u samostanskoj kapeli mons. Pređa je zahvalio sestrama za djelovanje i služenje u nadbiskupiji, potaknuo ih na daljnji rad u duhu svoje karizme, ali i da ne zaborave svetište sv. Šime gdje su godinama živjele i djelovale u župi. Nadbiskup je zahvalio sestrama za njihova odricanja u korist samostana koji je izgrađen i uz pomoć mnogih dobročinitelja. U samostanskoj kapeli nalaze se i moći Bl. Marije Propetog Isusa Petković koje su donijele sestre iz Blata na Korčuli, a Kćeri Milosrđa dolaskom su ohrabrile i ostale redovnice iz Zadra želeći podržati sestre na početku djelovanja u novom samostanu jer su i dosadašnjim radom obogatile život zadarske Crkve. Nadbiskup je istaknuo da je ta družba živo svjedočenje Uskrsloga što odražavaju iskustvom Kristove zajednice u liturgijsko-molitvenom životu, pedagoškom radu u Klasičnoj gimnaziji Ivana pavlā II. Zadar i zajedništvu.

SUSRET MINISTRANATA NINSKOG DEKANATA

Susret ministranta Ninskog dekanata predvođenih njihovim župnicima održan je u utorak 16. lipnja u župi sv. Jurja u Viru. Duhovno rekreativni sadržaj počeo je pobožnošću Križnog puta i misnim slavljem koje je u virskoj župnoj crkvi predvodio ninski dekan don Šime Kevrić. Nakon mise ministranti su odigrali nogomet, provjerili znanje u kvizu, a domaći župnik don Stjepan Vinko pobrinuo se i za okrepu brojnih služitelja kod oltara. U propovijedi je don Šime govorio o potrebi postojanja reda među ministrantima i upitao kako bi bilo da se u igri nogometa dječaci ne pridržavaju pravila igre. "Kakav bi to bio nogomet i tko bi od njih bio zadovoljan takvom igrom? Ili da djeca u školi, svatko radi što hoće: netko brblja, drugi crta, treći se igra. U takvoj školi nitko ne bi ništa naučio" rekao je don Šime i istaknuo da tamo gdje ljudi žele zajednički živjeti i raditi mora postojati red. "Potrebna su pravila kojih će se svi pridržavati. Inače nema života i napretka. Ni država ne može bez zakona. I sam je Stvoritelj svijeta u živi i neživi svijet ugradio zakone. Naš Bog je Bog reda" poručio je don Šime i podsjetio na riječi sv. Tome Akvinskog da je sve što potječe od Boga uređeno. Don Šime je ministrantima predstavio i deset ministrantskih pravila koja nisu neki novi zakon nego načela i putokazi kako ministrant najbolje može izvršavati Kristovu zapovijed ljubavi. Ona glase: Ministrant služi Kristu, svevišnjem Gospodinu; uvijek pokazuje strahopoštovanje u svetoj službi; uvijek čini ono što je najbolje; poštuje roditelje, učitelje i svećenike; sluša bez protivljenja; ministrant je pravi prijatelj; ne laže; čiste je duše i tijela; veseo i susretljiv; pridobiva druge za Kraljevstvo Božje. "Ministrantska načela nisu prisila. Ona pomažu poslužitelju oltara ispuniti volju Kristovu. Prvi ministrant takav želi biti i za time teži" poručio je don Šime Kevrić brojnim ministrantima.

SVETKOVINA PRESVETOG SRCA ISUSOVA

Svetkovina Presvetog Srca Isusova svečano je proslavljena u petak 19. lipnja u istoimenoj župi na Voštarnici u Zadru. Svečanu koncelebriranu večernju misu predvodio je zadarski nadbiskup Ivan Prenda. Istaknuo je da se u Bibliji 27 puta spominje govor Božjeg srca, činjenica kako Bog ima srce. "Veliko je poslanje izreći otajstvo Božje ljubavi i sići u dubine Božjeg srca. Bog je nježan prema čovjeku i neizreciva je dubina Božjeg srca prema čovjeku" rekao je nadbiskup i govorio o liku skromne redovnice kojoj je Bog povjerio velike poruke u Crkvi, a ona se mučila kako ih prenijeti Crkvi i svijetu. "Sv. Margareta Marija Alacoque, redovnica je reda koji su osnovali sv. Franjo Saleški i sv. Ivana Franciska de Chantal. Taj kontemplativni red u Crkvi ima dosta članova i danas je jako aktivan samostan u kojem je živjela, u Paray-le-Monialu. Umrula je u 43. godini života, a 19 godina je živjela u samostanu bivajući kroz to vrijeme obdarena izvanrednim Isusovim objavama. Isus joj je otkrivao ljepotu i ljubav svog srca prema čovjeku, svijetu i Crkvi" rekao je nadbiskup istaknuvši da je ime sv. Margarete Alacoque povezano sa štovanjem Presvetog srca u Crkvi. Od nje potječe i pobožnost devet prvih petaka kojom se časti Presveto Srce po ispovijedi i pričesti. "Čašćenje Presvetog srca bilo je za nju i za nas je škola svetosti. To traži duboku promjenu srca, pročišćenje osjećaja i dušu podiže do suglasja s probodenim Isusovim srcem koje štujemo. U tome je sva zatjevnost i bogatstvo Evanđelja" poručio je nadbiskup. Sv. Margareta je imala veliku ljubav prema Kristu u euharistiji, siromasima, trpećim osobama i bolesnima. Gospodin je pedagog i učitelj te onima kojima daje obilje milosti i darova često daje i udio u svome križu poniženjima i neshvaćanjima, rekao je mons. Prenda. Tako i sv. Margaretu, koja je kao mlada redovnica imala mistične doživljaje, poglavarica samostana i zajednica nisu razumjeli. Sumnjičili su je misleći da s njom nešto nije u redu, doživljavala je brojne kušnje i poniženja, te je čuvala i magarčića u samostanu.

"Može se okusiti križ, a Bog ima svoj put i vodstvo i u tim poniženjima. Tako je bilo i s njom. Njena objava se sažima u rečenici 'Evo srce koje je toliko voljelo ljude', a oni mu uzvraćaju nepoštovanjem i nezahvalnošću, osobito prema Presvetom sakramentu obećavajući ga svetogrdem. Krist je pokazao vlastito srce kao simbol nesebične ljubavi prema čovječanstvu" istaknuo je nadbiskup i naveo što je Gospodin rekao sv. Margareti, koje će milosti u životu i pozivu primiti oni koji budu častili Presveto srce: Isus će im pomoći u teškoćama, vratiti mir u podijeljenoj obitelji, podariti utjehu u žalostima, biti im sigurno utočište u životu, osobito na času smrti, dati obilje blagoslova njihovom radu, životu i djelovanju. Grešnici će u Isusovom srcu naći ocean milosrđa, mlake duše će zagrijati a revne duše će doseći veliki duhovni napredak. Primila je i poruku da će Isus blagosloviti mjesta i domove u kojima se časti slika njegovog Presvetog srca. Svima koji se budu trudili oko spasenja duša dat će milost da pokrenu kamena srca. "To su poruke nade i radosti koje unose mir u naša srca. Crkva je to prihvatila i okrenula se štovanju Presvetog srca u euharistiji koje živo kuca među nama. Štovanje Presvetog srca nas izgrađuje u ljudskom dostojanstvu. Primanjem otajstava vjere, osobito pričesti i ispovijedi, izgrađujemo svoje ljudsko srce i krčimo put za susret sa Srcem koje nas toliko ljubi i očekuje. U srcu poslušnom Ocu pozvani smo otkrivati Božju ljubav. Vratimo ljubav za ljubav, ne slatkorječivo" poručio je mons. Prenda vjernicima potaknuvši ih da mole Presveto srce za svećeničku otvorenost i poslušnost Božjoj riječi, da posveti svećeničko srce za dobro Crkve i čovječanstva, da ustraju na putu vjere. Blagdan Srca Isusova je i dan molitve za posvećenje svećenika, a papa Benedikt XVI. na ovogodišnji je blagdan svečano otvorio Godinu svećeništva koja je počela u Crkvi.

BLAGDAN ROĐENJA SV. IVANA KRSTITELJA

Blagdan Rođenja Ivana Krstitelja svečano je proslavljen u srijedu 24. lipnja u župi Rođenja sv. Ivana Krstitelja na Relji u Zadru. Svečano večernje misno slavlje u župnoj crkvi predvodio je zadarski nadbiskup Ivan Pređa. "Ivanov lik pokazuje i oltar i ambon. Riječ i kruh temeljna su otajstva naše vjere, a na svoj ih je način pripremio Ivan Krstitelj; prst koji predstavlja govor Božji bio je potreban da proglasi Janje Božje, da ljudi osjete i dožive susret s iščekivanim" rekao je mons. Pređa istaknuvši da je Ivan Krstitelj poseban prorok Starog i prvi čovjek Novog Zavjeta. Pokazujući na Janje Božje koje je postalo za nas žrtva, počeo je Novi Zavjet jer je Riječ postala tijelom došavši navijestiti Kraljevstvo Božje i novi život. Ivan je u Crkvi smatran velikim likom. U Crkvi se slavi rođendan samo Isusa, Gospe i Ivana Krstitelja. Inače se slavi rođendan svetaca za nebo, svršetak zemljaskog puta. Velika odlika i znak njegove poniznosti je kad je najavio narodu da nije on taj za kojeg ga smatraju. Pozivao je na obraćenje, govorio strogo i čvrsto, no on nije očekivani Mesija niti mu je on dostojan odriješiti obuću. "Htio je poslužiti Riječi, biti sluga Riječi; glas je Sina Božjeg i najavio je njegov dolazak. Što danas može snažno najaviti Krista koji želi dolaziti u ljudska srca? Jesu to Crkva, Sveti Otac, svećenici, roditelji, znakovi koji nas pogađaju? Što danas može čovjeku otvoriti pogled prema Riječi Božjoj tj. Isusu" upitao je nadbiskup. S obzirom na proglašenu Godinu svećeništva u Crkvi govorio je o ulozi svećenika u svijetu. "Oni trebaju govoriti čvrsto i jasnu riječ po svaku cijenu: osude, prezira i omalovažavanja. Ne samo reći, nego navijestiti život koji ta Riječ nosi, povezati život koji je potreban istine i moralnih vrednota. Svećenici su po svetom redu pozvani biti ono što je bio Ivan Krstitelj - svugdje i u svakoj prilici biti glas Isusov, da čovjeku otkrije Očevu ljubav, smisao žrtve s križa i put prema vječnosti" poručio je mons. Pređa i potaknuo vjernike da shvate dar svećeništva Crkvi i svijetu. Svećenik je posvetitelj svijeta i zato prvi čin treba biti zahvalnost Bogu što nas je pohodio i dao da njegovo vječno svećeništvo bude utjelovljeno u svećenicima, istaknuo je nadbiskup. Upitao je jesu li svećenici vjerni služitelji Riječi; treba prenijeti Riječ koju je izgovorio Krist, cjeloviti nauk kršćanske vjere, da znamo što nam Bog poručuje po njoj. "Tko sluša tu Riječ, sluša li je Crkva, ljudi? Nekad se glas svećenika ne čuje dovoljno i ne prihvaća ga se dobrohotno. Svećenik govori u ime Kristovo za dobro čovjeka, da riječ bude djelotvorna u svima. Čuje li se ta riječ po biskupu, teologu, u medijima, propovijedi? Ta Riječ je zahtjevnost, nekad boli i nepodnošljiva je" naglasio je nadbiskup dodavši da je Ivana Krstitelja koštala glave riječ da čovjek ne smije uzeti ženu brata svoga. "Moćnici ne trpe istinu koja traži promjenu i drugi stil života, obraćenje. Jesmo li kadri čuti Riječ koja bi bila spas čovjeku, orijentacija i svjetlo? Bilo je vremena kad se grijeh nazvao grijehom, a danas se ne prizna takvim nego se smatra normalnim da npr. mladi žive zajedno prije braka. Nemojmo se stidjeti biti Kristovi učenici, priznati da smo slabi, grešni i ispravljati ono o čemu je i Ivan Krstitelj govorio" poručio je mons. Pređa i zaključio kako Crkva svjedoči da Bog ljubi svijet i čovjeka želi spasiti te smo svi pozvani biti Božji znak moralnim životom, zalaganjem i žrtvom.

Tekstovi: Ines Grbić

Predstavljanje „Hrvatskog martirologija“, dvorište Nadb. Sjemeništa „Zmajević“, lipanj 2009.

KRONIKA

LIPANJ, 2009.

11. TIJELOVO - Svetkovina Tijelova svečano je proslavljena u Katedrali gdje je o. Nadbiskup predvodio svečanu Misu i euharistijski procesiju ulicama grada od Katedrale do crkve sv. Šime.

12. POSJET ČLANOVA RATNE ŠKOLE IZ ZAGREBA - O. Nadbiskup je primio u Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru polaznike Ratne škole «Ban Josip Jelačić» koji su došli u Zadar na svom studijskom putovanju po Hrvatskoj. Tom prigodom su izmijenili darove.

13. BLAGDAN SV. ANTE - O. Nadbiskup je prije podne slavio svetu Misu i podijelio sakrament svete Potvrde krizmanicima u župi Drage. Navečer je u župi sv. Ante, Zadar-Šmiljevac predvodio svečanu koncelebriranu svetu Misu.

14. KRIZMA U ŽUPI KRALJICE MIRA - Za vrijeme župne Mise u župi Kraljice mira o. Nadbiskup je podijelio sv. Potvrdu ovogodišnjim krizmanicima.

14. SUSRET S FOKOLARINIMA - Poslije podne je o. Nadbiskup posjetio zajednicu Fokolarina čiji su članovi te nedjelje imali susret u dvorani župe svete Stošije.

15. POSJET NOVOM GRADO-NAČELNIKU - O. Nadbiskup u pratnji mons. Ivana Mustaća, generalnog vikara, posjetio je novoizabranog gradonačelnika Zadra dr. Zvonimira Vrančića i dogradonačelnike dr. Dražena Grgurovića i ing. Damira Kasapa te im čestitao na izboru za najviše dužnosnike grad Zadra.

15. SV. VID U RIJECI - O. Nadbiskup je sudjelovao u koncelebriranoj sv. Misi na svečanoj proslavi sv. Vida, zaštitnika Riječke nadbiskupije.

16. SASTANAK VIJEĆA ZA KLER HBK - Pod predsjedanjem o. Nadbiskupa, u

Tajništvu HBK, u Zagrebu, održan je sastanak članova Vijeća za kler HBK. Tema susreta je bila najavljena Godina svećenika.

17. DAN REDOVNICA ZADARSKE NADBISKUPIJE - Redovnice Zadarske nadbiskupije slavile su svoj 29. dan hodočašćem u svetište Majke Božje od Krasna. O. Nadbiskup je predvodio to hodočašće i predsjedao svetoj Misi u samome svetištu na Krasnu.

18. SJEDNICA VIJEĆA SAVJETNIKA I DEKANSKOG ZBORA - U Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru o. Nadbiskup je predsjedao sjednici Vijeća savjetnika Zadarske nadbiskupije. Tema susreta je bila: Kako organizirati Svećeničku godinu u Nadbiskupiji. Istoga dana i s obzirom na istu temu predsjedao je i Zboru dekana Zadarske nadbiskupije.

19. BLAGDAN PRESV. SRCA ISUSOVA - U župi Presvetog Srca Isusova, Zadar-Voštarnica, o. Nadbiskup je predvodio svečanu Misu na kojoj je naznačio početak Svećeničke godine u Katoličkoj Crkvi.

20. - 21. PASTIRSKI POHOD ŽUPAMA POLAČA, TINJ I RAŠTEVIĆ - U tim župama o. Nadbiskup je završio ranije započeti pastirski pohod te podijelio sakrament sv. Potvrde ovogodišnjim krizmanicima.

23. PRISEGA REĐENIKA - U Nadbiskupskoj kapelici u Zadru ovogodišnji ređenici don Tomislav Dubinko i don Jerko Vuleta pred o. Nadbiskupom, Generalnim vikarom i Kancelarom imali su ispovijest vjere i prisegu o vjernosti svećeničkoj službi u Crkvi.

23. SJEDNICA EKONOMSKOG VIJEĆA - U Nadbiskupskom ordinarijatu

održana je sjednica Ekonomskog vijeća Zadarske nadbiskupije.

24. **BLAGDAN SV. IVANA KRISTITELJA** - O. Nadbiskup je na blagdan sv. Ivana Krstitelja, u istoimenoj župi u Zadru predvodio svečanu koncelebriranu Misu.

26. **SJEDNICA ODBORA ZA SUSRET HKM ZADAR 2010.** - U Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru o. Nadbiskup je bio nazočan sjednici Organizacijskog odbora na kojoj su predsjednik Odbora mons. Ivan Mustać zajedno s predstojnicima pojedinih Povjerenstava podnijeli izvještaj o dosadašnjim postignućima Odbora.

27. **SVEĆENIČKO REĐENJE U KATEDRALI** - O. Nadbiskup je za vrijeme svečane svete Mise zaredio dvojicu naših đakona za svećenike i to don Tomislava Dubinka i don Jerka Vuletu.

28. **NADBISKUP U ŽUPI PERUŠIĆ** - U župi Perušić kraj Benkovca o. Nadbiskup

je slavio Euharistiju i podijelio sakrament sv. Potvrde ovogodišnjim krizmanicima.

28. **BLAGOSLOV KAPELE I SAMOSTANA KĆERI MILOSRĐA** - O. Nadbiskup je blagoslovio novoizgrađeni samostan Sestara Kćeri Milosrđa i njegovu kapelicu u župi Gospe Loretske u Zadru te predvodio svečanu koncelebraciju.

29. **SPROVOD S. JADRANKE MAŠINA** - U staroj župnoj crkvi u Preku, o. Nadbiskup je predvodio sprovodnu svetu Misu na pogrebu s. Jadranke Mašina iz zajednice Sestara Kćeri Milosrđa.

29. **SV. PETAR I PAVAO** - Na svetkovinu sv. Petra i Pavla o. Nadbiskup je navečer predvodio svečanu Sv. Misu u župnoj crkvi sv. Petra u župi Ploča i procesiju kroz mjesto te blagoslovio nove kipove sv. Petra i apostola Ivana i Andrije.

SRPANJ, 2009.

1. **MISA U KATEDRALI** - O. Nadbiskup je predvodio svečanu Misu u Katedrali sv. Stošije na koju se okupila Molitvena zajednica Predragocjenjene Krvi Kristove i drugi vjernici. Poslije Mise je bilo Klanjanje.

4. **BISKUPSKO REĐENJE U KRIŽEVCIMA** - O. Nadbiskup je sudjelovao u svečanoj Liturgiji Slavenko-bizantskog obreda u Katedrali Svete Trojice u Križevcima na kojoj je za vladiku Križevačkoga posvećen mons. Nikola Nino Kekić.

5. **SV. NEDJELJICA U VRANI** - O. Nadbiskup predvodio je svečano misno slavlje u pučkom svetištu sv. Nedjeljice u Vrani.

9. **MONS. HENRIK JAGODZINSKI U ZADRU** - O. Nadbiskup susreo se s Henrikom Jagodzinskim, prelatom zaduženim u Državnom Tajništvu Svete Stolicy za Crkvu u zemljama bivše Države.

SADRŽAJ

NADBISKUPOVA RIJEČ, 3

SVETA STOLICA

Pismo pape Benedikta XVI. povodom Godine svećeništva, 4

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Izjava Hrvatske biskupske konferencije o medicinskoj oplodnji *7. srpnja 2009.*, 12

Ured za obitelj HBK: Doprinos raspravi o medicinskoj oplodnji, 12

Priopćenje HC-a o ukidanju zabrane rada trgovina nedjeljom i blagdanima, 16

Izjava HBK o odluci Ustavnog suda o ukidanju zabrane rada trgovina nedjeljom, 16

Izjava Komisije "Iustitia et pax" o 20. obljetnici postojanja i djelovanja, 16

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Nadbiskupovo proglašenje Godine svećeništva u Zadarskoj nadbiskupiji, 22

Nadbiskupova pisma za Godinu svećeništva, 23

Nadbiskupova homilija na ređenju u Katedrali, 28

Nadbiskupova homilija na Svećeničkom danu, 31

Dr. Stjepan Krsić: Sjećanje na Ivana Pavla II., 34

ODREDBE I OBAVIJESTI

Katehetski dan Zadarske nadbiskupije, 38

Imenovanja i razrješenja, 40

NAŠI POKOJNICI

S. M. Jadranka Mašina, 44

Stjepan Petrov, 44

KULTURNI PRILOG

Monografija o Olibu, 46

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE, 48

KRONIKA, 93

Mjesto pogibije don Eugena Šutrina, Privlaka